

Møte tirsdag den 10. desember 2013 kl. 9

President: Ole mic Thom messen

Dagsorden (nr. 24):

1. Innstilling fra Stortingets presidentskap om valg til Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste (EOS-utvalget) (Innst. 52 S (2013–2014))
2. Innstilling fra Stortingets presidentskap om forlengelse av funksjonstiden til Stortingets ombudsmann for forvaltningen (Innst. 57 S (2013–2014))
3. Innstilling fra valgkomiteen om valg av medlemmer og varamedlemmer til Norges Banks representantskap og godtgjørelse for representantskapet og Den faste komité (Innst. 56 S (2013–2014))
4. Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2014, kapitler under Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Kulturdepartementet og Kunnskapsdepartementet (rammeområde 2 og 3) (Innst. 14 S (2013–2014), jf. Prop. 1 S (2013–2014) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014))
5. Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2013 under Kulturdepartementet (Innst. 51 S (2013–2014), jf. Prop. 16 S (2013–2014))
6. Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2013 under Kunnskapsdepartementet (Innst. 46 S (2013–2014), jf. Prop. 14 S (2013–2014), kap. 231)
7. Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2013 under Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (Innst. 47 S (2013–2014), jf. Prop. 8 S (2013–2014), unntatt kap. 820, 821, 822, 823, 3821 og 3822)
8. Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 94/2013 av 3. mai 2013 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2011/77/EU om vernetiden for opphavsrett og visse nærstående rettigheter (Innst. 58 S (2013–2014), jf. Prop. 3 S (2013–2014))
9. Stortingets vedtak til lov om endring i lov 14. desember 1917 nr. 17 om vasdragsreguleringer (Lovvedtak 1 (2013–2014), jf. Innst. 4 L (2013–2014), Prop. 1 LS (2013–2014) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014))
10. Stortingets vedtak til lov om endring i lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter (Lovvedtak 2 (2013–2014), jf. Innst. 4 L (2013–2014), Prop. 1 LS (2013–2014) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014))
11. Stortingets vedtak til lov om endring i lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter (Lovvedtak 3 (2013–2014), jf. Innst. 4 L (2013–2014), Prop. 1 LS (2013–2014) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014))
12. Stortingets vedtak til lov om oppheving av lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver (arveavgiftsloven) (Lovvedtak 4 (2013–2014), jf. Innst. 4 L (2013–2014), Prop. 1 LS (2013–2014) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014))
13. Stortingets vedtak til lov om endring i lov 6. juni 1975 nr. 29 om egedomsskatt til kommunane (Lovvedtak 5 (2013–2014), jf. Innst. 4 L (2013–2014), Prop. 1 LS (2013–2014) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014))
14. Stortingets vedtak til lov om endring i lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift (dokumentavgiftsloven) (Lovvedtak 6 (2013–2014), jf. Innst. 4 L (2013–2014), Prop. 1 LS (2013–2014) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014))
15. Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) (Lovvedtak 7 (2013–2014), jf. Innst. 4 L (2013–2014), Prop. 1 LS (2013–2014) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014))
16. Stortingets vedtak til lov om endring i lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) (Lovvedtak 8 (2013–2014), jf. Innst. 4 L (2013–2014), Prop. 1 LS (2013–2014) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014))
17. Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) (Lovvedtak 9 (2013–2014), jf. Innst. 4 L (2013–2014), Prop. 1 LS (2013–2014) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014))
18. Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. (regnskapsloven) (Lovvedtak 10 (2013–2014), jf. Innst. 4 L (2013–2014), Prop. 1 LS (2013–2014) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014))
19. Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) (Lovvedtak 11 (2013–2014), jf. Innst. 4 L (2013–2014), Prop. 1 LS (2013–2014) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014))
20. Stortingets vedtak til lov om opphevelse av lov 17. desember 1999 nr. 94 om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) (Lovvedtak 12 (2013–2014), jf. Innst. 4 L (2013–2014), Prop. 1 LS (2013–2014) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014))
21. Stortingets vedtak til lov om endring i stiftelsesloven (Lovvedtak 13 (2013–2014), jf. Innst. 4 L (2013–2014), Prop. 1 LS (2013–2014) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014))
22. Stortingets vedtak til lov om endring i lov 12. desember 2003 nr. 108 om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. (Lovvedtak 14 (2013–2014), jf. Innst. 4 L (2013–

- 2014), Prop. 1 LS (2013–2014) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014))
23. Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 19. november 2004 nr. 73 om bokføring (bokføringsloven) (Lovvedtak 15 (2013–2014), jf. Innst. 4 L (2013–2014), Prop. 1 LS (2013–2014) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014))
24. Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven) (Lovvedtak 16 (2013–2014), jf. Innst. 4 L (2013–2014), Prop. 1 LS (2013–2014) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014))
25. Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 29. juni 2007 nr. 75 om verdipapirhandel (verdipapirhandelloven) (Lovvedtak 17 (2013–2014), jf. Innst. 4 L (2013–2014), Prop. 1 LS (2013–2014) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014))
26. Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven) (Lovvedtak 18 (2013–2014), jf. Innst. 4 L (2013–2014), Prop. 1 LS (2013–2014) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014))
27. Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) (Lovvedtak 19 (2013–2014), jf. Innst. 4 L (2013–2014), Prop. 1 LS (2013–2014) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014))
28. Stortingets vedtak til lov om endring i lov 24. juni 2011 nr. 39 om elsertifikater (Lovvedtak 20 (2013–2014), jf. Innst. 4 L (2013–2014), Prop. 1 LS (2013–2014) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014))
29. Stortingets vedtak til lov om endring i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) (Lovvedtak 21 (2013–2014), jf. Innst. 4 L (2013–2014), Prop. 1 LS (2013–2014) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014))
30. Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) (Lovvedtak 22 (2013–2014), jf. Innst. 4 L (2013–2014), Prop. 1 LS (2013–2014) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014))
31. Stortingets vedtak til lov om tjenestepensjon (tjenestepensjonsloven) (Lovvedtak 23 (2013–2014), jf. Innst. 35 L (2013–2014) og Prop. 199 L (2012–2013))
32. Referat

Presidenten: Det foreligger fire permisjonssøknader:

- fra Arbeiderpartiets stortingsgruppe om sykepermisjon for representanten Eva Kristin Hansen fra og med 10. desember og inntil videre.
- fra Arbeiderpartiets stortingsgruppe om velferdspromisjon for representanten Kjell-Idar Juvik i tiden fra og med 10. desember til og med 13. desember.
- fra representanten Freddy de Ruiter om omsorgsper-

misjon i tiden fra og med 11. desember til og med 13. desember.

- fra Fremskrittspartiets stortingsgruppe om permisjon for representanten Morten Wold i dagene 11. og 12. desember for å delta i møte i Europarådets parlamentariske forsamling i Paris.

Disse søknader foreslås behandlet straks og innvilget. – Det anses vedtatt.

Fra henholdsvis første vararepresentant for Nordland fylke, Tone-Helen *Toften*, og fra første og andre vararepresentant for Sør-Trøndelag fylke, Audun *Otterstad* og Gunn Elin *Flakne*, foreligger søknader om fritak for å møte i Stortinget under henholdsvis representanten Kjell-Idar Juvik og Eva Kristin Hansens permisjoner, på grunn av sykdom.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

- Søknadene behandles straks og innvilges.
- Følgende vararepresentanter innkalles for å møte i permisjonstiden:
For Aust-Agder fylke: Line *Vennesland*
For Buskerud fylke: Tone Heimdal *Brataas*
For Nordland fylke: Tor Arne Bell *Ljunggren*
For Sør-Trøndelag fylke: Ferhat *Güven*

Presidenten: Ferhat Güven er til stede og vil ta sete.

Før sakene på dagens kart tas opp til behandling, vil presidenten foreslå at Stortingets møte i dag avbrytes kl. 11.30 for at representantene skal kunne delta ved utdelingen av Nobels fredspris i Oslo rådhus. Som en følge av dette vil presidenten foreslå at møtet settes igjen kl. 15.30 og fortsetter utover kl. 16.00 til dagens kart er ferdigbehandlet.

– Ingen innvendinger er kommet mot presidentens forslag, og det anses vedtatt.

Sak nr. 1 [09:02:46]

Innstilling fra Stortingets presidentskap om valg til Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste (EOS-utvalget) (Innst. 52 S (2013–2014))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 2 [09:03:05]

Innstilling fra Stortingets presidentskap om forlengelse av funksjonstiden til Stortingets ombudsmann for forvaltningen (Innst. 57 S (2013–2014))

Marit Nybakk (A) [09:03:26]: Jeg har bare noen få kommentarer fra presidentskapets side, fordi det også har vært en del medieomtale om rekruttering av ny sivilombudsmann.

Funksjonstiden for den nåværende sivilombudsman-

nen, Arne Fliflet, går ut ved årsskiftet, og det er satt i gang en ganske omfattende prosess for å rekruttere en ny sivilombudsmann – eller -kvinne, om dere vil. Vervet er kunn-gjort, men med de betingelser at det kan godt tenkes at man velger noen som ikke melder sin interesse i den sammenheng. Det arbeides altså aktivt for å rekruttere en ny sivilombudsmann.

Frist for interessenter til å melde seg er 12. desember 2013, altså om noen dager, og i og med at prosessen rundt valget av ny ombudsmann ikke vil være slutt før Stortingets høstsesjon ender 20. desember i år, ber vi om at funksjonstiden for den nåværende ombudsmannen forlenges til 31. mars 2014. Dette skjer i samråd med sivilombudsman-nen selv, som også mener det kan være greit at han legger fram sin årsmelding før han slutter.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 2.

Sak nr. 3 [09:05:06]

Innstilling fra valgkomiteen om valg av medlemmer og varamedlemmer til Norges Banks representantskap og godtgjørelse for representantskapet og Den faste komité (Innst. 56 S (2013–2014))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Presidenten foreslår at vi tar sak nr. 8 opp til behandling. Det er av hensyn til fremdriften på dagens kart.

Sak nr. 8 [09:05:32]

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 94/2013 av 3. mai 2013 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2011/77/EU om vernetiden for opphavsrett og visse nærstående rettigheter (Innst. 58 S (2013–2014), jf. Prop. 3 S (2013–2014))

Presidenten: Etter ønske fra familie- og kulturkomiteen vil presidenten foreslå at taletiden begrenses til 5 minutter til hver gruppe og 5 minutter til statsråden.

Videre vil presidenten foreslå at det gis anledning til seks replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen innenfor den fordelte taletid, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Etter ønske fra familie- og kulturkomiteen vil presidenten foreslå at sakene nr. 4–7 behandles under ett.

– Det anses vedtatt.

Etter ønske fra familie- og kulturkomiteen vil presidenten foreslå at debatten deles i to, slik at man først behandler budsjettkapitlene under Kulturdepartementet, rammeom-

råde 3, og deretter budsjettkapitlene under Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet og Kunnskapsdepartementet, rammeområde 2.

– Det anses vedtatt.

Sak nr. 4 [09:07:28]

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2014, kapitler under Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Kulturdepartementet og Kunnskapsdepartementet (rammeområde 2 og 3) (Innst. 14 S (2013–2014), jf. Prop. 1 S (2013–2014) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014))

Sak nr. 5 [09:07:52]

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2013 under Kulturdepartementet (Innst. 51 S (2013–2014), jf. Prop. 16 S (2013–2014))

Sak nr. 6 [09:08:07]

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2013 under Kunnskapsdepartementet (Innst. 46 S (2013–2014), jf. Prop. 14 S (2013–2014), kap. 231)

Sak nr. 7 [09:08:20]

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2013 under Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (Innst. 47 S (2013–2014), jf. Prop. 8 S (2013–2014), unntatt kap. 820, 821, 822, 823, 3821 og 3822)

Presidenten: Etter ønske fra familie- og kulturkomiteen vil presidenten foreslå at hver del av debatten begrenses til 1 time og 10 minutter, og at taletiden fordeles slik på gruppene: Arbeiderpartiet 20 minutter, Høyre 15 minutter, Fremskrittspartiet 10 minutter, Kristelig Folkeparti 5 minutter, Senterpartiet 5 minutter, Venstre 5 minutter, Sosialistisk Venstreparti 5 minutter og Miljøpartiet De Grønne 5 minutter. I tillegg får medlemmer av regjeringen 5 minutter hver.

Videre vil presidenten foreslå at det i debattens del 1 og 2 blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil seks replikker med svar etter innlegg fra medlem av regjeringen innenfor den fordelte taletiden.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter. – Det anses vedtatt.

Svein Harberg (H) [09:09:47] (komiteens leder): Først av alt vil jeg takke komiteen, medlemmene fra alle partiene, for smidighet, raushet og gjennomgående godt

samarbeid for å få på plass innstillingen i en krevende budsjettprosess. Verken erfarne eller nye representanter har hatt en enkel oppgave med å sortere i Prop. 1 S fra Stoltenberg-regjeringen, Prop. 1 S Tillegg 1 fra regjeringen, budsjettforliket mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre og flertallsvedtak i komiteen. Ja, en skal være særdeles årvåken for å omtale de forskjellige kapitlene og postene på en korrekt måte og med riktig resultat. Så takk for godt samarbeid!

Kulturbudsjettet som nå ligger til behandling, legger grunnlaget for en historisk satsing på og solide overføringer til de forskjellige deler av kulturlivet. Regjeringen har lagt til grunn noen tydelige og grunnleggende prinsipper for sine prioriteringer og endringene i budsjettet for 2014. Jeg er glad for at regjeringen så tydelig satser på kompetansebygging, gir klare signaler om satsing på utdanning på alle felt, og ikke minst at den også innenfor dette feltet er så tydelig på at det må etableres god forskning som kan danne grunnlaget for videre prioriteringer og utvikling. Forskning og utvikling styrkes med hele 17,4 mill. kr i dette budsjettet sammenlignet med 2013. Forskning og evaluering vil kunne gi grunnlag for gode prioriteringer i årene som kommer.

Et annet tydelig signal er den gjennomgående tilliten til utøverne selv, til deres vilje til å levere spennende innhold og god kvalitet når de bare får mulighet til å utfolde seg uten en rekke politiske instruksjoner som skal følges for å få tilskudd. Høyre og Fremskrittspartiet har tillit til den enkelte utøver og til organisasjonene. Gjennom å vise dem tillit skal vi inspirere til gode aktiviteter av høy kvalitet. Nettopp kvalitet og innhold er nemlig det denne regjeringen har satt som mål for sine politiske prioriteringer. Endringene i kulturpolitikken er kanskje det området i årets budsjett som tydeligst viser den store forskjellen i måte å tenke på mellom tidligere og ny regjering. Der Stoltenberg-regjeringen utelukkende var opptatt av å bevilge mer penger, er regjeringen nå mer opptatt av hva pengene brukes til, og om de treffer. Når de pengene som brukes, utløser flere tilbud, flere brukere av tilbudene og høyere oppmerksomhet om innhold og kvalitet, da har politikken virket etter hensikten.

Stoltenberg-regjeringens statsråder på kulturfeltet har i flere år hatt en enorm oppmerksomhet omkring budsjettallene og økningen i disse. En gjennomgang av deres taler og utspill viser en tydelig og ensidig oppmerksomhet omkring dette. Selvsagt er det fint med økt satsing, og Høyre har støttet den tanken, men vi trodde jo at det var snakk om en reell økt satsing. Når vi nå har kommet på plass i regjeringskontorene og spør om innholdet i satsingen, viser det seg at det er samlet inn allerede eksisterende poster fra syv andre departementer for å nå målet med det som har vært omtalt som Kulturløftet – og som av representantene fra Arbeiderpartiet fremdeles omtales som det – at 1 pst. skal brukes på kultur innen 2014. Det viser seg altså at 770 mill. kr er hentet inn i regnestykket på den måten. Jeg regner med at det er flere enn oss i Høyre som er kraftig skuffet over å finne ut at Kulturløftet rett og slett var «Kulturblofften». Enger-utvalgets klare konklusjon om at satsingen ikke har skapt økt kulturbruk slik den skulle, men at

den heller har skapt nye systemer og økt administrasjon, stemmer jo godt overens med dette.

Hvordan skal vi så ta kultursatsingen videre? Jeg er glad for at regjeringen er så tydelig på at det nå må foretas en grundig gjennomgang, sektor for sektor, for å se hvordan tildeling av midler bør skje, og hvilke tiltak eller grupper som skal prioriteres først. Vilje og evne til å prioritere er en viktig egenskap hos en regjering. Regjeringen viser handlekraft i så henseende. Det trengs ny politikk for å nå denne regjeringens mål om økt aktivitet, økt kvalitet og økt bruk av kulturens mange tilbud.

Folkebibliotekene har fått et kraftig løft ved at regjeringen legger inn ytterligere 12,1 mill. kr til videreutvikling av disse som møteplass og debattarena. Å få flere besøkende til bibliotekene, på forskjellige aktiviteter, vil også være et godt virkemiddel for å øke interessen for og kjennskapet til biblioteket som formidler av litteratur og fagkunnskap. Etter tilbakemeldingene å dømme inspirerer satsingen til utvikling av nye spennende tilbud, og jeg har stor tro på at vi har truffet godt med denne målrettede prioriteringen. I denne sammenhengen er det også viktig å merke seg flertallsinnstillingen fra komiteen, som gir støtte til litteraturhuset i Fredrikstad med 0,5 mill. kr, i tillegg til den satsingen som allerede ligger inne på litteraturhusene i Oslo og Bergen.

Et nytt og spennende grep i dette budsjettet er den nye gaveforsterkningsordningen som etableres med 10 mill. kr. Ordningen vil gi inspirasjon til næringsliv og private som kan tenke seg å støtte, og som gjennom denne ordningen kan få økt sin gave med 25 pst. På denne måten vil gaveforsterkningsordningen kunne føre til 50 mill. kr til kultursatsing, hovedsakelig basert på økt privat kapital inn i sektoren. Ordningen er i dette budsjettet øremerket kunstinnkjøp til nasjonale og regionale kunstmuseer samt pengegaver for å sette i stand norske museumsanlegg. Regjeringen ser dette som en målrettet og god ordning for å stimulere til økt støtte til kulturlivet fra private og vil vurdere å utvide ordningen til å gjelde andre områder i kommende budsjetter.

Noen har prøvd å antyde at denne regjeringen ikke satses på korsang. De har ikke lest budsjettet nøye. Budsjettet inneholder nettopp satsing på kor, ikke minst rekruttering til korvirksomhet, bl.a. gjennom satsingen på Krafttak for sang. Regjeringen har i tillegg sett det som viktig å skape forutsigbarhet for de profesjonelle korene gjennom å gi dem økte tilskudd og fast plass i budsjettet. Jeg er også glad for at flertallet i komiteen, i samråd med Venstre, har funnet penger til støtte for både Folkemusikk Nord og Midtnorsk senter for folkemusikk og folkedans.

Idretten, det sivile samfunnets største bevegelse, når mange med gode opplevelser blant både utøvere og publikum. Breddeidretten er også en betydelig medhjelper i folkehelsearbeidet, og det må kunne sies at idretten totalt sett er en veldrevet organisasjon. En av de store utfordringene for idretten er mangelen på gode og oppdaterte anlegg. Jeg er derfor veldig glad for at merverdiavgiftskompensasjonen fortsetter, og den vil være et godt bidrag til å få ytterligere anlegg på plass.

Høyre har alltid vært en forkjemper for frivilligheten.

Den enorme frivillige innsatsen som gjøres her i landet, er umulig å sette verdi på, men vi vet at den i mange kommuner og tettsteder er helt avgjørende for det gode liv, for livskvalitet og folkehelse. Frivilligheten danner også mange steder grunnlaget for desentral beredskap og hjelp av forskjellige slag når kriser oppstår. Frivilligheten er selve limet i ethvert lokalsamfunn og må verdsettes deretter. Regjeringen vil forenkle byråkratiet for frivilligheten og ellers gi den rammebetingelser som gjør den i stand til å konsentrere seg om interessen og innsatsen for fellesskapet. Det er en verdifull og viktig prioritering.

Til slutt: Arbeiderpartiet prøver å få det til å se ut som kutt og krise ved å sammenligne med et budsjett de la fram på vei ut av departementene. Det har selvsagt ingen troverdighet. Arbeiderpartiet og de to andre rød-grønne partiene vil nødvendigvis bli målt på det de leverte i regjering gjennom åtte år. De årene forteller om liten handlekraft, regnskapsmessige flyttinger for å få til et kulturløft og total mangel på oppmerksomhet omkring treffsikkerheten i politikken. Det budsjettet vi behandler i dag, gir sektoren en solid økning på godt over 6 pst. – ja, nærmere 7 pst. Det er en historisk bruk av penger på kulturfeltet. Det er vi stolte av, og vi gleder oss til å ta fatt på videre prioriteringer og politikktutvikling slik at tilliten til utøverne, aktuelt innhold og god kvalitet gir et tilbud som innbyggerne tar i bruk, og som samarbeidspartnere vil støtte. Vi vil skape forutsigbarhet og ny giv gjennom et velfungerende og mer uavhengig kulturliv.

Rigmor Aasrud (A) [09:19:03]: Jeg vil også takke komiteen for godt samarbeid.

Ny regjering gir en ny retning, også i kulturpolitikken. Kultur er grunnleggende for et samfunn som vektlegger demokrati, fellesskap, ytringsfrihet og utvikling. Vi trenger kulturuttrykk som utfordrer, forener og får oss til å strekke oss som individer og som fellesskap. Derfor er det så viktig at kulturen når ut til alle uavhengig av sosial bakgrunn, økonomi og geografi. Vår tid trenger et almennkulturelt fellesskap bygd på felles innsikt, verdier, referanser og symboler, som er viktige forutsetninger for et fungerende demokrati. Et engasjement i en felles virkelighet er i realiteten det viktigste våpenet i kampen mot intoleranse og likegyldighet. I denne sammenhengen kan kunsten fungere som et verdifullt kritisk korrektiv og som et vern mot vanetenkning og samfunnsmessig stagnasjon.

Mye tyder på at framtidens sosiale skiller ikke først og fremst bestemmes av den enkeltes økonomiske arv, men også av den kulturelle kapitalen hun eller han får med seg i oppveksten. Kulturløftet var en ambisjon om å styrke det profesjonelle kulturlivet, bygge opp frivilligheten og gjøre kulturen tilgjengelig for alle. Åtte år med satsing på kulturfeltet og et tydelig mål om at 1 pst. av statsbudsjettet skulle brukes til kultur, erstattes nå av et mantra om mer mangfold og frihet. Hva betyr det? I hvilken retning ønsker den nye regjeringen å ta kulturlivet?

I mange år har det blitt jobbet godt med tradisjonelt mangfoldsarbeid i Kulturdepartementet, i Kulturrådet og i de fleste institusjoner, og det ble lagt fram en stortingsmelding i 2011 om kultur, inkludering og deltaking, hvor nett-

opp mangfold var sentralt. Mangfold handler om å få fram ideer, tanker og holdninger, om deltaking på tvers av sosiale og kulturelle skillelinjer. Jeg antar at dette også er den nye regjeringens ønske når de fremmer sitt mangfoldsbegrep. Men blir det mer mangfold av å kutte i bevilgningene til det frie feltet, redusere antall stipender, sånn som regjeringen foreslo, kutte i tildelingen til Kulturrådet, som hvert år behandler mellom 7 000 og 8 000 søknader fra grasrota, søknader som viser at det er et mangfold av ideer der ute? Blir det mer mangfold av å kutte kulturskoletimen som gir alle barn muligheten til å prøve forskjellige kulturuttrykk, og til å lære om dem? Hvordan blir det mer mangfold av å kutte i pressestøtten? Hvordan plasseres det som jeg kaller et smålig kutt til Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek, inn i definisjonen av mangfold? Er det forslagene om at næringsliv og lotteri skal ta over mer av finansieringen, som viser mangfoldet?

La meg til slutt kommentere en merknad fra Høyre og Fremskrittspartiet som vi for så vidt også debatterte i denne salen i går, og det gjelder etableringen av lisensordninger for nye spill og rammebetingelsene for det som gjelder pengespill i Norge. Også i innstillingen til budsjett ber flertallspartiene om at det etableres en lisensordning for spill i Norge. I innstillingen, som ble behandlet i går, sto det at den skulle finansiere kultur og humanitære virksomheter. En lisensordning vil utfordre den ansvarlige spillpolitikken som vi har etablert i Norge, og den vil skape stor usikkerhet om inntektene til Norsk Tipping. Det er gjennom overskudd fra Norsk Tipping at vi bygger ut fotballøkker, isflater, tennisbaner og lysløyper, og gjennom å legge opp til å godkjenne spill utenfor denne enerettsmodellen som vi har i dag, vil det skapes stor usikkerhet om finansieringen av Norsk Tipping. Verken sponsor- eller lotterimarkedet er noen Sareptas krukke, og noen vil måtte tape.

Ja, det blir en ny retning i kulturpolitikken: Kulturløftet avlyses, mindre bevilgninger gir ikke mer mangfold, og tanken om at næringsliv og lotterivirksomhet skal ta en større del av finansieringen, betyr usikkerhet og mindre frihet. Kulturløftet var ingen bløff, og vi vil gjerne videreføre det. Derfor har Arbeiderpartiet sammen med Senterpartiet og SV lagt fram et forslag i salen om at Kulturløftet også skal legges til grunn for finansieringen av kulturfeltet i framtiden. Jeg tar med dette opp forslaget.

Presidenten: Da har representanten Rigmor Aasrud tatt opp det forslaget hun refererte til.

Ib Thomsen (FrP) [09:24:32]: Kulturpolitikken skal bidra til å gi mennesker muligheter til å delta i og oppleve et mangfoldig kulturliv. Nå har vi tidenes største satsing på kultur, med en økning på 6,8 pst. i forhold til Stoltenberg-regjeringens kulturbudsjett for 2013 – ja, dette er et løft. Mange i salen vil sikkert si: Ja – og så med Fremskrittspartiet.

Denne regjeringen vil stimulere til vekst nedenfra framfor å styre ovenfra. Som vi så med den tidligere regjeringen, har man hatt lyst til å styre ovenfra. Man har hatt lyst

til at Kulturrådet i Oslo skulle styre kulturmidlene rundt omkring i landet.

Norge bør også ha et profesjonelt kulturliv som holder internasjonal standard. En opplevelse av vår felles kulturarv styrker identitetsfølelsen og tilhørigheten til fellesskapet vi har i Norge. Vi bør ha kunnskap om egen kultur, noe som gir trygghet og gode forutsetninger i Norge.

Denne regjeringen vil sikre barn og unges mulighet til gode kulturopplevelser som ikke styres fra Oslo, men som styres rundt omkring i landet. Vi vil bl.a. satse på områder som korps og Ungdommens Kulturmønstring, og vi vil forberede bibliotekene på en digital hverdag. Det sa også den tidligere regjeringen, i form av Kulturløftet 3, men hvis man leser Kulturløftet 3, finner man ikke hvor det står. Man finner ikke bevilgningene, og man ser ikke fotavtrykk rundt omkring i kommunene.

Vi ønsker – og det skal det ikke være noen tvil om – å sikre fortsatt gratis utlån av litteratur. Vi ønsker å føre en litteraturpolitikk der viktige målsetninger er å ivareta norsk språk og litteratur ved at det legges til rette for en framvekst av nye forfatterskap, og ikke minst tilgjengelighet for leseren. Som det vil være kjent for de fleste i salen, har vi reversert bokloven. Det som er viktig, er å beskytte åndsverket. Vi vil sikre en sterkere beskyttelse av åndsverket.

Vi vil legge til rette for unge talenter, som skal få anledning til faglig utvikling, uavhengig av sosial og økonomisk bakgrunn, gjennom kulturskolen – der også samarbeidet med frivillig sektor bør bli større.

Nå skal vi se framover, og vi skal gjøre det nedenfra.

Vi vil legge til rette for norsk og internasjonal filmproduksjon i Norge, og styrke det privatfinansierte kulturlivet som vi ser mye av i utlandet, gjennom f.eks. gaveforsterkningsordninger og bedre tilrettelegging for private fond og stiftelser. Det å gjennomgå bevilgningene på kulturfeltet for å sikre fornuftig ressursbruk og kvalitet er en selvfølge for denne regjeringen. Det er også viktig at vi utarbeider en plan for rehabilitering og vedlikehold av nasjonale kulturinstitusjoner. Vi har sett de siste årene at de har stått og forfalt, og det er et stort forfall rundt omkring i hele landet.

Frivilligheten er en viktig arena for samarbeid og har bidratt til å skape det samfunnet vi har i dag. Frivilligheten skal vokse fram nedenfra og bli friere fra politisk styring – noe som har vært et viktig mantra for denne regjeringen. Frivilligheten skal ha en selvstendig stilling i samfunnet. Denne regjeringen vil legge om den statlige støtten til frivilligheten i takt med utviklingen, og da tenker vi at alt skal ikke styres fra departementet eller Oslo. Fradragsordningen for gaver til frivillige organisasjoner må styrkes, og ikke minst må byråkratiet overfor frivillige organisasjoner reduseres. Er det en tilbakemelding vi får fra frivillige organisasjoner, så er det at det er et utrolig byråkrati der ute. Vi ønsker å gjennomgå de økonomiske rammebetingelsene for frivillig virksomhet for å sikre at en reduserer byråkrati og politisering, heve grensen for lønnsoppgaveplikt og arbeidsgiveravgiftsplikt for frivillige organisasjoner og øke inntektsmulighetene ved bl.a. å øke gavefradraget til frivilligheten.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [09:29:57]: Kunst og kultur er en fundamental del av menneskets liv. Det er grunnlaget for nærmiljø, lokalsamfunn og nasjonalt fellesskap – og en viktig del av kontakt og fellesskap internasjonalt.

Mennesket er et åndsvesen. Kunst og kultur er noe vi må dyrke og stimulere og oppmuntre til. Det offentlige har en viktig rolle. Derfor har Kristelig Folkeparti støttet de økte bevilgningene de siste årene. Vi mener det er viktig. Staten har et ansvar for å sikre gode rammevilkår for kulturlivet.

Det nye flertallet står for en kulturpolitikk der det skal legges til rette for flere finansieringskilder. Men samtidig er det svært viktig at man ikke skjærer ned på offentlige bevilgninger, i hvert fall ikke før man kan godtgjøre at private midler er på plass. Derfor er jeg glad for at hele komiteen skriver i innstillingen at

«sponsing av kulturtiltak skal komme i tillegg til, og ikke i stedet for offentlig støtte».

Det er en spesiell situasjon i år – med regjeringsskifte og en tilleggsproposisjon. Jeg er glad for at vi fikk på plass ekstra midler innenfor scenekunst. Vi fikk på plass igjen kunstnerstipendene. Det var viktig for Kristelig Folkeparti. Det samme gjaldt produksjonsstøtten, som blir videreført på 2013-nivå.

Når det gjelder kunstnerne, er det behov for å se grundig på deres levekår, inntektsmuligheter, arbeidsforhold og betingelser. Kunstnerne er viktige ressurser for samfunnet, og vi må gå grundig inn i dette.

Regjeringen har varslet en gjennomgang av NRK. Kristelig Folkeparti ønsker denne gjennomgangen velkommen, og vi ser fram til det arbeidet som nå skal gjøres.

Når det gjelder lisensordningen, er det viktig at vi ikke gjør store endringer nå. Budsjettforliket mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre sikret flertall for å øke lisensen for 2014. Det er bra, men økningen innebærer likevel at NRK ikke får full kompensasjon for forventet kostnadsvekst. I påvente av stortingsmeldingen forutsetter Kristelig Folkeparti at hovedregelen om kompensasjon for lønns- og prisveksten ligger fast. NRK må sikres forutsigbare rammevilkår.

Kormusikken har vært en sentral del av Norges kultur de siste 200 årene. Denne delen av kulturarven må forvaltes godt, og den må videreutvikles. Nå har vi fått på plass en bedre finansiering av Det Norske Solistkor og KorVest. Vi skal også få på plass en helhetlig strategi for utvikling av kor på høyt nivå i Norge. Kristelig Folkeparti ser spesielt fram til å ta fatt på arbeidet med å utvikle et profesjonelt radiokor i tilknytning til NRK. Det har stått på blokka vår veldig lenge.

Så over til saken om Norsk kulturråd. Kristelig Folkeparti vil gjerne være med på å gi kulturlivet større frihet. Vi har kritisert de rød-grønne for detaljstyring, men den nye regjeringens forslag om å gi Kulturrådet en fullmakt er etter mitt syn feil svar. Vi mener Stortinget skal kunne løfte bestemte områder innenfor kulturlivet, dersom det er behov for det. Det vi vil avskaffe, er utidig detaljstyring av tilskuddsmottakerne. Det er noe helt annet. Vi skal gi kulturlivet frihet, men da må vi samtidig ha muligheten

til å løfte de miljøene, sjangrene og organisasjonene som ikke blir hørt, eller som ikke når igjennom byråkratiet. Det kalles en aktiv og ambisiøs kulturpolitikk.

Fullmakten som foreslås, flytter makt ut fra folkevalgte organer. Det er en fullmakt som Kristelig Folkeparti ikke vil gi. I tillegg blir jeg bekymret når regjeringen skriver at Kulturrådet skal vurdere bevilgningene, bl.a. på bakgrunn av «søknadsmengden» på de ulike områdene. Over en viss tid kan dette bety at de tiltakene som har flest søknader, blir oppjustert, mens de med færrest ressurser taper i konkurransen. Dette er en av grunnene til at vi stemmer imot forslag til romertallsvedtak VII under rammeområde 3.

Anne Tingelstad Wøien (Sp) [09:35:25]: Et rikt og variert kulturtilbud er nødvendig for et godt liv og for å skape attraktive lokalsamfunn. Den rød-grønne regjeringa og Senterpartiet har gitt kulturen et kjempeløft. Vi har nesten fordoblet kultursatsinga i Norge siden 2005, og i 2014 ville vi brukt 1 pst. av statsbudsjettet til kultur. Dette er en satsing som andre land bare kan drømme om.

Senterpartiet gikk til valg på å styrke den kulturelle grunnmuren lokalt ved å videreutvikle kulturtilbudene der menneskene bor og lever sine liv. Vi trenger et lokalt kulturløft! Vi ønsker et løft for folkebiblioteket, kulturskolene, de lokale museene, korene, korpsene og andre frivillige lokale aktiviteter.

Senterpartiet mener vi må ha et sterkere samarbeid med frivillige organisasjoner for best mulig gjennomføring av kulturpolitikken. Skal en få til et løft, må det både samarbeid og økonomi til. Det er med skuffelse vi i dag kan fastslå at målet om å bruke 1 pst. til kultur ikke følges opp av den blå-blå regjeringa. Bortforklaringene er interessante å høre på, men det var akkurat dette vi advarte mot.

Det må være skuffende for en kulturstatsråd å måtte være den som skal forsvare kutt i et forventet kulturløft for de mange, for å innfri skattelettelse for noen få. Vi advarte mot at en blå-blå regjering under Fremskrittspartiets innflytelse ville sette en stopper for det løftet som den rød-grønne regjeringa har gitt kulturlivet, og som vi ønsket å løfte videre. Dessverre fikk vi rett.

Det er vel ikke særlig overraskende for oss, men like fullt er det skuffende at regjeringa har valgt å foreslå betydelige kutt som rammer det frie feltet. Kutt i pressestøtten har vært varslet, en støtte som bidrar til at vi har noe mer mangfold – og ikke bare enfold – blant avisene. Det omprioriteres og kuttet også når det gjelder dem som mottar tilskudd fra Kulturrådet.

For første gang skal Fremskrittspartiet stemme for NRK-lisens, dog en noe lavere, men også her skal markedet inn og styre. Det er markedet som nå skal bestemme – slik tenker denne regjeringa på de fleste områder. Det er opplagt at dette budsjettet vil merkes i kulturlivet framover. Ikke minst mener vi det vil kunne ramme sentrale områder der en kanskje ikke har sterke medfinansierer.

Kulturens egenverdi er udiskutabel. Men én krone inn gir mangfoldige igjen. Det er udiskutabelt at det å spille i korps har en egenverdi, men et 17. mai-tog med korps har en verdi for svært mange flere – og det uten at vi tjener penger på det. I tillegg har deler av kulturlivet næringsver-

di rent økonomisk. Men som oftest har de det i symbiose med offentlig støtte, et offentlig grunnlag.

Det er flott med en gaveforsterkningsordning, men en risikerer en enda sterkere skjevfordeling mellom de delene av landet som ikke har sterke økonomiske støttespillere. Er det dette Høyre mener med «nye ideer og bedre løsninger»?

Framtidens ypperste utøvere rekrutteres fra det brede og ofte lokale kulturlivet. Derfor er det avgjørende – for å få fram både gode kulturutøvere og -produksjoner og kulturaktivitet med næringspotensial – at det satses på kultur i alt sitt mangfold og i all sin bredde. Å starte regjeringsperioden med å kutte i kulturskoletimer høres ut som verken en god ide eller en bra løsning – men en sparer selvsagt penger.

Alle forskere vektlegger behovet for grunnforskning. En vet ikke riktig hva som kan komme ut av det en forsker på – og slett ikke alt er nyttig viten – men vi vet at det er et potensial for at ny kunnskap på sikt kan gi oss nøkkelen til hittil uløste gåter. Det kan gi ny viten og innovasjon. Slik er det også med bredde i kulturlivet.

Senterpartiet ønsker seg et sterkt lokalt kulturliv og en sterk frivillig sektor. Vi mener det er på tide at vi forsterker grunnmuren. Vi har tatt viktige og riktige grep ved å bygge storslåtte bygg for den nasjonale kulturelle scene. Vi har bygd opera i Oslo, og vi har vedtatt bygging av et nytt nasjonalmuseum. Byene skal naturlig huse nasjonale bygg av en slik størrelse. Det kan likevel ikke forklare dreininga i bruken av kulturmidler. Den har vært rimelig skjev – hvis en ser Oslo opp mot andre deler av landet. Vi frykter at den blir sterkere med det forslaget som nå ligger til avstemning.

Et levende land og attraktive lokalsamfunn handler ikke bare om tomter i solhellinga, mulighet for arbeid og gode skoler. Folk vil ha aktiviteter og opplevelser. Kulturtilbud og kulturaktiviteter er livsnødvendig for å skape livskraftige lokalsamfunn. Det er vår jobb å bidra til dette med offentlig støtte, som representanten Bekkevold så ypperlig sa. Å starte regjeringsperioden med kutt i virkemidler som skal skape livskraftige lokalsamfunn også innenfor kulturfeltet, er et varsko til lokalsamfunn over hele landet. Nye ideer gir ikke alltid bedre løsninger.

Trine Skei Grande (V) [09:40:52]: Hvis man bare var opptatt av bevilgningene til kultur, hvis man var opptatt av at kultur skal få mest mulig penger, burde denne salen ha stemt for Venstres alternative budsjett, for vi hadde 100 mill. kr mer enn også de rød-grønne på kulturområdet. Jeg er forundret over at vi ikke fikk flere stemmer til vårt alternative budsjett da rammene for komiteen ble vedtatt. Vi hadde en mye større satsing på bibliotek, og vi hadde en mye større satsing på museer.

Som Enger-utvalget konkluderte, har Kulturløftet gitt mye større administrasjon, mye større innsprøyting i allerede gamle systemer og store institusjoner, mens bunnplanken i norsk kulturliv fortsatt er svekket. Og når man snakker om å ha hatt et kulturløft som skal være til de flere, og ikke til noen få, så har ikke det vært så vellykket. Det må vi innrømme, det ser sjøl senterpartipolitikeren Anne

Enger. Utfordringa nå handler om å bygge Kultur-Norge vidare, men også å sørge for at bunnplankene i det norske kulturliv blir styrket framover. Det er bibliotek, det er museum, det er det som var i Venstres alternative budsjett.

Jeg var forundret da regjeringas forslag kom i bordet, for det var mye pent. Det sto ikke mye om kultur i regjeringserklæringa, men det som sto, var jeg ganske enig i, spesielt satsinga på det frie feltet. Når man da går inn og kutter i kunstnerstipend og det frie feltet, så henger ikke det sammen. Da skal regjeringa være sjeleglad for at de har Venstre og Kristelig Folkeparti for å komme seg på riktig kurs igjen.

Jeg er kjempeglad for å ha en regjering som endelig gjennomfører det forslaget Venstre har fått stemt ned i åtte år i denne sal, nemlig å innføre et gaveforsterkningssystem innenfor kulturlivet også. Det er ikke riktig som Anne Tingelstad Wøien sier, at det vil få en geografisk slagside. Hvis man ser på hvem det er som mobiliserer gaver til utstillingene sine, til museene sine, så er det definitivt ikke denne regionen, men det er veldig mange av distriktsmuseene som er gode til å mobilisere gaver til utstillingene sine, f.eks.

Jeg er positiv til at det skjer endringer innenfor spillpolitikken. Det at det skal være så ansvarlig å mate folk inn i ulisensierte, aggressive nettspill, det skjønner ikke jeg. Jeg tror det her ligger et stort potensial, ikke bare ved å gjøre dette systemet mer ansvarlig, men det vil også føre til at vi får mer penger til frivillighet og humanitære organisasjoner.

Vi i Venstre er også positive til det forliket vi har fått til på pressestøtten, som er helt likt Venstres programformulering. Det regner vi med at vi også har fått gjennomslag for framover, når vi skal se på hvordan det systemet skal utvikles vidare for å styrke ytringsfriheten og bredden i Norge.

Jeg vil utfordre statsråden på frivillighet, som jeg ikke syns hun svarer kjempegodt på i Aftenposten i dag. Det er en stor jobb å gjøre å få ned byråkratiet for frivillige organisasjoner. Soria Moria I var kjempebra i formuleringene på det, men det skjedde ingenting. Jeg skjønner at dette er en jobb å gjøre for Kulturdepartementet, men jeg håper at statsråden fokuserer på det, for her trenger man å rydde opp når det gjelder frivillighetsregisteret og alle mulige regler. For alle oss som driver frivillige organisasjoner som heter politiske parti, kan vi jo si hva det er vi bruker mye tid på i våre lokallag for tida. Det er å lære dem å fylle ut de riktige skjemaene, passe på å bruke purringer for å sørge for at også partilagene følger alle mulige regelverk som vi ikke helt skjønner hvorfor vi skal ha.

Venstre har bestemt seg for at vi stemmer for forslaget som gir regjeringa handlingsrom med tanke på Kulturrådet for ett år. Men jeg vil ramme det veldig klart inn her: Dette gjør vi bare denne ene gangen, og vi gjør det bare fordi man må sikre flerårige prosjekter tilskuddene sine. Da forventer jeg at regjeringa også forholder seg til det som et mandat fra Stortinget.

Vi er kjempeglade for at vi fikk sikret mer av folkemusikken gjennom komitébehandlninga. Jeg mener at regjeringa har en utfordring når det gjelder å se hele litteraturfel-

tet under ett, for å se hvordan vi skal satse på bibliotekene framover og hvilken rolle litteraturhusene skal ha i den sammenhengen. Jeg er glad for at vi fikk Fredrikstad inn i budsjettprosessen, men vi må ha en helhetlig litteraturpolitikk som handler om tilgangen til folk flest, og også om muligheter for å styrke variasjon og nytenking på feltet.

Bård Vegar Solhjell (SV) [09:46:26]: Eg la merke til at statsråden i sin «store linjer»-tale i Bergen veldig tidleg i talen sa

«Vi ønsker motstand, kritikk og direkte tale.»

Sidan ho ikkje fekk så mykje med seg frå budsjettkonferansen til regjeringa, skal ho få det. Det synest eg ho fortener, både her i salen og andre stader. Det einaste tydelege eg hittil har fått ut av kulturpolitikken til regjeringa, er at vi går frå kulturløft til kulturkutt. Vi nådde 1 pst. av statsbudsjettet til kultur. Det varte ca. ein måned med ei ny regjering før det var borte. Kvifor var 1 pst.-målet viktig? Punkt ein: Fordi det tok kultur opp i «Premier League» frå divisjonen under og gjorde det til eit tungt politisk felt. Det var den første store fellessatsinga til dei raud-grøne – før vi danna regjering – å få det på plass. Det er det første merkbare kuttet til den nye regjeringa, å få det vekk. Punkt to: Fordi det har skapt meir aktivitet og meir kvalitet på mange felt, som Enger-utvalet viser, sjølv om det sjølv sagt står igjen store utfordringar. Det er derfor det er behov for nye kulturløft, ikkje fleire kulturkutt.

Eg må berre få påtale eit par ting her. Det må vere grenselaust positivt at kultur innanfor mange departement er inne i Kulturløftet, med mindre ein har den forståinga av kultur at kultur er det som til ein kvar tid er på budsjettpostane til Kulturdepartementet. Men det er det ikkje. Kultur er breitt og viktig i samfunnet. Det som er utanfor budsjettpostane til Kulturdepartementet, bør definitivt vere ein del av Kulturløftet. Når representanten Harberg skryt av ei stor satsing på folkebiblioteka på 12 mill. kr, men kallar milliardar til Kulturløftet for ein bløff, då er det ingen proporsjonar i det.

Nokre av dei tinga Kristeleg Folkeparti og Venstre fekk til i budsjettet i forhandlingane, var etter mitt syn viktige. Eg vil særleg trekkje fram kunstnarstipenda. Men fortsatt meiner eg at samanlikna med det raud-grøne budsjettet, er det særleg uheldig at kulturskuletimen er borte, at pressestøtta ikkje er trappa opp, at ein kuttar til musikk- og filmfond, og at ein kuttar i støtta til Kulturrådet, som særleg kan gå ut over dei mange organisasjonane som driv med viktig arbeid med lesing utanfor skulen. Eg skal komme tilbake igjen til det i eit eige innlegg seinare.

Dei varsla ein stor fridomsreform. Eg gler meg til den debatten. Eg trur det kan vere spennande og viktige ting å hente i å avgrense byråkrati, forenkle og gi meir tillit til kunstnarar ute. Men eit fridomsomgrep som berre ser på korleis ein skal ta vekk styring, forlét den liberale tradisjonen for eit lite hundreår sidan. Det førre hundreårets viktigaste liberale filosofar, John Rawls, Jürgen Habermas og andre, er opptatt av at fridom ikkje kan vere noko som nokon skal ha på kostnad av andre, men må vere alle sin rett til fridom.

Derfor er fridom òg ein rett den einskilde skal ha over-

for staten og marknaden, men det er òg fellesskap som skal fordele og sikre alle fridom og moglegheit til å utfolde seg. Det gjeld ikkje berre å ha fridom frå, men òg å ha fridom til. Kulturløftet var eit stort prosjekt, og vil bli det igjen i framtida for å skape fleire uttrykk, gi fleire kunstnarar moglegheiter, og gi oss som er kulturbrukarar tilgang til meir kultur. Dermed aukar fridomen i samfunnet på den måten.

Eg vil gjerne utfordre Høgre og Framstegspartiet til å hente fram alle hordane av menneske som oppfattar at Kulturløftet tok frå kunstnarar og kulturarbeidarar i Noreg fridom, eller at vi som er brukarar av kultur vart fråtatt fridomen vår gjennom Kulturløftet. Eg har til gode å møte dei!

Vi i SV vil no satse på, i budsjetta våre og i arbeidet vårt, å vidareutvikle grunnmuren, som mange har vore inne på, og setje opp ein kunst- og kunstnarpolitikk. Kulturløftet I og II har ikkje i tilstrekkeleg grad klart å vidareutvikle og skape ein god kunst- og kunstnarpolitikk som tar tak i kunstnarars levkår, og heller ikkje korleis vi skal møte digitaliseringa, som er ei stor, vanskeleg og felles utfordring vi har. Det som må liggje i botn for alle satsingar på kvalitet, mangfold og fridom, er nemlig at kvalitet kostar. Fridom, mangfold og kvalitet må ikkje bli store ord som legitimerer kutt på kultur. Det må framleis vere vekst i kulturbudsjetta.

Til slutt tek eg opp SVs forslag.

Presidenten: Representanten Bård Vegar Solhjell har dermed tatt opp forslaget han refererte til.

Statsråd Thorhild Widvey [09:51:57]: Jeg er veldig glad for at regjeringen gjennom forhandlinger med våre samarbeidspartnere i Stortinget, Venstre og Kristelig Folkeparti, får støtte til å vedta tidenes største satsing på kultur med en økning på 656 mill. kr eller 6,8 pst. i forhold til Stoltenbergs budsjett for 2013.

Kulturpolitikken rører ved vår alles hverdag. Den skal bidra til at alle mennesker har mulighet til å oppleve å delta i felles kulturelle opplevelser. Det er derimot ikke slik at alle trenger å ta i bruk de samme tilbudene. Kulturens mål er ikke å dyrke likheten, men å berike oss med ulike inntrykk og innfallsvinkler. En kulturopplevelse gir oss innsikt, så vel som utsikt, uavhengig av opplevelsens rammer. Den stiller de spørsmålene vi ikke spør oss selv, og den utforsker vårt samfunn med et kritisk blikk. Kort og godt er det gjennom kunsten og kulturen vi lærer oss selv å kjenne og verden vi lever i. Regjeringen ønsker et rikt kulturliv som skaper rom for debatt og kritikk, og som bidrar til å skape møteplasser for folk på tvers av ulike utgangspunkt.

Vi skal satse på kulturen, men det handler om noe mer enn penger på offentlige budsjetter. Det handler om å peke ut en retning, legge forholdene til rette for fri utøvelse, og sørge for at pengene går dit de trengs mest. Det overordnede målet er høyere kvalitet og økt oppmerksomhet om innhold fra aktørene. Kulturen skal styres av aktørene selv, ikke gjennom detaljerte bevilgningsbrev fylt med krav om ikke-kulturelle mål. Regjeringen vil jobbe for et enda mer selvstendig kulturliv, som bidrar til å fylle våre liv med me-

ning og innhold, og som skaper refleksjon og debatt om verdispørsmål.

Regjeringen vil legge forholdene til rette for at det kommer mer private midler inn i kulturlivet. Det vil gi større frihet og handlingsrom. Men det flytter også makten vekk fra sentrale råd og utvalg til den enkelte aktøren selv. Derfor har vi foreslått en gaveforsterkningsordning på 10 mill. kr. Ordningen er spisset mot gaver til kunstinnkjøp ved nasjonale og regionale kunstmuseer og istandsetting av museumsanlegg. På den måten vil staten toppe private pengegaver med 25 pst. Dersom hele ordningen brukes, vil kultursektoren kunne bli tilført 50 mill. kr ekstra i 2014. Jeg er veldig glad for at et flertall i komiteen er enige med oss i denne prioriteringen.

Folkebibliotekene er en viktig del av den kulturelle grunnmuren, og kanskje den best besøkte kulturarenaen vi har. Regjeringen vil i 2014-budsjettet stimulere folkebibliotekene til å bli et sosialt treffsted for faglig og literært påfyll, debatt og samfunnskritikk. Bibliotekene er terskelløse, de er gratis og vi har stor tro på deres potensial.

Regjeringen ønsker også å legge til rette for flere visninger av frie scenekunstproduksjoner. Derfor styrker vi de programmerende scenene i Bergen Oslo og Trondheim, samt Nordic Black Theatre. På denne måten bidrar vi til å dyrke fram regionale kraftsentre på scenekunstheltet. Vi vil også samtidig stimulere framveksten av nye norske forfatterstemmer som skriver for scenen, og vi øker derfor tilskuddet til Dramatikkens hus.

Med dette budsjettet vil også flere frie scenekunstkompanier få en langsiktig finansiering av virksomheten sin, nettopp fordi regjeringen vil prioritere basisfinansiering for slike kompanier.

Vi vet faktisk ikke nok om hva de siste års kulturbevilgninger har ført til av ny kunst og kultur. Enger-utvalget, som det ble nevnt her også i dag, påpeker at mye har gått med til bygninger og administrasjon. Resultatene når det gjelder kunsten selv og i hvilken grad den når publikum, ja, det er faktisk uklart. Derfor ønsker regjeringen å bruke mer penger til forskning og utvikling på Kulturdepartementets område, med 17,4 mill. kr for 2014-budsjettet.

Høyre-Fremskrittsparti-regjeringen har et mer offensivt syn på frivilligheten enn det Stoltenberg-regjeringen hadde. Vi ser ikke på frivilligheten bare som et supplement til det offentlige, men selve den sektoren som skaper og bygger et samfunn. Frivillig arbeid danner nemlig det lappeteppet av relasjoner som binder mennesker sammen og gir livet mening.

Jeg føler det vil være store muligheter i årene framover til å styrke det frivillige kulturlivet, og mange av de spennende områdene innenfor kultursektoren over det ganske land. Vi er villige til å fokusere på innovasjon overfor de nye mediene, og jeg kjenner det veldig sterkt at å debattere innholdet i våre liv, er svært meningsfullt. Jeg har gledet meg over de siste ukers kulturdebatt i mediene. Jeg håper også dagens debatt vil være med på å bidra til det.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Rigmor Aasrud (A) [09:57:33]: I sin innledning var statsråden opptatt av frivillighet. Det er ikke så mange spor å se etter den oppmerksomheten i tilleggsproposisjonen.

Mitt spørsmål går tilbake til det jeg var inne på i mitt innlegg, og den debatten vi hadde her i salen i går, for jeg skjønner at en ny finansieringskilde både for idretten og frivilligheten skal være at det åpnes for flere spill. I går ble jeg korrigeret av Høyres hovedtalsperson med at kultur også omfatter idrett. Da er mitt spørsmål til statsråden: Vil statsråden, når regjeringen åpner for nye spill, sikre at norsk idrett har den samme inntektsfordelingen fra nye spill som de har fra Norsk Tipping i dag?

Statsråd Thorhild Widvey [09:58:23]: Det er riktig at regjeringen er innstilt på å vurdere mulighetene for å åpne opp for nye spill, som kan være med på å bidra til at både idretten og de humanitære og frivillige organisasjonene får økt sine inntekter i årene som kommer.

Når det gjelder problemstillingene ved å åpne opp f.eks. for nye lotterier, er dette til vurdering i regjeringen nå. Vi vil komme tilbake på en egnet måte og informere om hvordan vi har tenkt å sikre at dette gjøres på en forsvarlig og god måte.

Hege Haukeland Liadal (A) [09:59:06]: Kanskje ikke overraskende, men likefullt ble kultursektoren også rammet av regjeringens budsjettmessige hovedgrep, nemlig skattekutt. Kulturskoletimen ble således ofret.

Ser ministeren ulemper med å redusere alle barns muligheter til å stifte bekjentskap med kultur gjennom kulturskolen, som i år feirer 40 år?

Statsråd Thorhild Widvey [09:59:37]: Kulturministeren er svært glad for at vi har en oppegående kulturskole rundt omkring i det vide land. Det er mange gode talenter som er kommet ut, på grunnlag av at de har vært på en kulturskole, og det er noe som også regjeringen er opptatt av.

Jeg synes likevel det er verdt å nevne at det er en overdrivelse å påstå at man bruker mindre penger generelt på kultursektoren, slik vi har hørt larmen av i de siste ukene. Det er altså tidenes største kulturbudsjett, det er veldig mange store satsinger, som også vil komme barn og unge til gode, og ikke minst har denne regjeringen løftet fram musikkfeltet med andre typer tiltak som f.eks. med kor. Så jeg føler meg rimelig trygg på at vi også skal være med å bidra til å opprettholde et høyt nivå for barn som er interessert i musikk, også i årene som kommer.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [10:00:47]: De offentlige kulturbevilgningene har økt. Det er bra for kunsten og kulturen i Norge. Samtidig har Enger-utvalget slått fast at trykket i den statlige kulturpolitikken har ligget på å bygge opp den kulturelle infrastrukturen i form av bygg og institusjoner. Det er bra at vi har fått nye bygg, men bygg og institusjoner må fylles med innhold av høy kvalitet. Hva hjelper det f.eks. å ha et flott operabygg, hvis vi, som vil være en kulturnasjon, ikke greier å fylle huset med kunstnerisk innhold som, for å sitere komitéinnstillingen:

«er i tråd med det en kan forvente av et opera- og balletthus på høyt internasjonal nivå».

Hva skal være statsrådets bidrag for å fylle den kulturelle infrastrukturen med innhold av høy kvalitet?

Statsråd Thorhild Widvey [10:01:40]: Først og fremst er det veldig viktig for meg å understreke at denne regjeringen også har en stor ambisjon om å holde et høyt offentlig nivå på de midlene som skal brukes, i årene som kommer. Det er nettopp fordi vi ser at det er behov for det.

Når det gjelder punktet i Sundvolden-erklæringen, er det veldig klart at regjeringen vil gjennomføre en frihetsreform i kulturpolitikken. Denne reformen mener vi skal være med på å skape en større maktspredning, en høyere kvalitet og, ikke minst, en bredere finansiering av kulturlivet.

Når det gjelder operaen, føler jeg meg trygg på at den har et høyt aktivitetsnivå og et godt faglig innhold. For meg er det like viktig at også kulturhus og scener over det ganske land fylles med kvalitativt høye mål i årene som kommer.

Anne Tingelstad Wøien (Sp) [10:02:42]: Det var en interessant betraktning her i stad fra representanten Skei Grande. Hun sa at det ikke ville komme til å bli noen ytterligere skjevfordeling med en gaveforsterkningsordning. Vi vet at Oslos andel av Kulturfondet i 2010 var på 298 kr per innbygger. Møre og Romsdal hadde 10 kr per innbygger, og da er de nasjonale institusjonene ikke regnet inn.

Så det jeg lurer på nå – med en ny gaveforsterkningsordning og når det er Kulturrådet som nå skal få lov til å prioritere – er om statsråden kan garantere at det ikke blir en skjevfordeling, slik representanten Skei Grande gjorde.

Statsråd Thorhild Widvey [10:03:19]: Når det gjelder gaveforsterkningsordningen, er det et bidrag for at vi skal kunne klare å få utløst mer økonomiske midler til kulturlivet i årene som kommer. Vi har altså tro på at det finnes et potensial der ute for faktisk å få utløst privatkapital, og det er heller ikke slik at det ikke er privatkapital som brukes på det kulturelle feltet i dag. Det er faktisk veldig mye. Alle steder der jeg er ute og reiser i landet, fortelles det om at man har fått private gaver, både til museer, symfoniorkestre og til å være med på å bygge det som egentlig trengs. Så jeg føler meg rimelig trygg på at det kommer til å bli en god fordeling også når det gjelder denne gaveforsterkningsordningen som kommer. Dette er et bidrag. Der det utløses private midler, vil altså staten gå inn og matche det.

Trine Skei Grande (V) [10:04:24]: Oslofolk er vel verken ekstremt mye snillere eller sinnsykt mye rikere enn det vi kan finne rundt omkring i landet ellers.

Jeg hadde egentlig tenkt å spørre om Kulturrådet, men det virket som statsråden hadde skjönt det jeg sa, for hun nikket så ivrig da jeg meddelte meg fra talerstolen. Så jeg har lyst til å spørre om dette med frivillighet og byråkrati.

Statsråden kan egentlig bruke Soria Moria I som jobb-

liste, for det står mye bra der om hvordan man skal få ned byråkratiet for frivillige organisasjoner. Men det gikk i skikkelig gal retning. Så det må gjøres noe med måten man organiserer frivillighetsregisteret på. Statsråden kan da lese både Venstres, Høyres og Kristelig Folkepartis merknader i tidligere behandlinger og få gode tips.

Så spørsmålet mitt er om statsråden er villig til å gjøre den store jobben det er, med å få ned byråkratiet for frivillige organisasjoner og skjønner hvordan man skal rekruttere flere frivillige, gjennom at de får fokusere på det de har lyst til å jobbe med, nemlig grunnen til at de har meldt seg inn i organisasjonen: aktiviteten.

Marit Nybakk hadde her overtatt presidentplassen.

Statsråd Thorhild Widvey [10:05:29]: Jeg er veldig glad for at regjeringen og våre samarbeidspartnere faktisk har en litt annen ideologisk tilnærming til hvor viktig frivilligheten er i vårt samfunn. Derfor vil vi gjøre alt vi kan for å kunne klare å være med på å bidra til at vi får mer ut av de midlene som gis til frivilligheten, og at de frivillige får et enklere regelverk å forholde seg til.

Senest i går samarbeidet jeg med både miljøvernministeren og helseministeren om hvordan vi kan være med på å få til forenklinger. Dette er noe som faktisk opptar hele regjeringen, og som ansvarlig koordinator for frivilligheten vil jeg ta et initiativ overfor alle mine kolleger for nettopp å få fokus på hvordan vi mest effektivt kan være med på å bidra til at frivilligheten har enklere kår å forholde seg til i årene framover.

Så kan jeg bekrefte at jeg har fått med meg at det er et engangsforslag til dette med romertallsvedtaket når det gjelder den muligheten overfor Kulturrådet.

Bård Vegar Solhjell (SV) [10:06:42]: Først må eg få seie at sjeldan har eg sett ein politiskar som statsråden glede seg så stort over mange hundre millionar som andre har jobba fram i budsjettet hennar. Og eg håpar ho får anledning til å glede seg over pengar ho sjølv har jobba fram, på same måte og til glede for oss alle neste haust.

Eg legg merke til at både statsråden og andre her i salen legg vekt på den enorme forskjellen i tenking frå den førre regjeringa til den nye regjeringa. Eg argumenterte i mitt innlegg for at eg meiner at òg Kulturløftet har bidratt til meir fridom for fleire. Det er mi oppfatning at det òg har vore med på å bidra til meir mangfald fordi mange kulturuttrykk som ikkje overlev i marknaden, gjennom det kjem fram og når fleire.

Men eg kunne tenke meg å høyre på kva for måte statsråden meiner den raud-grøne kulturpolitikken og Kulturløftet har avgrensa fridom og mangfald i kulturlivet.

Statsråd Thorhild Widvey [10:07:40]: Jeg kan fortelle at statsråden er veldig glad for hver krone vi kan klare å få brukt til kulturbudsjettet, og for meg er en krone en krone, enten det er SV som fremmer den, eller det er statsråden og regjeringen som fremmer den. Jeg er faktisk veldig stolt over dette budsjettet – ikke bare over det bidraget

regjeringen kom til Stortinget med. Jeg er også klar over at når man er i mindretallsregjering, må man gå i forhandlinger, og jeg er veldig glad for at det har resultert i at dette budsjettet har blitt styrket for kulturlivet.

Når det gjelder representantens spørsmål om hvordan jeg mener det har begrenset friheten, ser jeg det i form at de tildelingsbrevene som bl.a. har gått til Kulturrådet, hvor man har prøvd å pålegge sterke krav, som jeg mener ikke er kulturfaglige krav, som man har lagt inn. Det er et veldig godt eksempel på hvordan vi ikke ønsker å gjøre det i framtiden. Jeg ønsker også å fokusere mer på den lokale aktiviteten og mener at det er et bredt mangfold av tilbud som finnes der ute, og det er den kulturelle grunnmuren som i årene framover må styrkes.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Arild Grande (A) [10:09:07]: I likhet med representanten Bård Vegar Solhjell vil jeg starte mitt innlegg med å peke på det faktum at den rød-grønne regjeringen bidro til å løfte kulturen opp i politikken elitedivisjon – en tungvekt i norsk politikk – med en politikk som har vært så populær at til og med Fremskrittspartiet har kommet nølende etter og erkjent at det er viktig å satse på god kultur, og ikke minst på et kulturtilbud over hele landet.

Det det har bidratt til, er jo først og fremst at alle de gode kreftene, som fra før gjorde en god jobb, har fått både muligheten til å bli sett og støtte til å kunne blomstre videre.

Det har også bidratt til en vesentlig kvalitetsheving ved mange av institusjonene våre. Og jeg vil si at det har bidratt til å bevege Norge i en mer sosialdemokratisk retning, gjennom at man har større muligheter til økt personlig frihet, gjennom at flere får muligheten til å oppleve god kultur, gjennom at flere får muligheten til å delta i kultur, og gjennom at dette ikke bare skjer i de store byene, men at det også skjer over hele landet.

Når jeg hører på Svein Harberg og representanter fra regjeringspartiene, slår det meg hvor ofte de leter etter måter å underminere denne satsingen på, snakke ned denne massive satsingen, og snakke ned den fantastiske utviklingen som norsk kulturliv de siste årene har gjennomgått. Det er ikke bare feil, det er også veldig smått.

Dette er den første anledningen til å diskutere den nye regjeringens retning i kulturlivet og ta en diskusjon rundt hva det er som er denne regjeringens store prosjekt. Når jeg lytter til representanter fra regjeringspartiene, slår det meg igjen at engasjementet først og fremst knytter seg til ideologi, framfor å være et ektefølt engasjement for norsk kulturliv.

Når vi leser tilleggsproposisjonen, er det som en rød tråd – vi ser konturene av det jeg med mine egne ord vil kalle en kulturkuttisme, hvor man først varsler et kutt, for så å varsle en gjennomgang. Man kutter for Kulturrådet, for så å varsle en gjennomgang av hele Kulturrådets rolle. Man kutter i Norsk filmfond, for så å varsle en filmmelding. Man kutter for NRK, for så å varsle en gjennomgang av NRKs posisjon. Og man foreslår kutt i pressestøtten, for så å varsle en gjennomgang av hele det landskapet. Det

blir som bonden som sulter kua og krever mer og bedre melk. Man trenger ikke stor innsikt for å forstå at det er en utfordrende strategi.

I tillegg synes jeg vi ser at regjeringspartiene sier én ting, men gjennomfører grep som vil føre til det motsatte. De sier at de ønsker flere private finansieringskilder, men de kutter i Filmfondet, som bidrar nettopp til flere private midler. De sier at de ønsker mer mangfold, men de reverserer bokloven, som var den rød-grønne regjeringens forsøk på å sikre et mangfold også i framtiden. Og man foreslår endringer i pressestøtten som foreløpig først og fremst dreier seg om at flere skal ut av ordningen. Og man sier at man ønsker mer frihet og armlengdes avstand mens man gir mindre penger til Kulturrådet, nettopp på de områdene hvor man har et kulturfaglig skjønn.

Dette viser for det første at regjeringen har en ideologisk tilnærming til kulturpolitikken framfor et ektefølt engasjement, det viser at de greper de foreslår, vil føre til det motsatte av det de egentlig sier at de ønsker, og det viser at vi for første gang etter åtte år med stor optimisme og stor vekst i kultursektoren, nå ser en bråstopp og stor usikkerhet. Det beklager jeg, for jeg synes at Norge nå sto på terskelen til virkelig å bli en kulturnasjon, at man nå – med den usikkerheten som er spredd – ser at flere vurderer om de tør å satse private midler på dette, og at man ser at flere vurderer sin egen framtid, enten det være seg å drive privat virksomhet innenfor kultursektoren eller å satse på en framtid innenfor kultursektoren. Det synes jeg er trist.

Kårstein Eidem Løvaas (H) [10:14:33]: Høyre ønsker også at kulturpolitikken skal legge til rette for at vi kan både delta i og oppleve et mangfoldig kulturliv. Dette tror vi at vi oppnår best når vi stimulerer til vekst nedenfra, i stedet for å styre ovenfra. Vi vil spre makten, vi vil gi mest mulig tillit, og vi vil invitere med alle gode krefter. Vi tror at når vi sprer makten og gir tillit, gir vi bedre vekstvilkår, og det skaper grobunn for bedre løsninger.

Regjeringen ønsker å gjennomføre en frihetsreform i kulturpolitikken. Det er ikke politikernes oppgave å detaljstyre innholdet i kunsten og kulturen. For ofte og for lenge har det vært for sterke politiske føringer på innholdet, og det ønsker vi å fjerne oss mer fra.

Norsk medievirkelighet har alltid vært i endring, men endringene skjer raskere nå, og nordmenn tar i bruk nye plattformer i større skala enn i de fleste andre land. Det er betydelige utfordringer som er knyttet til leverandørene av innholds hverdag når de skal tilpasse seg det stadig endrede forbruksmønsteret, samtidig som de konkurrerer seg i mellom. Regjeringen sier nå tydelig at den mediepolitiske utviklingen står på dagsordenen. Med denne bakgrunnen er det viktig å peke på at en plattformnøytral mediestøtte vil bli en virkelighet om ikke lenge. Det er også klart at dagens støtteordninger skal gjennomgås, legges om og etter hvert reduseres. Vi er opptatt av mangfold og et godt utbud av lokale aviser, og vi ønsker også å redusere mediernes avhengighet av statlig støtte. Derfor er det et mål å gjøre ordningen mer treffsikker. Det vil også være logisk med plattformnøytral tenkning at momsregimet for papiraviser og e-aviser likestilles med en felles momssats.

NRK er i en særstilling i den norske mediehverdagen. Slik vil det være framover også, men de må ikke bruke denne posisjonen til å svekke andres aktivitetsgrunnlag. Det er behov for en gjennomgang av NRKs virksomhetsområder for å klargjøre kjernevirksomheten, og vi ser fram til en stortingsmelding om NRKs virksomhet og lisensordningen holdt opp mot alternative finansieringsformer.

Det frivillige Norge får betydelige bidrag fra nordmenns spilleglede. En liten slant satset, noen timer eller dagers spent forventning, og en sjelden gang noen ekstra kroner i retur. Men som oftest finner pengene veien til det frivillige Norge. Viktigheten av inntekter fra pengespill til ideelle formål er stor, samtidig som vi også skal videreføre en politikk som ivaretar hensynet til spilleavhengige. Derfor er det gledelig at Norsk Tipping fortsatt presenterer gode tall. Men det er et faktum at Norsk Tippings overskudd ser ut til å minke, noe som utfordrer hvordan vi skal sørge for tilsvarende inntekter også i framtiden. Norsk Tippings overskudd minker ikke fordi vi plutselig har fått en veldig moderasjonslyst når det gjelder spill. Utenlandske aktører forsyner seg i økende grad av den totale spillomsetningen, og dette løser seg ikke av seg selv. Det blir derfor viktig å se på hvilke muligheter vi har til å sørge for at ideelle aktører også i årene som kommer, har en like stor kake å dele.

En måte er å utrede spørsmålet om lisensordning for utenlandske spillselskaper for å se om det er mulig å kombinere sosialpolitiske hensyn og økte totale inntekter til frivilligheten innenfor EØS-avtalen. Det må også vurderes i større grad å åpne for ikke vanedannende lotterikonsepter, hvor humanitære organisasjoner prioriteres ved innføringen av disse. Slike konsepter skal godkjennes, og beslutningen skal tas av Lotteritilsynet.

Når Norsk Tipping nå etablerer spillkonseptet Nabolaget, vet vi ikke hvor mye nye penger dette vil bidra med til humanitære organisasjoner, men det er viktig å understreke at de såkalte 10H – en gruppe humanitære organisasjoner – skal motta en del av overskuddet i en overgangsperiode, satt til fire år. Et stort antall andre organisasjoner utenfor 10H har framført kritikk mot denne fordelingen, og 10H bør trolig innstille seg på en større grad av likebehandling etter overgangsperioden.

Vi vet også at under den forrige regjeringen var det aktører som forsøkte å starte liknende konsepter, og Lotteritilsynet var positive. Foreløpig har slike konsepter blitt stanset av overstyring fra departementet, men det er altså Høyres politikk at dette i framtiden skal ligge hos tilsynet.

Det er gode eksempler fra utlandet, bl.a. har det svenske PostkodLotteriets Kulturstiftelse på to år bidratt med over 210 mill. svenske kroner til ulike kulturformål. PostkodLotteriet er verdens tredje største filantropiske virksomhet og bidrar med store inntekter til gode formål gjennom et ansvarlig lotteri. Slike og liknende prosjekter kan være en av måtene å demme opp for en framtidig nedgang i overskuddet til fordeling til ideelle formål.

Jeg tror ikke at vi kan tviholde på gamle modeller for å møte framtidens utfordringer innenfor kulturpolitikken.

Morten Stordalen (FrP) [10:19:41]: Et levende kultur- og idrettsliv har stor betydning for befolkningen og beriker vårt fellesskap. Alle mennesker må gis muligheten til å kunne være en del av et rikt og mangfoldig kulturliv.

Det er viktig å opprettholde viktige kulturelle tiltak som ikke kan klare seg uten offentlig støtte, særlig tiltak rettet mot barn og unge. Store deler av kultur- og idrettslivet, i tillegg til fritidstilbud for barn og unge, drives av frivillige organisasjoner. Frivilligheten gir gode muligheter for barn og unge, engasjement, deltakelse og innflytelse og bidrar til samhold, tilhørighet og glede. Frivillige organisasjoner bidrar til kulturell vekst nedenfra og opp og bør derfor i stor grad være fri for statlig styring.

Vi må i større grad la frivilligheten få frihet til å organisere seg slik det passer best. Frivillige organisasjoner må i tillegg gis mer tid til å fokusere på det arbeidet de ønsker å utføre, tid som må frigjøres fra krevende rapporteringsarbeid. For å få til dette må vi forenkle regelverk og kutte ned på kravene til rapporteringer og dokumentasjon.

I likhet med vårt gode samfunn, der grunnpilaren er at det gode samfunn bygges nedenfra, ønsker vi å la frivilligheten få samme muligheten. For å få til dette må vi la frivilligheten få spillerom til nettopp dette. Denne regjeringen vil derfor legge til rette for å bedre vilkårene for frivilligheten og private initiativ – rett og slett å gjøre hverdagen enklere for folk flest. I tillegg ønsker vi å satse mer på kunnskap innenfor frivilligheten. Jeg er derfor tilfreds med at det settes av mer penger til forsknings- og utviklingsarbeid innenfor dette feltet. Det vil kunne hjelpe frivilligheten betydelig i tiden framover når det gjelder både vekst og videreutvikling.

Denne regjeringen tar frivilligheten på alvor. Det har over lang tid, dessverre, blitt bygget opp et krevende byråkrati som Frivillighets-Norge har måttet forholde seg til. I tillegg har avgjørelser innen dette feltet blitt for sentralisert og politisert. Denne utviklingen er jeg glad for at regjeringen har som mål å snu. Jeg er stolt over å si at denne regjeringen har fokus på dette feltet i Sundvolden-plattformen. Der framkommer det en rekke gode tiltak som vil bedre rammebetingelsene for denne viktige sektoren.

Denne regjeringen ser positivt på private initiativ og mener at privat kapital er et godt og viktig supplement til det offentlige. Derfor er jeg glad for den foreslåtte gaveforsterkningsordningen på hele 10 mill. kr, som innebærer at staten yter et tillegg på 25 pst. av gavebeløpet ved private pengegaver til kunstinnkjøp til nasjonale og regionale kunstmuseer, og pengegaver for å sette i stand norske museumsanlegg. Dette vil kunne bety en betydelig økning av tilskudd til det nasjonale museumsnettverket rundt i hele landet dersom hele gaveforsterkningen utløses.

I tillegg gleder jeg meg over regjeringens forslag om å endre den såkalte tippenekkelen, som fordeler overskuddet fra pengespillene Norsk Tipping AS tilbyr for å styrke idretten og kulturformål utenfor statsbudsjettet. Endringen medfører at idrett, kulturformål og samfunnsnyttige og humanitære formål får en større andel av dette overskuddet enn tidligere. Samtidig endres vilkårene for å kunne motta støtte, slik at overskuddet ikke utelukkende fordeles mellom organisasjoner som tidligere hadde spilleautomater.

Videre får samfunnsnyttige og humanitære formål en ytterligere støtte, ved at hele overskuddet fra Norsk Tipping AS' nye spill Nabolaget skal fordeles til organisasjoner med disse formålene. Framover håper jeg det kan åpnes for etablering av nye, ikke-vanedannende lotterier med formål om å øke inntektene til idrett, kultur og samfunnsnyttige og humanitære formål.

Regjeringens overordnede mål med kulturpolitikken er høyere kvalitet og økt oppmerksomhet om innholdet fra aktørene selv. De enkelte organisasjonene må gis mulighet til å konsentrere seg om det gode arbeidet de gjør, med et forenklet regelverk. Frivillighet skal være givende for den enkelte og for samfunnet, slik at frivilligheten kan vokse og tiltrekke seg flere medarbeidere, samtidig som dagens frivillige ikke demotiveres. Jeg har stor tiltro til at regjeringens kulturpolitikk vil bidra til nettopp dette. Den fokuserer på det frivillige arbeidet framfor rapporteringskrav, den tilrettelegger for bredere finansieringsmuligheter, og den desentraliserer den kulturelle og frivillige styringsmakten.

Frivilligheten er en av bærebjelkene i vårt samfunn og gir ufattelig mye glede til dem som tar del i den. Derfor må vi sørge for at frivilligheten gjenstår som frivillig, hvor mennesker kan komme sammen på egne premisser, hvor deres innsats applauderes.

Hege Haukeland Liadal (A) [10:24:27]: Det er magi når en på nært hold får oppleve unge mennesker som er kreative sammen. Det handler om skaperglede, opplevelser, drømmer, toleranse, mestring, samarbeid, fellesskap, selvtillit, lek, erkjennelse og relasjoner – jeg kunne holdt på lenger, men dette er stikkord som sender meg til kjernen av det jeg har lyst å sette på dagsordenen, nemlig kulturskolen.

Regjeringen Stoltenberg ville sikre at alle barn skulle få en time kulturskoleopplæring i uken. Situasjonen i dag er at minst 30 000 barn står i kø for kulturskoleopplæring, som er et godt og nært opplevd kulturtilbud. Vi som politikere må ha visjoner for kultursatsingen for alle aldersgrupper – barn, ungdom, voksne og eldre. Arbeiderpartiet har gitt kulturlofter for alle aldersgrupper. Gode lokale kulturarenaer er avgjørende for å utvikle små og store talenter. Det begynner ofte med kulturskolen.

Få, om enn noen, gledeshyl er blitt hørt etter at den nye regjeringen lanserte sin nye retning for kulturpolitikken. Den nye regjeringens kulturpolitikk legger opp til størst mulig frihet for kulturlivet. En av metodene for å nå det målet er å styrke den private finansieringen av kulturlivet – gjennom f.eks. gaveforsterkningsordninger og bedre tilrettelegging for private fond og stiftelser, som det står i regjeringsplattformen.

Statssekretær Knut Olav Åmås spikket i tiden som kulturredaktør i Aftenposten iherdig på sin kjepphest om privat finansiering av kulturlivet, med det argument at kulturlivet ville bli stilt friere dersom det ble flere steder å søke støtte fra. Men mindre offentlige penger utløser ikke automatisk private sponsorkroner. Og private sponsorer gir heller ikke fra seg penger uten klausuler. Private sponsormidler til kulturlivet kan også gi mindre frihet. Private finansieringskilder vil alltid ha en rømningsvei, om deres

omdømme settes på spill. Offentlige støttemidler kommer ikke med slike kravspesifikasjoner. Med offentlige støttemidler er det ingen som helst tvil om hvem som er den sterkeste part, nemlig kunstneren. Med en privat sponsor er det giveren som er den sterke part, og jeg mener frihet frarøves og innovasjon blir truet.

En ny, borgerlig initiert gaveforsterkningsordning må ta høyde for disse mekanismene. En gaveforsterkningsordning er en blanding av private og offentlige tilskudd – et privat tilskudd skal utløse en viss prosentandel statlig støtte. Dermed håper jeg den nye regjeringen også ser mulighet for å legge inn noen føringer. Det bør bl.a. være at støttemottakeren skal ha størst mulig kunstnerisk frihet.

For Arbeiderpartiet har det alltid vært viktig at kunsten er fri. Et sterkt og fritt kulturliv er avgjørende for yringsfriheten og for et levende demokrati. Kunstnerne bidrar til å utvikle det offentlige ordskiftet og oss som samfunn gjennom sine kulturuttrykk.

Til slutt vil jeg oppsummere med å si at siden 2005 har Norge gjennom våre kulturløft gitt viktige løft til bl.a. musikk, litteratur, museer, scenekunst, dans og frivillighet. Historien vil nå fortelle oss hva denne regjeringen la til rette for.

Sonja Mandt (A) [10:29:10]: Den rød-grønne regjeringa la fram et godt kulturbudsjett og nådde målet om 1 pst. Det gjorde vi ved å satse på små og store saker som betyr mye for folk. Arbeiderpartiet følger opp vårt budskap: Brød og roser – noe å leve av, og noe å leve for.

Kultur er glede, gir innhold i livet og er ikke minst god folkehelse. Når statsråd Widvey sier hun vil ha mer innholdsfokus i kulturen framfor nybygg, ser hun ikke sammenhengen. Når den nye regjeringa velger å kutte i tilskudd til nybygg på mange nødvendige varslede museumsbygg, velger de også bort viktige deler av de nødvendige rammene som må være med for å kunne gi godt innhold til kulturen.

Jeg vil trekke fram tilskuddet til Hvalfangstmuseet i Sandefjord som ett av de prosjektene som nå er stoppet. Museet ivaretar nasjonale verdier fra en tid som var viktig for Vestfold og for Norge, og er det eneste spesialmuseet i Europa. Nybygget var sårt tiltrengt, og planene var klare for et spleiselag. Jeg regner med at Høyre-ordfører Gleditsch i Sandefjord ikke gleder seg veldig over den nyheten og nå må finne andre løsninger for utbygginga. Dette er et eksempel på kortsiktig politikk, som skader kulturen, og det er dessverre gjort flere kutt i investeringer av denne typen fra den nåværende regjeringas side. Det er ikke mye hjelp i å fokusere på innholdet om skallet ikke er brukelig.

Det andre kuttet jeg vil nevne, er tilskuddet til Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek, Arbark, på 2 mill. kr – ikke store summen, men ganske betydningsfullt. Arbeiderbevegelsens arkiv er den største private arkivinstitusjon vi har i Norge. Den gir innsikt i den norske politiske historien. Høyresidas arkiv forvaltes av Riksarkivet og dekkes med 100 pst., mens Arbark er finansiert også ved innskudd fra medlemsorganisasjonene, og bevilgningen har økt på linje med Riksarkivets. Tilskuddet som Arbark får, dekker om lag 40 pst. av utgiftene arkivet har. En kan bare

undres om kuttet kommer fordi dette er venstresidas arkiv. 7 000 hyllemeter med dokumenter, 1,5 millioner bilder og 137 000 bøker sier noe om mengden vi snakker om. Nå må det kuttet i tilskuddet som gis videre til de regionale arkivinstitusjonene, noe som vi beklager sterkt.

Vårt ansvar er å ta vare på fortida inn i framtida ved gode rammevilkår.

Kutt rammer også Den kulturelle nistepakka – med den begrunnelse at det er en ordning som griper inn i arbeidsgivers ansvar for å tilrettelegge for et godt arbeidsmiljø. Vestfold var opphavet til Nistepakka, med Arbeidslivets KulturSeilas, AKS. Bedrifter i Vestfold får på denne måten kunst- og kulturopplevelser som en naturlig del av hverdagen. Dette drives av kulturavdelinga i fylkeskommunen, en fylkeskommune som styres av Høyre. De har tydeligvis skjønnet at dette er viktig. Mange bedrifter er med, og nylig kunne vi se en bedriftseier som var kjempefornøyd med tilbudet – som ga positive innvirkninger på arbeidsmiljøet – og hun ville ikke vært det foruten. Uten drahjelp fra fylkeskommunen ville ikke det tilbudet vært til stede. Uten drahjelp fra staten ville heller ikke Nistepakka kunne fortsette på samme måten.

Arbeidsmiljø og kultur skal tydeligvis ikke blandes for denne regjeringa, mens for Arbeiderpartiet henger ting sammen. Vi vil heller bruke de gode eksemplene til nytte for alle, og vi vil lage gode arbeidsmiljøer for alle i Norge, med Den kulturelle nistepakka.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Tove Karoline Knutsen (A) [10:33:14]: Det er flott å kunne delta i en kulturdebatt i Stortinget, og jeg vil starte mitt innlegg med en begivenhet som er både kultur, idrett og stor intellektuell prestasjon i en og samme tapning, nemlig sjakk-OL, som går av stabelen i Tromsø i august 2014. Det er store forventninger knyttet til dette arrangementet, spesielt etter den fantastiske prestasjonen til Magnus Carlsen i sjakk-VM i India nylig. Jeg er glad for at både proposisjonen og komiteens merknad omtaler neste års begivenhet i Tromsø i svært positive ordelag.

Jeg leste i Dagbladet i går at politikere som har tenkt å bli respektert som hele mennesker, må begynne å flashe sine musikalske preferanser – og de bør visstnok være cool. Nå vet jeg ikke om Dagbladet vil synes noe særlig om mine 1970- og 1980-tallserfaringer med jazz, klassisk musikk og latinamerikansk musikk, men jeg tar sjansen på å snakke om noe som ligger mitt hjerte nær, nemlig kor. Det var noe av det første jeg begynte å jobbe med da jeg kom inn på Stortinget i 2005. Den rød-grønne kulturfraksjonen la, sammen med departementet, et løp for å løfte korfeltet, og det ble bevilget friske penger både til en prøveordning og etter hvert penger til fem profesjonelle kor i fire byer i fire regioner – profesjonell i betydningen av at korene har oppnådd høy kunstnerisk kvalitet og knyttet til seg sangere som helt eller delvis lever av sangen. Alle de aktuelle korene holder til i byer hvor man kan ta sangutdanning på universitets- og høyskolenivå, og som også har sterke miljøer for traderte vokalformer – altså er dette kor som med

god og forutsigbar støtte kan tilby lønn eller honorar til kormedlemmer som har sangen som levebrød.

De fem korene: Det Norske Solistkor, Nordic Voices, Kor Vest, Trondheim Voices og Vokal Nord, har til sammen nesten 12 mill. kr i statlig støtte for 2013. Det er penger som er øremerket disse korene av den rød-grønne regjeringa. Derfor ble jeg nokså forbauset da det nå nylig ble framstilt som om de par ekstra millionene som regjeringa la inn til Solistkoret og Kor Vest, var et skjellsettende løft for profesjonelle kor. Ja, det er flott at man har funnet ekstra penger til de to meget gode korene, men jeg er litt i stuss over at de pengene måtte tas fra en pott som skulle gå til semiprofesjonelle kor. Og det er litt trist at tre av de fem korene som har vært inne i profesjonaliseringsordninga, ikke er løftet fram av den blå-blå regjeringa. De fem korene favner svært bredt sjangermessig; de driver vokal innovasjon innenfor kunstmusikk, jazz, folkemusikk og joik, for å nevne noen sjangre. Så jeg håper virkelig at regjeringa ser dette mangfoldet og etter hvert finner plass til en økning også for disse korene på budsjettet. Og så håper jeg at man er ryddig nok til å si det som det er: Det var den rød-grønne regjeringa som først anerkjente vokalfeltet, og som bevilget mer penger til kor generelt – og til de beste korene spesielt.

Presidenten: Presidenten har tidligere annonsert at neste taler er Line Henriette Hjemdal. Nå er situasjonen den at representanten Line Henriette Hjemdal ikke kan ha ordet under en sak der hun skal presidere etterpå. Derfor går ordet videre til Henrik Asheim.

Henrik Asheim (H) [10:36:43]: De siste årene har det vært et viktig og ganske bredt politisk mål å skaffe nok barnehageplasser. Det har vært et felles politisk prosjekt som har gjort at det nå er mange barn som går i barnehage. Det er bra. Jeg har selv mange venner som etter videregående benyttet sjansen til å jobbe et år i barnehage, som storkoste seg med det og fikk utløp for mange av de mer barnslige interessene de har. Jeg har selv jobbet på SFO – det ligger riktignok under en annen komité – og det var ganske gøy å få betalt for å spille dødball.

Men det er altså slik at fordi vi har fokusert på nettopp å få nok barnehageplasser, kan mye tyde på at vi ikke har fått nok kvalitet inn i barnehagene.

EPSI Norge har påvist at norske foreldre er de foreldrene i de nordiske landene som er minst fornøyd med barnehagetilbudet, og barnehageforsker Ratib Lekhal sa til Klassekampen den 22. november at dette kan ha sammenheng med at man har hatt for mye fokus på å få nok barnehageplasser, istedenfor å få kvalitet inn i barnehagen.

Det er veldig mye vi politisk kan gjøre for å sørge for at dette blir bedre, og den nye regjeringen har varslet at dette blir det store satsingsområdet for Høyre–Fremskrittsparti-regjeringen – både det å øke kompetansen for dem som arbeider i barnehagene, ved å gi flere av de ufaglærte, som mine venner, en oppdatering og en utdanning som gjør at de kan arbeide i barnehagene, og det å satse på barnehageledelse, som gjør at de som har ansvaret for

barnehagene, virkelig får den kompetansen de har krav på.

Det å arbeide i barnehage er ikke bare noe man gjør i et friår eller ved ikke å ta militærutdannelse, men det er et fag, og det er et fag vi skal respektere. Jeg er veldig glad for at vi har fått en ny regjering som øker satsingen på dette med 50 mill. kr fra 2013 til 2014. Og skal vi få opp kvaliteten på barnehagetilbudet, må vi sørge for at de som arbeider i barnehagene, får den respekten de har krav på – ikke bare som arbeidere som skal ta vare på barn i en tid da foreldrene er på jobb, men dette må også ses i utdanningsløpet; det må ses som en del av den grunnleggende starten på det som skal bli 13 års skolegang senere.

Jeg er veldig glad for at vi er bredt politisk enige om å satse på at barn skal få barnehageplass, men jeg er også veldig glad for å ha fått en regjering som nå fokuserer på innholdet i barnehagene, og ikke bare på antallet plasser.

Bård Vegar Solhjell (SV) [10:39:51]: Kva er det Monty Python pleier å seie i overgangane sine: «And now for something completely different!» Tilbake til kulturbudsjettet:

I kulturbudsjettet som no vert vedteke, vert det kuttet med 14,5 mill. kr i overføringar til Kulturrådet, post 74, midlar som går til ei rekkje viktige organisasjonar som gjer eit ufatteleg viktig arbeid rundt omkring i Noreg. Eg må seie at det er eit kutt som er betydeleg i forhold til dei raud-grøne sitt budsjett. Leiaren i Kulturrådet, Yngve Slettholm, har varsla at han trur det må få substansielle konsekvensar. Eg er spesielt bekymra for om det skal få konsekvensar for organisasjonar og institusjonar som gjer eit viktig arbeid med lesing og språkopplæring i Noreg. Det er organisasjonar som Foreningen !les og Leser søker bok, og det er ei rekkje andre. Dei driv med viktig arbeid utanfor skulen, gjennom å gi folk eit tilbod om lesing og tilby bøker som treffer menneske. Det kan vere blinde og svaksynte, det er mange som har norsk som andrespråk, og det er mange barn og unge. Er det noko vi som har barn i skulen veit, er det at ja, skulen og lærarane er avgjerande for leseferdigheitene. Men barn må lese masse utanfor skulen, det er ikkje mogleg å verte ein god lesar berre gjennom skulen. Ein skulle tru, når ein høyrer alle dei fagre orda her om frivilligheit og at det må vere meir enn stat, at nettopp den typen arbeid skulle erkjennast som ufatteleg viktig for å styrkje språkkunnskapar og sørgje for at vi ytterlegare kan styrkje leseferdigheitene i Noreg.

På bakgrunn av det har eg tidlegare i dag teke opp eit forslag på vegner av SV om at vi skal sikre aktiviteten til den typen organisasjonar og styrkje det ytterlegare i åra som kjem. Dei gjer eit uvurderleg viktig arbeid. Eg håpar at SV skal få støtte for det ved voteringa seinare i dag.

Kårstein Eidem Løvaas (H) [10:42:23]: Kulturløftet skal tydeligvis bare måles i penger. Det er akkurat som om penger er lik mangfold – pengene blir selve målet. Når det er sånn, blir det også veldig, veldig teknisk. Derfor må man støvsuge syv ulike departementer og et direktorat for å få skrappt dette sammen til å bli 1 pst. av statsbudsjettet. Når det er pengemengden som blir sentral, og ikke hva

pengene skal brukes til, da blir det litt hult for meg i hvert fall.

Jeg hørte representanten Aasrud si at 1 pst.-målet er erstattet av et mantra om «mangfold og frihet». Vel, jeg vil heller ha fokus på et mål om mangfold og frihet enn at vi skal stå og drømme oss bort i pengedusjen og telle kroner, for det tror jeg ikke er måten å gjøre det på. Når tallet er målet, vil vi til slutt få – hvis man skal leke litt med det da – en litt spennende situasjon. Det er egentlig bare å finne 100 gode formål, og så er vi ferdig med å budsjettere, for 100 ganger 1 er 100, og da har vi 100 pst. av budsjettet i mål.

Så lurer jeg også litt når det hele tiden snakkes om at det kuttes så veldig. For det er nå engang sånn at statsbudsjettet neste år øker med 5,5 pst. i Norge. Budsjettet for kultur øker med 6,8 pst. Det er litt over 20 pst. mer økning, så det er ikke sånn som det males av flere av dem som har vært her oppe, at det står så ille til som man får inntrykk av. Det er en ganske raus økning for veldig mange.

Jeg hørte også representanten Solhjell erkjenne at Kulturløftet ikke er tilstrekkelig sånn som det har vært fram til nå. Samtidig sa han at han ser fram til en frihetsreform. Der er vi enige. Jeg tror nok også det er der det går en ideologisk skillelinje, og representanten var også inne på det – frihet fra og frihet til. Men kulturlivet er selv frustrert over de føringene, de er selv frustrert over de holdningsmessige programmene som må leveres, og innholdsproduksjonen som skal styres, og de iallfall ønsker «frihet fra». Når man er mot eller skeptisk til annen finansiering enn statsbudsjettet og tippemidler og ikke ønsker å lempe på politiske føringer, synes jeg det kan virke som om det er kontrollen i seg selv som er selve målet.

Høyre ønsker å gi mer frihet. Vi ønsker å se på andre inntekter. Jeg hørte representanten Arild Grande mente at det ikke var engasjementet for kultur, men ideologien som styrer Høyres tenkning. Vel, jeg tror ikke engasjementet måles i pengestrøm – pengestrøm uten styring, pengestrøm uten analyse av virkning, sånn som Enger-utvalget peker på. Det er ikke å snakke ned, det er å peke på fakta.

Så hører jeg flere si at hvis man gir mer offentlige penger, følger det flere private med, av seg selv nærmest. Vi tror ikke det er sånn, vi tror det er motsatt. Derfor ønsker vi å innføre gaveforsterkningsordningen. Og noen ganger kan det faktisk også være lurt å riste av seg litt gammelt gods og tenke litt ideologisk, når man har stivnet i forvaltningsmodus.

Ib Thomsen (FrP) [10:45:18]: Arild Grande fra Arbeiderpartiet mente at han hadde definisjonsmakten på «ektefødt engasjement» innenfor kulturen. Jeg synes holdningen og freidigheten er ganske stor. Det betyr at vi andre ikke har det ektefødte engasjementet som denne Grande har. Det beklager jeg. Men jeg synes uttalelsen er kraftig. Er det kun Arbeiderpartiet som har definisjonsmakten på «ektefødt», og er det det ektefødte som skal styres fra Oslo? Det er spørsmålet fra meg.

Når man vet at med Fremskrittspartiet og Høyre i regjering øker kulturbudsjettet med 6,8 pst. fra i fjor, er vel ikke det noen rasering av kulturen. Det betyr at denne regjering

vil kulturen noe. Og denne prosenten som Grande stadig vekk refererer til, må man lete lenge etter for å finne. Jeg går ut fra at det er momskompensasjon, det er vedlikehold på Operaen, det er vedlikehold på Nationaltheatret, men det blir ikke mye kultur ut i kommunene for det, når man sprer det sånn. Det er viktig at pengene kommer dit de skal.

Så mener man at Norsk Tipping, som har monopol, har de beste spillene, de minst vanedannende. Men at de spilleavhengige har tanker rundt at det stadig vekk er trekning i beste sendetid, at man har store annonser, store reklameplakater, store løsninger og store premier, det overser Arbeiderpartiet, fordi dette er monopoliet som man har tro på.

Vi ønsker å se på lisensordningen, som de har gjort i Danmark. Vi ønsker å se at vi kan få mer penger til frivilligheten, mer til idretten, og det må jo være vinn–vinn når vi kan innføre flere spill som er ikke avhengighetsdannende, men som samtidig genererer penger til idretten.

Samfunnet vårt består av store og små fellesskap. Idrett og fysisk aktivitet har stor egenverdi og gir en bedre fysisk og mental helse. Hvorfor skal vi ikke gjøre alt for å skaffe penger til dette? Regjeringen vil gi gode rammevilkår for idretten og tilrettelegge for at alle som ønsker det – og det vil jeg gjenta, alle som ønsker det – skal kunne delta i fysisk aktivitet. Her fikk den forrige regjering kritikk. Topp- og breddeidretten skal leve i et samspill der begge utfyller hverandre for å gjøre idretten sterkere.

Statsråd Thorhild Widvey [10:48:53]: Jeg føler behov for å kommentere noe av det som er sagt i debatten.

Regjeringen snakker ikke ned den enorme satsingen på kultur. Det må være en stor misforståelse. Vi har bidratt til den store satsingen. 6,8 pst. økning fra i fjor til i år er tidenes største satsing på kulturbudsjettet, og jeg tror det er utrolig viktig at vi holder orden på begrepene.

Da jeg kom inn i regjeringskontorene, lurte jeg veldig sterkt på hva denne 1 pst.-en inneholdt. Det tok ikke lang tid å konstatere at den faktisk ikke ligger bare på Kulturdepartementets budsjett. Det er syv andre departementer, nesten 700 mill. kr ligger på andre departementer. Jeg lurte faktisk litt på hva som er kriteriene for at man kan definere seg inn under det som har med Kulturløftet å gjøre. Jeg kan berolige med at når det gjelder de 700 mill. kr, ligger faktisk det vesentligste der også på neste års budsjett, med denne regjeringen. Det er f.eks. Arkeologisk museum, det kan være i forbindelse med driftsutgifter til Kirkeavdelingen, det er Eidsvollsbygningen, det er Norsk Reiselivsmuseum, det er samisk kultur osv., osv. Jeg lurte da på: Er det disse omprioriteringene eller noen av disse endringene eller kuttene som denne regjeringen har foretatt, som på en måte skulle tilsvare at man ikke har fokus på dette? Jeg har tenkt på at hvis jeg skulle vært med på denne øvelsen, kunne kanskje også jeg finne noe som kunne defineres inn under Kulturløftet og komme opp i 1 pst. For eksempel kunne jeg finne ulike typer kulturminner som kunne defineres inn, eller universitetsmuseene, eller Forsvarets musikk, eller Forsvarets museer eller kystkulturen. Da ville vi kommet opp i hundrevis av millioner. Men jeg har i denne

debatten prøvd å si at for oss er det ikke et mål i seg selv å ha et ensidig fokus på at det er 1 pst. som skal gå til kulturtilbud. Det er faktisk innholdet som er det vesentlige. Og jeg håper at vi i tiden som kommer, faktisk kan rette fokuset mot innhold og høyere kvalitet og hvordan vi skal sikre oss at vi har gode tilbud i det ganske land. Det håper jeg skal bli diskusjonen i årene som kommer.

Så bare en kort kommentar til dette med kor. Vi har satset på Det Norske Solistkor og Kor Vest. De er nå blitt faste poster på statsbudsjettet, og vi har styrket bevilgningene kraftig. I tillegg har vi satt av 2 mill. kr til amatørkor over hele landet og også 1,5 mill. kr til Krafttak for sang. Vi er faktisk veldig opptatt av at vi skal klare å få til en utvikling rundt omkring i det ganske land, og det er noe vi kommer til å ha fokus på i årene som kommer.

Svein Harberg (H) [10:52:13]: Kulturfeltet er et vidt felt, og i en sånn debatt dukker det opp veldig mange ting som en kunne ha lyst til å kommentere. Jeg skal ta noen av dem i dette innlegget.

Først til representanten Bekkevold, som har varslet at det er et romertallsvedtak han ikke vil være med på. Nå hører jeg at begrunnelsen hans er ryddet opp i, for Bekkevolds hovedgrunn for ikke å være med på dette var hva det over tid kunne føre til. Nå står det tydelig i tilleggsproposisjonen, i merknadene fra regjeringspartiene, og har vært uttalt flere ganger fra talerstolen her i dag, at dette gjelder 2014. Dette er ikke et romertallsvedtak som gjelder over tid, men det gjelder i 2014, og spesielt for å sikre de flerårige prosjektene. Da tenker sikkert Bekkevold gjennom det på nytt.

Så må jeg ha en kommentar til disse uttalelsene om kutt eller ikke kutt. For det første tror jeg at representanten Solhjell nesten må forklare hvordan en økning på 6,8 pst., altså mer enn budsjettet for øvrig, kan omtales som kutt. Det kan være at det har noe med virkelighetsoppfatningen å gjøre, at en tror noe en har foreslått, er en realitet, og at når det ikke blir sånn, kan det omtales som kutt. Men realiteten er altså en solid økning til dette feltet og denne sektoren, og da blir det rart å omtale det som kutt.

Så ser jeg også at de sliter med retorikken når de snakker om andres penger som vi jubler over. Ja, det er veldig mye felles, og det er bra. Det blir litt rart at de sabler ned budsjettet som ligger der, samtidig som de sier at det meste har de funnet på selv. Det kan være en må gjøre noen valg her.

Det må en kanskje også når både Arbeiderpartiet og Senterpartiet bruker retorikken om at det er gjort kutt eller omprioriteringer i kulturbudsjettet for å gi skattelette, gjerne til dem som har mest fra før. Nå har en altså brukt opp de pengene i alle de andre budsjettdebattene, så det begynner å bli fryktelig mye til skattelette, langt utover det som ligger i det inneværende budsjettforslaget. En kan altså ikke ta alle penger på alle budsjettområder og si at det er til skattelette. De er brukt opp før. Dette er omprioriteringer som styrker denne sektoren, og vi tør å prioritere der det trengs mest.

Presidenten: Presidenten er gjort oppmerksom på at

det ringer til votering i et par etasjer i stortingsbygningen. Jeg tror det må være teknologien som spiller oss et puss i førjulstiden. Det skal altså ikke votes nå – til dem som har kommet inn, og måtte tro det.

Da er neste taler representanten Lene Vågslid.

Lene Vågslid (A) [10:55:31]: Eg vil starte med å kommentere det siste innlegget, frå representanten Harberg. Det kan nok vere både litt irriterande og plagsamt at ein blir mint på dei store skattekutta som er gjeve, men det er ikkje slik at dei er brukt opp i andre debattar. Skatteutt av ein slik størrelse som me har sett frå denne regjeringa, vil eg påstå rammar heile totalbudsjettet og kva pengar ein har til fordeling.

Men det var ikkje det eg skulle snakke om. Kulturdebatten er viktig – og veldig viktig for Arbeidarpartiet. Det kan ein òg sjå av talarlista i debatten i dag. Ein av dei klassiske debattane me har hatt her dei siste åra, er fridomsdebatten. Kulturministeren sitt svar til representanten Solhjell på kva ho meinte var raud-grøne avgrensingar, synest eg var interessant. For det blei sagt at den raud-grøne regjeringa hadde lagt inn krav i tildelingsbrev som ikkje var kulturfaglege. Ja, nettopp – det er ikkje lagt inn detaljstyrande krav, slik som ofte blir møtt med frå høgresida. Men det som har blitt lagt inn av premissar, som eg meiner me òg var ganske tverrpolitisk einige om i fjor då me behandla kulturrådsloven, var kriterium om bl.a. sjangerspreiing og geografisk fordeling av midlane. Og det meiner eg er ein viktig del av ein kulturpolitikk som skal nå heile landet. Eit mantra me ofte har hatt i denne salen, i alle fall frå Arbeidarpartiet si side, er at me både trur og veit og meiner at det blir skapt kultur over heile landet. Me har dessverre eksempel på at dei store byane fortsatt fungerer som sluk for altfor store delar av kulturmidlane. Og om ein skulle vere oppteken av det som òg representanten Eidem Løvaas er oppteken av, maktspreiing, står det litt i kontrast til argumentasjonen frå regjeringspartia når det gjeld deira syn på kva som er å styre, og ikkje.

Eg var i FN i haust og fekk møte ein del av dei kunstnarane som mottek stipend under OCA i New York, og éin ting dei sa, var at det var veldig fort gjort, etter å ha vore nokre veker i USA, å kome på kor godt ein hadde det heime. Veldig mange av deira kollegaer misunna dei stort for at dei kom frå eit land som prioriterer kultur – og då handlar det òg om pengar – og som prioriterer det å leggje til rette for at kunstnarar skal kunne klare seg i ein skapande fase.

Rigmor Aasrud (A) [10:58:30]: Solberg-regjeringen la fram en tilleggsproposisjon der man hadde mer penger til disposisjon, og etter at man hadde forhandlet med regjeringens støttespillere i Stortinget, fant man ut at man hadde enda mer penger til disposisjon. Allikevel er det altså en mindre bevilgning til kultur fra Solberg-regjeringen enn det Stoltenberg-regjeringen la fram. Jeg skjønner at kulturministeren hadde noen dårlige dager, for hun sa hun var glad for hver krone hun kunne bruke til kultur. Det kunne ikke være mye å glede seg over for kulturministeren etter at man hadde vært gjennom budsjettforhandlingen.

Representanten Harberg kaller Kulturløftet en kulturbløff fordi man har funnet penger på andre budsjetter. Det er et ganske interessant resonnement. Vi ser i mange sammenhenger at vi trenger mer tverrgående satsinger, og hvis det er sånn at penger bevilget på andre budsjetter enn det som er fagbudsjettet, ikke skal kunne telle med, ja da skal det bli noen interessante debatter i denne salen framover. Jeg gleder meg til å høre kulturministeren rapportere f.eks. på frivillighetsområdet, for frivilligheten har aktiviteter på svært mange andre områder enn på kultursektoren.

Så er det riktig at vi ikke er i mål med å bygge opp kulturfeltet. Det er jo derfor vi ønsker oss Kulturløftet III, der vi skulle se på noen av de utfordringene vi så at Engerutvalget pekte på. Men er det noe som er en bløff, er det jo den satsingen på folkebibliotek som presenteres. Den finansieres med å bruke 6 mill. kr, som ellers skulle vært brukt på bibliotek – 4 mill. kr fra Den kulturelle nistepakka og 2 mill. kr fra Arbeiderbevegelsens arkiv – så der er det ikke mye satsing å spore.

Så ble jeg ikke beroliget av det svaret som kulturministeren ga meg da jeg spurte om de endringene som nå skal komme i spillpolitikken. Jeg skjønner at det skal være Lotteritilsynet som heretter skal bestemme hvilke spill som skal få lov til å startes opp. Vi ser at i innstillingen i går pekte man på Postkodelotteriet, som skulle gi midler til kultur og humanitære organisasjoner.

Det blir ingen penger til idretten hvis kulturministeren ikke går inn og setter krav til de organisasjoner som nå skal få nye lotteritillatelser. Jeg er glad for at kulturministeren sa at hun ville komme tilbake til den saken. Jeg ser fram til at vi skal diskutere dette i Stortinget. Dette er en for viktig sak for norsk idrett til at man ikke får hatt en grundig debatt om de endringene som det nå legges opp til, både gjennom den behandlingen vi hadde i går, og den behandlingen vi har i dag.

Jeg forventer at kulturministeren kommer tilbake til Stortinget for å redegjøre for de forslagene hun vil komme med.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [11:01:37]: I mitt hovedinnlegg var jeg inne på kunstneres levekår og behovet for å gå grundig inn i dette. Kunstnerne er en viktig ressurs for samfunnet, og vi må ha en gjennomgang av kunstneres levekår og inntektsmuligheter, arbeidsforhold og de generelle betingelsene.

I forlengelsen av det har jeg lyst til å peke på Skuespiller- og dansealliansen, som startet opp høsten 2012. Alliansen er viktig for å bedre vilkårene for midlertidig ansatte dansere og skuespillere. Vi vet at alliansen er definert som et prøveprosjekt ut 2015, men det er viktig at dette arbeidet kan videreføres, og kanskje også videreutvikles. Det trengs en grundig vurdering av hvordan vi best mulig kan sikre vilkårene for midlertidig ansatte dansere og skuespillere.

Så til korsatsing. Det er et uttalt mål for den nye regjeringen å satse på kor. Det er noe Kristelig Folkeparti støtter, og vi har håp om at vi nå endelig kan få litt fart på sakene. Men det er litt pussig at det nå er skapt et inntrykk av at det allerede er satsset på kor, for det er en overdrivelse. Ensemblestøtten, som forvaltes av Kulturrådet, har fått et

betydelig kutt, og dette kan dessverre ramme en rekke kor direkte. Aktivitetsstøtten er økt, men her regner jeg med at statsråden har merket seg en enstemmig komitémerknad der man ber om en evaluering av denne ordningen.

Så har to kor fått en egen post. Og det er bra, det støtter vi, men noen stor satsing er det ikke. Jeg er særlig opptatt av at den delen av ensemblestøtten som går til kor, fortsatt skal tildeles ut fra de samme kriterier som tidligere, og at bevilgningene her økes.

I dag går aktivitetsstøtten til amatørkor. Ensemblestøtten skal gå til kor på høyt nivå, og så har enkelte kor fast post på statsbudsjettet. Vi må se dette i sammenheng. Ellers er Kristelig Folkeparti helt enig i det grepet som ble gjort knyttet til støtteordninger for semiprofesjonelle.

Som nevnt i mitt hovedinnlegg, vil Kristelig Folkeparti i tillegg starte arbeidet med å utvikle et nytt profesjonelt radiokor i tilknytning til NRK. Det arbeidet ser jeg fram til. Dette er jo også omtalt i komitéinnstillingen.

Men la meg understreke til slutt: Kristelig Folkeparti er glad for at det nå skal arbeides med en strategi for dette, og her skal vi i Kristelig Folkeparti være konstruktive.

Tove Karoline Knutsen (A) [11:04:29]: Først vil jeg si at det er viktig at det er penger på kulturbudsjettet. Jeg mener faktisk at jeg har grunnlag for å si noe om det, for jeg har levd som profesjonell kunstner i store deler av mitt voksne liv. Det var så viktig at det kom noen kroner, som havnet på Senja, og som gjorde at jeg og mine musikere kunne livnære oss som musikere. Det er jeg veldig glad for.

Så har det vært viktig også for min landsdel å få et løft for institusjonene. Jeg satt som leder for en av de største festivalene i Norge, Festspillene i Nord-Norge. Jeg fikk penger både fra staten og gjennom samarbeid med næringslivet. Jeg skal betro Stortinget en ting: Det var faktisk bindinger på begge hold. Så hvis noen går rundt og tror at næringslivets penger eller private penger betyr å være fri og frank, bør de gå ut av denne sal og ut i den kalde vinterdagen og klarne tanken litt, for sånn er det ikke.

Men det var faktisk helt greit med de føringene som Festspillene i Nord-Norge fikk. Jeg hadde et utmerket samarbeid både med Kulturdepartementet under ymse regjeringer og med de utmerkede sponsorene som jeg samarbeidet med som festspilldirektør.

Jeg har et pragmatisk og greit forhold til at man kan samarbeide med næringslivet. Men det er et ordtak som heter at det er ikke noe sånt som en «free lunch», og ingen må være naive med hensyn til de pengene som kommer fra bedrifter og fra næringsliv. En gaveforsterkningsordning kan være helt grei hvis den er begrenset og veldig målrettet – det har jeg også et pragmatisk forhold til – men jeg vil advare mot en slik ordning hvis den begynner å eskalere og bli bredt anlagt.

Det er to problemer med det. For det første vil jo en sånn ordning først og fremst komme de delene av landet til gode der man har rikelig tilgang på kapitalsterke miljøer. Det vet vi er litt skjevt fordelt. Så er det noe merkelig med at velsituerte aktører i vårt samfunn på en måte skal bestemme hvor Norge skal bruke kulturpengene – altså i

hvilken retning de skal gå. Hvis det utarter, må jeg virkelig si at jeg er betenkt. Det eneste jeg kommer på som minner om det, er fritt behandlingsvalg i helsevesenet, som også regjeringa holder på med. Det er heller ikke bra.

Så for å avslutte: Ja til samarbeid med næringslivet – men hoveddelen av pengene til kulturlivet må komme fra fellesskapet.

Hadia Tajik (A) [11:07:36]: Eg registrerer at Høgre harselerer over at Kulturløftet òg er tverrdepartementalt, og at det ligg eit samarbeid til grunn. Eg registrerer at innanfor ei rekkje andre område, bl.a. justisfeltet – som eg har ansvaret for no – skryter dei av å ha tverrdepartementalt samarbeid, men innanfor kultur er det tydelegvis ikkje viktig nok til at ein vil løfta det fram som noko positivt.

Kulturministeren seier at ho er overraska over innretninga på Kulturløftet. Eg er overraska over at ho er overraska. Kulturløftet har vore definert frå 2005. Kulturministeren seier bl.a. at Forsvarets musikk og kulturminne, og litt sånn diverse, er å finna innanfor Kulturløftet. Vel, det har berre vore nye satsingar frå dei andre departementa som har kome innanfor Kulturløftet, det har ikkje vore systemting som allereie har lege i dei departementa, som har kome inn. Forsvarets musikk og kulturminne er elles ikkje ein del av Kulturløftet.

I den grad kulturministeren ikkje var klar over det, er ikkje heile Kulturdepartementets budsjett ein del av Kulturløftet heller. Det er mykje i Kulturdepartementet som ikkje er ein del av Kulturløftet. Blant anna vart Operaen og Nasjonalmuseet bygde utanfor Kulturløftet.

Så vil eg gjerne òg seia til den nye regjeringa at det er veldig hyggeleg å ha fått lov til å bidra til deira budsjett, for aldri i verda om den nye regjeringa ville kunna leggja fram dette budsjettet dersom det ikkje var for den førre regjeringas arbeid gjennom åtte år. Eg har merka meg mange retoriske krumspring omkring denne reduksjonen på 0,25 mrd. kr, som regjeringa har foreslått, og som kulturministeren sel som ein siger. Men me veit kva det betyr. Her er den nakne sanninga: Kulturministeren tapte 0,25 mrd. kr i budsjettkonferansen.

Den blå-blå kulturpolitikken er ei øving i nytale. Meir fridom betyr mindre pengar. Meir kvalitet betyr mindre trening til det kulturelle handverket som ein skal lykkast i. Det verkar som om dei blå-blå ikkje forstår kva som utløysar kvalitet. Det er ingen som vaknar opp ein morgon og er landets beste filmregissør. Det er ingen som plutseleg ein dag lagar Max Manus eller Kon-Tiki utan å ha gått ein lang og grundig veg.

Så kan kulturministeren seia at det ikkje er eit offentleg ansvar å leggja til rette for at kunstnarar prøver og feilar før dei endeleg lykkast, men då seier ho samtidig at det ikkje er ein offentleg ambisjon å leggja til rette for kunst og kultur av høg kvalitet.

Ei anna side ved dette, som er ganske farleg, er at ein då risikerer å operera med eit smalt kvalitetsomgrep: eit kvalitetsomgrep som berre er her og no, eit som ikkje er ope for overraskingar – fordi med jamne mellomrom dukkar det opp kunstnarar som utvidar forståinga og den kulturelle horisonten vår og sprengjer alle grensene for kva som

er kunst av høg kvalitet. Det er ikkje alltid at vår samtid kjenner denne igjen.

Anniken Huitfeldt (A) [11:10:51]: Det er riktig at dette er et kulturbudsjett med mer penger enn det har vært tidligere. Men det som er interessant når jeg hører på kulturministeren, er argumentene for at hun måtte kutte i forhold til den forrige regjeringas budsjett. Det som hadde vært naturlig hvis det var et rød-grønt budsjett, var at når man tar inn tre milliarder oljepenger ekstra, skulle kulturbudsjettet øke. Det var det som var hele poenget med Kulturløftet; at dersom pensjonene og utgiftene til sykehus økte, så skulle kulturen også få mer. Gjennom dette har vi fått til et historisk løft.

Det jeg ser på denne talerstolen i dag, er en oppvisning i vikarierende argumentasjon fordi man rett og slett har tapt. Jeg tror faktisk ikke det er så ille – jeg tror egentlig ikke at kulturministeren ønsker å kutte, jeg tror hun bare rett og slett har tapt. Da er det noen av de argumentene man bruker som jeg synes er provoserende. Det ene er at hun er irritert over at det er andre ting som også er en del av Kulturløftet. I går vedtok Stortinget et utenriksbudsjett. Der måtte vi kutte penger til NORLA, for å sende norske forfattere til utlandet, og til Music Norway – en veldig viktig del av Kulturløftet som kulturministeren egentlig burde være glad for, ikke være irritert over.

Kulturskoletime: Vi mener at det å delta i kulturliv, er viktig for alle barn og unge uavhengig av hvor mye penger foreldrene deres har. Det mener jeg er veldig viktig. Derfor burde kulturministeren være stolt av at Utdanningsdepartementets budsjett har fått penger til kultur.

Hva med Høyre, som sier at det er et argument mot økte kulturbudsjetter at det blir mindre sponning – som om det blir mer penger fra de private hvis man kutter kulturbudsjettet – eller Ib Thomsen, som sier at for mye er styrt fra Oslo og at det er et argument for å kutte i Kulturrådet, eller argumentet for å kutte pressestøtten fordi man da får mer uavhengig presse, eller at kvaliteten i norsk film øker fordi det blir mindre penger?

Men kronen på verket kommer når frihetsdiskusjonen bringes opp. For hvor er det det kuttes? Hvilke deler av kulturlivet kommer til å merke det mest? Det er det frie kulturlivet – stikk i strid med det som står i regjeringserklæringa. Dette har også blitt forklart med at grunnen til at man kuttet her, var at det var det mest skånsomme kuttet.

Jeg vet at når det gjelder de pengene som går til festivaler, til folkemusikkgrupper og til det frie kulturlivet over hele Norge, er ikke det det mest skånsomme kuttet. Det er det kuttet som kommer til å ramme aller, aller mest. Men det er mest skånsomt for politikerne, for det er ingen ute i gatene som protesterer på det, og det er ingen som mister jobben sin i morgen. For det andre er det er Kulturrådets styre som får skylden for det.

Man hadde kanskje stått seg på at man var ærlig. Kulturministeren har tapt budsjettkampen. Resten er vikarierende argumentasjon.

Morten Stordalen (FrP) [11:13:58]: Jeg kan hilse Arbeiderpartiets representanter og si at denne regjeringen er ærlig.

Det har vært en interessant debatt, hvor det kan virke som om kultur nærmest er lagt ned og avvirket av stortingsflertallet, hvilket det ikke er. Jeg må kanskje igjen minne om at man øker kulturbudsjettet med 6,8 pst. i forhold til Stoltenberg-regjeringen. I tillegg er det sånn at det er ingen lek med tall. Denne regjeringen er opptatt av at man har målsikre, treffbare tiltak. Vi ønsker også å finne ut om det vi setter inn av ressurser, faktisk virker. Det er viktig for denne regjeringen. Det er ikke et mål i seg selv å bruke mest mulig penger hvis man ikke vet om det treffer.

Det er flere ganger nevnt at man har hentet inn penger fra syv forskjellige departementer for å oppnå énprosenten. Det er godt mulig at noe kan kalles kultur, men i våre begreper tilhører det kanskje mer andre områder enn selve kulturen. Jeg tror at med kultur tenker folk utøvende kultur, ikke nødvendigvis bygninger og vedlikehold.

Arbeiderpartirepresentanten Grande mente at for regjeringspartiene var ideologien på en måte viktigere enn selve kulturen. Ja, denne regjeringen har en annen ideologi, vi har en annen retning; hvis ikke var det ikke noen grunn til et regjeringsskifte. Vi har tillit til frivilligheten, og vi har tillit til kulturlivet. Vi registrerer at samfunnet har endret seg, kulturbransjen har endret seg, og publikum har sviktet. Da må vi gjøre noe for å hjelpe kulturen. Vi har en annen retning. Vi ønsker ikke samme politisering som den forrige regjeringen, som ville detaljstyre kulturen. Denne regjeringen har tillit til kulturlivet.

Etter denne debatten står kanskje ikke innstillingen og forslagene fra de gamle regjeringspartiene i stil med debatten, så jeg lurer litt på én ting: Hvor er alle de omfattende forslagene, de omfattende forslagene på så mange områder som det høres ut som om det skal gå galt med?

Jeg takker for en debatt som har vært spennende og interessant. Jeg ser fram til videre debatt.

Trond Giske (A) [11:16:49]: La meg først gratulere kulturministeren med en av Norges mest spennende jobber. Jeg ønsker henne velkommen til feltet. At hun er såpass ny at hun ikke har fått med seg debatten om hva énprosenten skal inneholde, og de definisjonene som har vært krystallklare i mange dokumenter, tror jeg vi får tilgi. Det blir god tid til å sette seg inn i det.

Det alvorlige er ikke nivået på kulturbudsjettet. Nivået på kulturbudsjettet er høyt takket være det forslaget som Hadia Tajik og regjeringen la fram. Man kan gå videre på det selv med store kutt. Men vi har en kulturminister og et flertall som nå tar bort det som var drivkraften for de store økningene, nemlig det at kulturfeltet fikk et like konkret, håndfast mål som andre sektorer: Det er det énprosenten er. Vi sa at kulturen på samme måte som NTP, veisektoren, forsvarsplaner eller psykiatriplaner skal bli tatt alvorlig når det gjelder penger. Dette fjerner nå regjeringen aktivt. Side opp og side ned i budsjettinnstillingen står det:

«Flertallet mener ensidig oppmerksomhet rundt budsjettets størrelse kan lede oppmerksomheten bort fra andre viktige mål i kulturpolitikken.»

Dette blir verktøy å ha for finansministeren når kulturministeren kommer på budsjettkonferansen og krever mer penger.

Så til dette med frihet. Hva er mangelen på frihet i kulturlivet? Det er alle de kunstnerne og kulturarbeiderne som opplever å ikke få realisert sine prosjekter fordi man mangler penger. Det er minoritetsskuespilleren som opplever at norske teatre er like blendahvite som en norsk småby på 1950-tallet. Det er funksjonshemmede som ikke får tilgang på kulturopplevelser, fordi universell utforming ennå ikke er tilfellet.

Regjeringen driver aktiv nytale. Det er penger som i stor grad er friheten. Det å doble kulturbudsjettet og tildelingen på kulturfeltet er den største frihetsreformen vi har hatt. Den gir mange flere kunstnere frihet til å gjennomføre sine prosjekter helt uten politisk eller markedsmessig styring. Man snakker om desentralisering, men man kutter konsekvent i de støtteordningene som andre enn departementet fordeler – om det er Filmfondet eller Kulturrådet. Man snakker om mer private penger, men når man f.eks. sier at det er helt greit at det lages færre filmer fordi man kutter i filmstøtten, blir det også mindre privat investering i film, og det blir mindre billettinntekter til film. Parodien er fullkommen når man sier at man skal desentralisere og øke friheten, og man fjerner en kunstfaglig støtteordning for kor, men bestemmer hvilke to kor som skal få støtte! Det er fint at kulturministeren nå skal opp på talerstolen og fortelle hvilke kunstfaglige vurderinger som ligger til grunn for at KorVest og Det Norske Solistkor får støtte.

Til slutt: Fra Stortingets talerstol kan man ikke drive nytale, her må man drive med fakta. Kulturministeren viser til tildelingsbrevet til Kulturrådet. Der er disse innholdsføringene. Her er tildelingsbrevet, og jeg ber kulturministeren, som nå får ordet, om å vise til hvor i det tildelingsbrevet det står om innholdsmessige føringer for kulturen.

Statsråd Thorhild Widvey [11:20:13]: Jeg takker for en god debatt. Jeg vet at det er stort engasjement, og det er veldig bra. Som jeg sa i mitt innlegg i dag: Regjeringen er veldig for å få konstruktiv kritikk. Det er også med på å forme den gode kulturpolitikken i årene framover.

Jeg merket meg at representanten Bekkevold nevnte at ensemblestøtten skulle svekkes i årets budsjettforslag. Det er ikke riktig. På side 59 i innstillingen står det at ensemblestøtten skal prioriteres. Jeg vil også understreke at regjeringen vurderer den videre satsingen på korfeltet. Hvilken form den framtidige satsingen på korfeltet skal ha, får vi anledning til å komme tilbake til.

Jeg vil også nevne at når det gjelder bokavtale – det var en liten kommentar om det tidligere – vil jeg understreke at bokavtalen vil sikre en sterkere konkurranse, og ikke minst sikre de 20 pst. av forlagene som er frie aktører. Det gjør nemlig ikke bokloven, og den loven hindrer også innovasjon, slik denne regjeringen ser det.

Så en kommentar når det gjelder dette med bruk av private penger: Jeg forstår at det er de offentlige pengene som er det vesentlige når vi diskuterer kultur. Det vil også gjelde for denne regjeringen. Vi kommer fortsatt til å kjempe for at vi skal ha et høyt offentlig forbruk i årene

som kommer. Det er vårt budsjettforslag et glitrende bevis for.

Men jeg tror det også er veldig viktig å understreke – som jeg sa i mitt innlegg – at det faktisk er et vesentlig og stort bidrag blant private aktører på ulikt vis; ikke bare gjennom sponsing, som jeg merker meg at Arbeiderpartiet nevner når de snakker om private penger, men også gjennom gaver. For private penger unntatt sponsing kommer faktisk uten noen bindinger. Det er ikke snakk om at det skal være noen bindinger når det gjelder det.

Problemet hittil, mener jeg, har derimot vært at mange av de offentlige pengene som brukes, har utrolig mange føringar. Vi tenker nytt, vi er villige til å åpne for at vi også får et sterkere privat engasjement i årene som kommer, og derfor denne gaveforsterkningsordningen.

Så må jeg bare konstatere at når det gjelder denne énprosenten, er det fremdeles Arbeiderpartiets fokus at beløpets størrelse er svært viktig. Jeg har ikke sagt at det er negativt at andre departementer også faktisk prioriterer kultur. Det gjør denne regjeringen, og det er vi kjempegladde for, og det kommer vi også til å gjøre i årene som kommer. Men det jeg har sagt, er at jeg har forstått at når man beregnet for å komme fram til denne énprosenten, støvsugde man altså mer eller mindre de andre departementene for å kunne klare å komme i mål. Den øvelsen kunne jeg også gjort hvis det var målet.

Presidenten: Presidenten vil minne forsamlingen om at vi avbryter dette møtet kl. 11.30 og setter det igjen 15.30, uavhengig av om denne første delen av debatten er ferdig eller ikke.

Representanten Rigmor Aasrud har hatt ordet to ganger tidligere og får dermed ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Rigmor Aasrud (A) [11:23:34]: Det var representanten Stordalen som fikk meg til å ta ordet. I sitt innlegg sier han at prioritering av kulturbygg ikke er noe man skal bruke penger på. Det synes jeg alle som nå har tanker om å få bevilgninger til kulturbygg, bør merke seg. Men han sier også at man bare skal gi penger til den kulturen som virker. Når er det kultur virker? Det synes jeg er et interessant spørsmål å få svar på.

Stordalen sier også at det ikke er så mye forskjell på regjeringspartiene og opposisjonen, og at det ikke er noen forslag her i salen som vitner om det. Da må jeg få lov til å minne representanten Stordalen om at det er Stoltenberg-regjeringens budsjettforslag som ligger til grunn for vårt budsjettarbeid her i Stortinget, og det er det vi mener hadde vært et bedre budsjett.

Jeg hører også kulturministeren si at det ikke skal være noen føringar på de private pengene. Det blir interessant å se hvordan det skal settes ut i livet.

Heidi Nordby Lunde (H) [11:24:44]: Nå har jeg hørt flere representanter fra både posisjon og opposisjon snakke om hvor mye penger som er bevilget over statsbudsjettet til kulturformål, og flere har også etterlyst mangfold. Jeg synes vi har blitt en fattig nasjon om det

eneste uttrykket for mangfold er postene på statsbudsjettet.

Men skal jeg være helt ærlig, ønsker jeg meg flere ingeniører enn kunstnere. Selv om kunst på veggen på sykehjemmet når jeg havner der, sikkert beriker meg, må noen fortsatt ha bygd den veggen og betalt for at jeg kan være der. Det gjøres ikke ved å ha subsidierte næringer, det gjøres via næringer som lever av egne inntekter, og som gjennom skatt finansierer velferdsstaten.

Men når man først snakker om mangfold, får jeg lyst til å si noe om NRK. NRK har dobbelt så mange ansatte som sine fem direkte konkurrenter til sammen. NRK har en eier som begrenser premissene for konkurrentenes handlingsrom, og med sine 5 mrd. lisens kroner befinner NRK seg i en helt annen finansiell situasjon enn de privateide, konkurranseutsatte medier.

Lokale eller regionale nyhetsmedier har aldri kunnet konkurrere med de privilegiene som norsk pressepolitikk har unnet noen få. Spørsmålet er om ikke disse privilegiene har svekket den lokale nyhetsproduksjonen mye mer enn pressestøtten noen gang har klart å veie opp for.

En diskusjon om mediepolitikk uten NRK i ligningen gir et skjevt bilde av mediesituasjonen i Norge. I tillegg får noen det til å høres ut som om det norske folk ville stått helt uten gode redaksjonelle nyheter dersom støtte til papirproduksjon eller momsfrigata forsvinner. Men hvis man ikke med 5 mrd. kr til den statlige allmennkringkasteren klarer å sørge for gode redaksjonelle nyheter i et land med 5 millioner innbyggere, hvem kan sørge for det da?

Den statlige styringen av kringkasting er den største formen for statlig intervensjon i mediemarkedet. Derfor er NRKs rolle som allmennkringkaster den viktigste mediepolitiske og kanskje også kulturpolitiske debatten – ikke pressestøtte, ikke momsnivå. Og når lisensbetalerne allerede har betalt for produksjonen, burde kanskje NRKs arkiv være fritt tilgjengelig for gjenbruk? Burde NRK få sterkere begrensninger, slik at de ikke kan kjøpe de samme seriene som de kommersielle kanalene må bruke hardt opp-tjente penger på? Burde vi legge klare rammer for NRKs nettvirksomhet og kreve – slik Olav Anders Øvrebø gjorde på aftenposten.no i går – at NRKs nettreddaksjon skal utvide offentligheten med noe så enkelt som å lenke til kilder og andre nettsted i stedet for å produsere alt innhold selv?

Vi vet også at når en institusjon med 5 mrd. kr i gratis inntekter går inn i potensielt kommersielt interessante prosjekter som trafikkportalen dit.no, trekker andre aktører seg unna. Få kan konkurrere med 5 mrd. kr i forsprang. Hva gjør det med mangfold?

Med dette ønsker jeg å legge vekt på at kultur og mangfold ikke er ensbetydende med bevilgningene på statsbudsjettet, og ikke minst at bevilgninger faktisk kan være til hinder for mangfold. Jeg tror regjeringens prioriteringer i så måte er gode, men at de gjerne kunne vært tøffere.

Hadia Tajik (A) [11:27:49]: Det må berre vera innanfor kulturfeltet at ein statsråd kan gå opp på talarstolen og seia at budsjettet mitt ikkje er så viktig. Det er ingen justisminister som ville sagt det, ingen samferdsels-

minister ville sagt det, ingen forskningsminister ville sagt det.

Denne frykta for offentlege midlar opplever eg som eit uttrykk for mistillit – mistillit til kulturlivet, mistillit til næringslivet. Det er mistillit til kulturlivet fordi det er eit uttrykk for at den blå-blå regjeringa trur at offentlege midlar gjer kulturlivet mindre kreativt, mindre fritt, mindre rabulistisk. Det er mistillit til næringslivet fordi det viser at den blå-blå regjeringa trur at næringslivet ikkje vil gje pengar eller samarbeida viss ikkje ein har særordningar for dei.

Me kan f.eks. sjå på den undersøkinga Arts & Business har stått for, som er omtalt tidlegare i år. Ho viser at talet på bedrifter som sponsar og samarbeider med kulturlivet, har auka markant frå 2009 til 2013. Mange bedrifter bekreftar i undersøkinga òg at det er meir interessant å sponsa kulturlivet etter at regjeringa sidan 2005 har dubla kulturbudsjettet – men likevel denne mistilliten.

Eg konstaterer at me med dette budsjettet, og med denne regjeringa og dei planane dei signaliserer at dei har for framtida, ikkje berre har mista Kulturløftet, men at me òg har mista det heilskaplege arbeidet for kunst, kultur og kvalitet. Det verkar f.eks. som om den nye regjeringa trur at deltaking og arbeidet for deltaking står i motstrid til arbeidet for kvalitet. Tvert imot: Dei underbyggar kvarandre.

Eit eksempel på det er at dei fjernar kulturskuletimen. Det viser noko av det same, fordi me ser at ein del familiebakgrunnar ikkje er representerte i like stor grad som andre familiebakgrunnar blant kunstnarar og blant publikum. For å seia det på ein annan måte: Det er mange med bakgrunn som Widvey innanfor kulturlivet, men få med bakgrunnen min.

Kulturskuletimen er eitt tiltak som saman med ei rekke andre tiltak kunne bidratt til at fleire ungar, med ulike bakgrunnar, fekk oppleva det fantastiske i kultur – og at dei kanskje sjølve kunne klart å tenkja den tanken at dei ønskjer å gå vidare, at dei òg ønskjer å verta fantastiske kulturutøvarar.

Deltaking og kvalitet heng saman, for nettopp når ulike perspektiv, blick og kulturuttrykk utfordrar kvarandre, klarer ein å skapa drivarar for kvalitet i kulturen. Dette blicket manglar den nye kulturpolitikken, han manglar heilskapen. Nå har ein gått tilbake til honnørorda «mangfold», «maktspredning» – utan innhald – og konsekvensane over tid kan verta ganske store.

Anniken Huitfeldt (A) [11:31:02]: Nå blir det en pause midt i denne diskusjonen, og det er kanskje en fordel, for jeg vil utfordre kulturministeren til å komme med et konkret eksempel på det hun har reist av kritikk mot den forrige regjeringas kulturpolitikk. I et innlegg i Aftenposten sier hun at det er «konkrete føringer og innholdsmessige ønsker» fra rikspolitikernes side. Representanten Giske kom med Kulturrådets tildelingsbrev fra i år, og jeg utfordrer kulturministeren igjen til å si hvilke «innholdsmessige føringer» som ligger i dette tildelingsbrevet. På hvilken måte kommer Kulturrådet til å føle større frihet når de må foreta relativt store kutt ut fra sine poster på neste års budsjett? Dette er en helt konkret oppfordring, og jeg regner

med at vi får et godt svar, hvor hun kan belegge hvor de innholdsmessige føringene egentlig ligger.

Jeg har inntrykk av at dette kun er en vikarierende argumentasjon for at kulturministeren har tapt budsjettkampen. Hun leverer et kulturbudsjett som er høyere enn det har vært før, men retninga er feil. Jeg er jo glad for at vi har hatt mål om forskning, at vi har hatt mål om samferdsel, Nasjonal transportplan, at vi har hatt langtidsplan for Forsvaret. Det gjorde at vi i salen i går vedtok et forsvarsbudsjett som alle partiene var enig i – veldig viktig!

Men på to områder bruker regjeringa en annen argumentasjon – det er bistand til verdens fattige, og det er kultur. Der prioriterer de i stedet kvalitet, og jeg synes det er forakt for kunstdebatten å kamuflere kvalitetsbegrepet. Man bruker kun kvalitet innenfor kunsten som et vikarierende argument, når det egentlig ikke handler om det. Jeg synes det ville vært mye mer interessant hvis kulturministeren kunne sette i gang en diskusjon om kvalitet innenfor kunsten – det synes jeg er en veldig viktig diskusjon – men når det brukes kun som et vikarierende argument for å forklare kutt, framstår det bare som hult.

Så vil jeg også si: Jeg synes også det er veldig viktig at andre departementer har satset på kultur, og i går måtte vi jo kutte – innenfor Utenriksdepartementets budsjett, vi måtte kutte for de kunstnerne som drar på internasjonale kulturfestivaler, vi måtte kutte på Music Norways rolle. Men katta kom vel ut av sekken under representanten Nordby Lundes innlegg. Hun kalte kunstnerne for subsidierte næringer, og det er vel her den ideologiske motsetninga ligger, at kunstnere blir betegnet som en del av de subsidierte næringene. Jeg ser på kunstnerne i vårt samfunn som noe helt annet. Frie kunstnere er helt avgjørende for samfunnsdebatten, og kvaliteten i vårt samfunn øker når vi får det kritiske blicket fra kunsten. Så her ligger det ideologiske motsetninger, hvor venstresida står for mer frihet.

Presidenten: Neste og siste taler på formiddagsmøtet er representanten Morten Stordalen, som har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Morten Stordalen (FrP) [11:34:07]: Representanten Aasrud gjorde en liten visitt til meg, og derfor må jeg svare. Det kom en påstand om at jeg hadde sagt fra talerstolen at kulturbygg ikke var viktig. Jeg tror ikke det var det jeg sa. Jeg sa at det handlet om budsjettene, om den énprosenten, og for å oppfylle den énprosenten ble det hentet fra sju forskjellige departementer og fra bl.a. en del vedlikehold av bygg – jeg sa ikke at det ikke var viktig.

Når det gjelder det at jeg savnet engasjementet for forslag i innstillingen, så forteller representanten Aasrud at det er Stoltenberg-regjeringens opprinnelige budsjett som lå til grunn. Ja, det legger også denne regjeringen til grunn. Det er det som ligger til grunn, og det er en ny innstilling, og det er der jeg savnet engasjementet – som ikke sto i stil til debatten.

Presidenten: Da avbryter Stortinget sine forhandlinger, og møtet settes på nytt kl. 15.30.

Presidenten ønsker lykke til i Rådhuset!

Møtet avbrutt kl. 11.35

Stortinget gjenopptok sine forhandlinger kl. 15.30.

President: Svein Roald Hansen

Presidenten: Stortinget fortsetter behandlingen av sakene nr. 4, 5, 6 og 7 på dagsorden nr. 24.

Første taler er representanten Tove Karoline Knutsen. Representanten har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Tove Karoline Knutsen (A) [15:30:04]: Jeg skal bruke det lille minuttet til å spørre om statsråden kunne si noe mer om ordningene de har foreslått for kor. Hun nevnte i sted at man hadde lagt inn aktivitetsmidler for amatørkor over hele landet. Samtidig har man fjernet 2 mill. kr fra en pott som var tiltenkt semiprofesjonelle kor.

Jeg er også litt i tvende sinn om hvordan man tenker rundt den fine buketten med profesjonelle kor, som den rød-grønne regjeringa løftet, og som befinner seg i fire byer, i fire regioner, og som holder et høyt kvalitetsnivå. Dette gjelder tradisjonsmusikk, joik og kunstmusikk, både tradisjonell og eksperimentell.

Man har løftet inn to kor, og det er fint at Det Norske Solistkor og Kor Vest får et løft, men det er vanskelig å se hva man nå tenker rundt den fine buketten med profesjonelle kor som vi løftet med 12 mill. kr.

Presidenten: Representanten Geir Jørgen Bekkevold har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [15:31:19]: Statsråden hevdet tidligere i dag at Kristelig Folkeparti tok feil når det gjaldt kutt i ensemblestøtten. Til det er det å si at vi kan lese budsjett. Post 55 er kuttet med 16,5 mill. kr i tillegg til kutt i post 56, flerårig prosjekttilskudd.

Vi kan gjerne diskutere substans, men ikke betvile fakta. Heller ikke teksten i proposisjonen kan gjøre om på dette.

Så til votering angående VII: Forslaget flytter makt ut fra folkevalgte organer. Det er en fullmakt som Kristelig Folkeparti ikke vil gi.

I tillegg blir jeg bekymret når regjeringen skriver at Kulturrådet skal vurdere bevilgningene bl.a. på bakgrunn av søknadsmengde på de ulike områdene.

Et brudd med hovedfordelingen vil skape usikkerhet hos mange, og det skaper uheldig konkurranse mellom de ulike kulturformålene.

Stortinget har et ansvar for å sørge for de nødven-

dige politiske prioriteringene mellom formålene. Det er grunnen til at vi stemmer imot VII.

Arild Grande (A) [15:32:36]: Det var interessant å oppleve før pausen en hardt presset statsråd som enten hadde problemer med å svare, eller ikke ønsket å svare. Nå er tiden kommet for å utfordre henne på nytt. Vi håper hun har brukt pausen godt, slik at vi kan få et svar fra Stortingets talerstol på viktige påstander som statsråden selv har kommet med, og på hva som egentlig er Høyres kulturpolitikk.

Det er interessant å merke seg en statsråd som prøver å gjøre seg morsom, når man ellers ikke har gode svar, ved å si at beløpets størrelse ikke kan bety noe for politikken. Det er, som jeg tidligere har sagt fra denne talerstolen, kanskje første gangen at en statsråd har sagt at det ikke betyr noe for den statsråden hva slags budsjett man blir tildelt. Det er nok bare en kamouflasje for å skjule det faktum at man har tapt i en hard kamp i regjeringsforhandlingene.

Statsråden svarte heller ikke på hvordan man kan underbygge de påstandene som kom fra statsråden selv, når det gjelder angivelige føringer som ligger i tildelingsbrevet til Kulturrådet. Hun ble gjentatte ganger bedt om å komme opp på denne talerstolen og dokumentere hvor i tildelingsbrevet disse føringene står. Det har foreløpig ikke skjedd, og vi håper at vi får en avklaring på det, for det stemmer rett og slett ikke.

Statsråden svarte heller ikke på Rigmor Aasruds oppfordring om å klargjøre hvorvidt hun akter å komme til Stortinget med en sak før regjeringen eventuelt vil tillate lisensiering av spill. Det er viktig å få avklart om dette er noe som regjeringen vil overlate til andre, eller om man vil sørge for at parlamentet får muligheten til å diskutere en så radikal endring av spillpolitikken i Norge.

Det føyer seg nok dessverre inn i rekken av situasjoner hvor regjeringen skyver andre aktører foran seg når man enten mangler svar eller ikke vil gi svar. Vi har sett det i forbindelse med kuttene når det gjelder Kulturrådet. I stedet for å stå ærlig overfor sektoren og forsvare de kuttene som man selv står for, overlater man til Kulturrådet å sørge for kuttene, for derigjennom å peke på dem hvis det er aktører som føler at de har gått glipp av midler, og som føler at det er vanskelig å planlegge fremtiden.

Det samme har vi sett når det gjelder bokbransjen. I stedet for å si at man ønsker å komme til Stortinget med en avklaring av hvorvidt en bokavtale vil være i tråd med EØS-avtalen før man eventuelt går inn for den og sletter bokloven, sier man at dette får være opp til bransjen selv. Da er det mye mer befriende og bedre med en representant som Heidi Nordby Lunde, som faktisk sier at kulturpolitikken er bakerst i rekken, og at kulturnæringene er subsidierte næringer.

Det hadde vært interessant om vi fikk en avklaring av Høyres syn på dette.

Gunnar Gundersen (H) [15:35:55]: Kultur er så mangt. Det er fra det fineste og smaleste til den helt bygdebaserte kulturen. Det er en spredning og et mangfold her som jeg ikke synes debatten helt gjenspeiler, for det burde

da være den samme innfallsvinkelen til hvordan man finansierer den kulturen. Debatten handler jo ikke om hvorvidt vi skal ha statlige midler eller ikke. Det kommer til å være store statlige midler. Spørsmålet er om vi skal ha et angstbitersk forhold til andre som kan bidra.

Det er et samspill i hele kultursektoren. Ta f.eks. de store offentlige institusjonene når det gjelder pris på deres kulturtilbud: Det er klart at det bestemmer i hvilken grad det i det hele tatt er mulig å operere med et privat tilbud ved siden av. Hvis man subsidierer teatret så sterkt at de kan holde prisen på et veldig lavt nivå, vil det nesten ikke være mulig å eksistere som privat teaterinstitusjon. Det tror jeg faktisk er ganske nær situasjonen i Norge.

Det var representanten Liadal, som nærmest beskrev et nirvana med statlige midler, som fikk meg til å vurdere å tegne meg på talerlisten. Så kom representantene Giske og Huitfeldt etterpå med det jeg nesten vil kalle litt naive forestillinger om at det bare er et spørsmål om å bevilge nok penger.

Ett eksempel: Hvis du blir skuespiller, burde du kanskje innse at du da må jobbe når andre ikke gjør det. Du må faktisk kunne spille forestillinger på kvelden. Jeg ser at det ristes litt på hodene, men det spilles stort sett ikke offentlige teaterforestillinger etter kl. 21 på lørdager og ikke på søndager på grunn av arbeidstidsbestemmelser. Det er jo ganske besnærende at man ikke innser at man er nødt til å møte et publikum. Jeg tror det har å gjøre med at man har ganske romslige statlige finansieringskilder på det området.

Jeg tror man skal ha respekt for et mangfold. Det at man inviterer noen private inn, vil faktisk kunne bredde kulturen, og det vil kunne både øke kvaliteten og gjøre noe med innfallsvinkelen til hvordan man løser forskjellige typer utfordringer.

Jeg ville bare få inn noen momenter om at det kanskje bør være noen nyanser knyttet til at man utelukkende ser det som positivt at det er statlige midler i kulturen. Selvfølgelig skal det være det. Det kommer alltid til å være mye statlige penger i kulturen, men vi må ikke bli angstbiterske med en gang man inviterer noen private inn til også å være med og sette litt farge på dette feltet.

Presidenten: Representanten Kårstein Eidem Løvaas har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Kårstein Eidem Løvaas (H) [15:39:12]: Rød-grønn strategi er åpenbart at angrep er det beste forsvar. Engerutvalget forteller at målet om kulturskole til alle som ønsker det, ikke er nådd. Venstresidens medisin synes å være et masseundervisningstilbud, en kulturtime i SFO. Å kalle det en kulturskoletime er freidig og et forsøk på å blankpusse et falmet mål med en klut lånt av kulturskolene.

Kulturskolenes høye kvalitet, med små grupper og én-til-én-undervisning, er noe helt annet enn en aktivitetstime i SFO. Skolene og SFO bekrefter selv at de ikke klarer å levere et slikt kvalitetstilbud som det her er snakk om.

Jeg vil også kort si noe om Konsert på jobben. I et avisoppslag i Bergens Tidende i sommer sa både kunstnerne på arbeidsplassen som er der og underholder, og arbeids-

takerne at de har problemer med å se poenget. Annen kultur er viktigere, og vi skal ikke bruke offentlige penger på en konsert i spisepausen. Det er lov å løpe fra ansvaret noen uker etter at man forlot posisjonen, men det ser ikke vakkert ut.

Statsråd Thorhild Widvey [15:40:29]: Først av alt vil jeg gjerne takke dagens talere for engasjert og inspirerende debatt. Det er historisk at til sammen fire kulturministre – tre tidligere og én nåværende – møtes for å diskutere budsjettet. Det er jeg glad for, for jeg tror at uansett hvor uenige vi er, tjener det debatten at vi alle bryr oss om det som vi synes er viktig, nemlig kulturfeltet, frivilligheten og idretten.

Representanten Trond Giske har bedt meg komme med noen eksempler på innholdsstyring hos den forrige regjeringen. Her må jeg begrense meg til noen få eksempler, for det er ikke tid til å nevne alle. Fra 2008 ble midlene til Kulturfondet fordelt på fagkapitler, og i tillegg ble de spesifisert helt ned på den enkelte tilskuddsordningen. Dette ble det riktignok løst opp i etter hvert, men de rød-grønne fortsatte likevel med svært spesifikke føringer innenfor den enkelte ordningen. For eksempel ble følgende vedtatt av Stortinget og dermed pålagt Kulturrådet gjennom tildelingsbrev i 2013: 2 mill. kr til publiseringstøtte, 3 mill. kr til festivalene, 1 mill. kr til arrangørstøtte, osv.

En gjennomgang av tilskuddsbrevene fra Stoltenberg-regjeringens periode viser at tilskuddsmottakerne f.eks. ble pålagt å tenke mangfold og integrering i programmeringen. I tillegg er de blitt bedt om og oppfordret til å delta på ulike markeringer, som grunnlovsjubileet, stemmerettsjubileet og språkår. Det er klart at dette til sammen begrenser institusjonenes frihet til å disponere budsjettmidlene slik de aller helst vil.

I dag får regjeringen flertall for tidenes største norske kulturbudsjett. Jeg registrerer at representantene fra den forrige regjeringen merkelig nok mener at det er et tap. Forstå det den som vil. Representanten Anniken Huitfeldt sier f.eks. at det som var hele poenget med Kulturløftet, var at dersom utgiftene til sykehus eller pensjoner økte, skulle kulturen også få mer, nærmere bestemt 1 pst. av statsbudsjettet. Da vil jeg minne om at Kulturløftet var et rød-grønt begrep. Denne regjeringen har andre tanker om kulturpolitikken. Vi ønsker en ny retning.

Denne regjeringen er opptatt av å opprettholde et høyt offentlig tilskudds nivå til kulturlivet, som jeg også sa i mitt innlegg tidligere i dag, men vi har ingen tro på at en konstruert formel nødvendigvis løser kulturlivets utfordringer. Og hvilke utfordringer er det kulturlivet faktisk står overfor i dag?

Regjeringen mener at det etter åtte år med rød-grønt styre er flere ting som må endres i politikken. Som jeg også har prøvd å redegjøre for tidligere i dag, vil vi fortsette med det, men jeg tror det er veldig viktig å fokusere på at det her er store muligheter. Det er de overordnede målene til regjeringen som tross alt kommer til å bety mest.

Presidenten: Representanten Svein Harberg har hatt

ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Svein Harberg (H) [15:43:43]: Det var bare to ting jeg hadde behov for å oppklare. Det ene gjelder begrepet Kulturløftet og reaksjonene på at jeg på et punkt også antydte at det kunne være en «kulturbløff». Det gjaldt når en teknisk tar inn penger som allerede ligger i budsjettet – som ikke er nye, friske penger til kultur – og løfter dem inn som et mål for å si at en har løftet og økt. Det er det vi omtaler som en bløff, når penger bare flyttes inn og omtales som en økning uten å være det, uten å være reelle penger til kultur.

Det andre gjelder en avklaring med hensyn til forslagene som er fremmet. De tre forslagene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV kommer vi ikke til å gå for. Når det gjelder forslaget fra SV, er intensjonen god, men å gi en blankofullmakt til alle som vil drive med språkopplæring uten å ha kvalitetskriterier, blir vanskelig, likeså å binde opp framtidige budsjetter. Derfor går vi ikke inn for det.

Hege Haukeland Liadal (A) [15:45:01]: Representanten Nordby Lunde gir begrepet «snobb» en helt ny mening etter at hun har beskrevet ingeniører versus kunstnere. Skal man følge hennes resonnement om subsidierte næringer litt lenger, kan man jo si at ingeniører som bygger veier med statens penger, også er i en subsidiert næring. Poenget for Arbeiderpartiet er ikke om noen er subsidiert eller ei, men at vi trenger både kunstnere og ingeniører.

Jeg vil til slutt minne statsråden og spesielt representanten Nordby Lunde om at det å være kulturarbeider ikke er frivillig innsats. Det er et yrke, på lik linje med alle andre yrker her i landet, og det skal vi ha respekt for.

Trond Giske (A) [15:46:08]: Hittil har vi ikke hørt noen fra regjeringspartiene forklare hvordan mindre penger gir økt frihet. Når færre kunstnere får gjennomført prosjektene sine, reduseres friheten, ikke motsatt. Men i mangel av et godt svar på det spørsmålet har høyresiden i flere år drevet en argumentasjon, hvor de sier – og jeg siterer kulturministeren i Aftenposten:

«Vi ønsker å sette kulturlivet fri fra konkrete føringer og innholdsmessige ønsker fra rikspolitikernes side.»

Vel, la oss se på hva disse føringene er, for det er ikke innholdsmessige føringer eller kunstnerisk skjønn som påvirkes. I Kulturrådets tildelingsbrev sies det f.eks. at man skal bidra til nyskaping. Det er en kulturpolitisk føring. Man sier at man skal legge til rette for barn og unge. Det er en kulturpolitisk føring. Man sier at man skal gjøre noe for likestilling, sånn at kvinner og menn skal ha like muligheter til å delta i kulturlivet. Det handler ikke om kunstfaglig skjønn om kvinner skal ha samme muligheter som menn – det er kulturpolitikk. Når man også legger til rette for mangfold, slik at folk med annen hudfarge eller en annen religion ikke skal møte stengte dører, men møtes med kunstfaglig åpenhet, da er det kulturpolitikk.

Representanten Bekkevold hadde et forbilledlig grunnkurs i kulturpolitikk for kulturministeren i sitt innlegg. Det er jo ikke kunstfaglig skjønn å avgjøre hvor mye penger

vi bruker på litteratur eller musikk. Hvilket kunstfaglig skjønn skal ligge til grunn for det? Det er kulturpolitikk. Det er kulturpolitikk å bestemme om arrangørstøtte eller korstøtte skal få penger. Derimot er det kunstfaglig skjønn å bestemme at Kor Vest og Det Norske Solistkor skal få penger, men det skal kulturministeren bestemme. På side 71 i Prop. 1 S Tillegg 1 for 2013–2014 står det at Kor Vest og Det Norske Solistkor skal få henholdsvis 3 mill. kr og 6,5 mill. kr. Mitt spørsmål er – og statsråd Widvey har tegnet seg til et innlegg etterpå – hvilken kunstfaglig vurdering var det som lå til grunn for at akkurat disse korene fikk støtte, i stedet for at man opprettet en støtteordning som kunne gi penger til de korene som var best kvalifisert? Det kan godt hende at disse korene var best kvalifisert. Jeg er oppvokst i et korhjem. Jeg kan kor. Men jeg lurer på hvordan kulturministeren forklarer det.

Så sier man at føringene er hvor mye penger som skal til arrangørstøtte, hvor mye penger som skal til festivalstøtte. Vel, på side 70 i tilleggsproposisjonen skriver regjeringen f.eks. at tiltaket Konsert på jobben avvikles. Det er vel akkurat den samme føringen. De skriver at innenfor kuttet til musikk skal tilskuddsordningen for «arrangører, ensembler og publiseringsstøtten for musikkinnspillinger» prioriteres. Det sier den nåværende regjeringen. Innenfor kuttet til scenekunst sier man at «basisfinansieringen for frie scenekunstgrupper» skal prioriteres. Det sier man i sin egen tilleggsproposisjon.

Hva er kulturpolitikk, og hva er kunstfaglig skjønn? Det hadde vært en stor fordel om man hadde hatt en kulturminister som visste forskjellen. Tildelingsbrevene skrives stort sett av et veldig kompetent embetsverk som vet forskjellen på kulturpolitikk og kunstfaglig skjønn. Min erfaring etter fire år i det departementet er at den jobben gjør embetsverket helt utmerket, og den fortsetter de å gjøre helt utmerket. Det er kulturministeren som er på jordet.

Lene Vågslid (A) [15:49:21]: Det som er interessant med denne debatten, er at dei spørsmåla som no blir stilte til statsråden, seinast frå representanten Giske, er spørsmål som me i grunnen har stilt i fleire år. Og i førre periode blei dei raud-grøne partia i kulturkomiteen skulda for å styre kulturlivet. Me etterlyste òg den gongen eksempel frå representantar frå Høgre og Framstegspartiet, som hardnaka meinte dette, kvar i desse tildelingsbrevane det stod. Det fekk me aldri, og eg er no veldig spent på kva for svar me får frå statsråden.

Så til diskusjonen om kulturskuletimen. Eg synest det er interessant når Løvaas snakkar om masseundervisning – det høyrer plutsleg veldig negativt ut. Det er ofte òg kalla gruppeundervisning. Eg hugsar veldig godt reaksjonane i kulturlivet då denne kulturskuletimen kom. Det var ikkje negative reaksjonar på det, og eg kan heller ikkje sjå kva som er negativt med at elevar i skulen kan delta i dans, kor, teater – kanskje heile klassa kan spele ukulele, for alt eg veit. Gruppeundervisning trur eg er eit veldig positivt tiltak, og det blei heller aldri framstilt frå den raud-grøne regjeringa som at nå skulle alle få ein-til-ein-undervisning på fele eller klarinett.

Berre til slutt: Gunnar Gundersen har heilt rett i at me

ofte definerer kulturen i ulike bolkar. Han sa finkultur, smal kultur – og så sa han bygdebasert kultur. Eg trur at me kanskje er tente med, for det fyrste, å prøve ikkje å dele opp kulturen i alle desse små boksane. Folk frå både distrikt og bygd driv kanskje med både det som blir kalla finkultur, og smal og brei kultur. Eg trur, sjølv om dette er litt ironisering, at dette kanskje er litt av kjernen i det som me prøver å påstå er forskjellen på kultursynet mellom høgresida og venstresida. Me ynskjer, som sagt, og som er ein gjennomgangstråd i heile debatten, at me skal ha kultur av god kvalitet over heile landet. Dei driv med både klassisk musikk, som nokon ofte kanskje kallar for finkultur, og felespeling over heile landet, og då må me leggje til rette for det. Eg synest kanskje det er litt spesielt at ein nå – innanfor kutt som ein kanskje eigentleg ikkje synest så mykje om sjølv heller – gøymer det bak nye omgrep som får det til å verke svært negativt, når det snarare er noko som Kultur-Noreg har vore glad for, og, trur eg, nå synest er trist at er vekke.

Statsråd Thorhild Widvey [15:52:18]: Det kom spørsmål i dag om lisensiering av utenlandske selskaper, og om statsråden akter å komme til Stortinget med det. Det er selvsagt – det vil kreve en lovendring, som det er helt naturlig at en vil komme tilbake til Stortinget med.

Når det gjelder om f.eks. Postkodelotteriet skal få tillatelse til å kunne operere, er det noe som avgjøres av Kulturdepartementet, eventuelt delegeres til Lotteritilsynet, jf. det som vi har sagt i regjeringsplattformen.

Jeg har også merket meg at det er flere som har vært innom film i dag. Den digitale utviklingen kan ha ført til store endringer i produksjon og distribusjon og salg, og dette har store konsekvenser for finansieringen av film. Vi mener at dagens virkemidler er utformet i gårstdagens virkelighet. Derfor har vi i regjeringen bestemt at vi gjerne vil fremme en stortingsmelding om film. Vi tar sikte på å sette i gang det arbeidet nå, sånn at vi kan få anledning til å fremme den våren 2015.

Som jeg sa tidligere i dag, er det etter åtte år med rødgrønt styre særlig tre ting kulturlivet nå trenger: Det er frihet, det er mer fleksibilitet, og det er et større fokus på innhold og kvalitet.

For å ta det siste først: Jeg mener at et ensidig fokus på tilskuddsnivået gjennom mange år har fjernet oppmerksomheten fra innhold og kvalitet i den offentlige kulturdebatten. Det akter vi å gjøre noe med, og vi vil gjøre det ved å la kulturlivet selv få lov til å definere kvaliteten. En slik definisjon kan ikke komme som noe pålegg fra offentlige myndigheter, tvert imot skal kvaliteten bygges og defineres nedenfra og opp.

For det andre: Kulturlivet trenger mer frihet. Det betyr færre føringer på virksomhetene fra statlig hold, og flere muligheter til selv å kunne bestemme. Denne regjeringen har tillit til at virksomhetene i kulturlivet vårt selv kan disponere pengene sine til kulturens beste.

For det tredje er det slik at kulturlivet også trenger mer fleksibilitet. Penger fra flere hold vil være med på å skape denne fleksibiliteten. Gaver og sponsing vil gjøre kulturlivet mindre avhengig av det offentlige, og det vil også gjøre kulturlivet mindre bundet av skjemaer og frister.

Jeg ønsker å arbeide for at vi fortsatt skal ha sterke offentlige budsjetter, selvfølgelig, og de skal suppleres med, ikke minst, flere midler fra den private sektoren. Gaveforsterkningsordningen eller sponsing truer ikke det norske kulturlivet, snarere tvert imot – det blir mer frihet og mer fleksibilitet i det norske kulturlivet. Det er altså ikke snakk om en enten-eller-tankegang, men en både-og-tankegang.

Sonja Mandt (A) [15:55:39]: Det har blitt nevnt flere ganger i dag at kulturen ikke er død under den nye regjeringen. Det er helt riktig, det. Kulturen lever, men den har fått en ny retning, en ny ideologi – og det er kanskje også det som velgerne har valgt.

Det er interessant å høre på noen av innleggene. Representanten Gundersen var inne på arbeidstidsbestemmelsene til skuespillerne. Tydeligvis varsles det at det skal gjøres noe med arbeidstidsbestemmelsene, leser jeg av det innlegget. Det kunne vært artig om representanten Gundersen hadde sagt litt mer om hva han tenkte om det.

Det har vært mange innlegg om sponsing og private, og det å be de private inn som sponsor- og bidragsytere. Ja, det gjøres i dag, det, men det er jo sånn at det er de mest interessante, de flinkeste, de som er best, som blir sponset. Jeg tror ikke det er vanskelig å finne sponsormidler til Nobelkonserten i morgen, men hva med dem som ikke er på topp? Hva med dem som er i starten? Hva med dem som gjør sitt aller beste, men som ikke drar folk? Det er dem vi også skal dra med oss.

Og frivilligheten – den støvsuger det lokale markedet allerede i dag. Mener regjeringen faktisk at vi skal ha mer vafler, mer loddsalg? Det er også sponsing – det er kanskje den type sponsing som er ønsket?

Så skjønnte jeg at nistepakka var en liten hilsen til meg fra representanten Løvaas. Jeg synes at representanten skal se på tv-innslaget fra Jotron for noen uker siden. Der var Odd Nordstoga og underholdt. Lederen på Jotron viste til hva det gjorde for arbeidsmiljøet, hva det betydde, og hva et sånt tiltak egentlig hadde for seg. De ansatte sa at det får opp interessen, det bidrar til at en faktisk har lyst til å gjøre mer.

Representanten Harberg var inne på det med bløff. Jeg har lyst til å si at er det noe som er bløff, er det det bibliotek-løftet som er framsatt her. Her også stjeler de penger fra andre felt, hvis det er det vi snakker om. Her tar de penger, løfter penger – ja, det er reelt, alle kan gjøre det. De prioriterer annerledes. 2 mill. kr fra Arbark, 4 mill. kr fra nistesekken – er dette rene, nye penger? Nei, det er prioritering. Men det er ikke det som vi ønsket.

Det er også interessant å høre at statsråden ikke svarer på det som representanten Giske spurte om når det gjaldt korene. Det som det ble spurt om, var hvorfor det ble gitt føringer på to kor, og ikke på resten.

Presidenten: Jeg tror vi må bemerke at når man flytter penger her i salen, er ikke det å stjele, men å flytte penger.

Linda C. Hofstad Helleland (H) [15:58:58]: For oss som har hørt på kulturdebatten i dag, har det vært en litt merkelig opplevelse. Det er et godt kulturbudsjett som vi

nå behandler – særlig fordi vi er mange partier på Stortinget som er enig i store deler av det – og vi kan glede oss, både små og store rundt omkring i landet, over flotte kulturopplevelser i året som kommer. Men når en hører på særlig Arbeiderpartiets representanter, høres det virkelig ut som om det står dårlig til. Etter åtte år med arbeiderpartistyre på kulturfeltet høres det ut som om kulturen står foran en vanskelig tid. Debatten her gir grunn til bekymring. Bekymringen går ut på at Arbeiderpartiet måler vellykket kulturpolitikk i penger – alt handler om penger. Hvor mange kroner og øre som bevilges, er svaret på om vi får en vellykket kulturpolitikk eller ikke.

Dette synes jeg er litt bekymringsfullt, ikke minst etter at vi har sett hva utvalget til tidligere kulturminister Anne Enger kom frem til. Hva kom de frem til? Jo, etter rød-grønn rekordøkning i pengebruken ble ikke målet om bedre levekår for kunstnerne oppfylt. Det ble ikke det. Systematisk oppfølging av kvalitetsmål i kulturpolitikken mangler fullstendig. Kostnadsveksten hos kulturinstitusjoner er en strukturutfordring. De trenger mer fleksibel drift og bedre samarbeid med det frie feltet, ikke bare penger.

Hva viser kulturbarometeret? Jo, tre kulturministre har stått på talerstolen og fortalt hvor vellykket kulturpolitikken er bare det er nok penger – de gjør kulturpolitikken til bare et spørsmål om penger. Det blir så fattigslig. Når vi ser på SSBs kulturbarometer, ser vi at nesten all kulturbruk, også når det gjelder kino og idrettsarrangementer, gikk ned fra 2008 til 2012, under den rød-grønne regjeringen.

Vi er nødt til å heve blikket litt. Denne regjeringen er opptatt av at kulturlivet skal være fritt og uavhengig av politisk styring. Kulturpolitikken skal ikke brukes som redskap for å oppnå politiske mål på andre områder. Vi er nødt til å få kulturdebatten til å handle om noe mer enn bare kroner og øre.

Presidenten: Representanten Hadia Tajik har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Hadia Tajik (A) [16:02:20]: Representanten Hofstad Helleland seier at dei raud-grøne berre snakkar om pengar. Det gjer me ikkje. Men eg reknar med at kapitalistar er dei fyrste til å forstå at pengar er viktig.

Representanten Hofstad Helleland var òg inne på arbeidet til Enger-utvalet. Eg vil minna om at Enger-utvalet vart nedsett av den førre regjeringa nettopp fordi me ville at pengane skulle verta brukte på mest mogleg fornuftig måte, og nettopp fordi me var ute etter den kritikken som Enger-utvalet lyfta fram, og som me svarte på gjennom Kulturløftet 3.

Eg registrerte – til liks med fleire av dei andre representantane – at kulturministeren ikkje svarte på Trond Giskes utfordring, nemleg det å tydeleggjera forskjellane mellom kulturpolitikk og det kulturfaglege skjønnet. Korleis kulturministeren sjølv har gått inn i det kulturfaglege skjønnet når det gjeld tildeling av kor, er gjort greie for. Men eg vil minna om at Høgre har tradisjon for inkonsekvente og korte armar. Det er berre nokre år sidan Høgres kulturpolitiske talsperson reiste ein interpellasjonsdebatt

med nettopp Trond Giske, der han etterlyste styringsverktøy for innhaldet i Nasjonalgalleriet. Kva for karakteristikkar vil kulturministeren gje (presidenten klubber) av det?

Presidenten: Representanten Arild Grande har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Arild Grande (A) [16:03:42]: På slutten av debatten vil jeg oppsummere med følgende konklusjon: Når regjeringspartiene snakker om kvalitet, mener de egentlig ideologi. Og når de snakker om frihet, mener de egentlig kutt. Dette er – kort oppsummert – innleggene fra de to regjeringspartiene i denne debatten.

Det var interessant å høre statsrådets svar på oppfordringen om å komme hit og redegjøre for hva som var de helt håpløse føringene for Kulturrådets prioriteringer. Det er blitt raljert over det som har vært en bred forståelse blant mange kulturministre de siste årene, nemlig at man skal kunne forvente noe når det gjelder barn og unge, likestilling, inkludering og nyskaping. Hvis dette er helt håpløse føringene, vil jeg gjerne at statsråden – når hun nå skal opp på talerstolen – redegjør for følgende: Hvilke av disse fire er det statsråden ønsker å fjerne og ta initiativ til at ikke lenger skal være gjeldende?

Statsråd Thorhild Widvey [16:04:59]: Representanten Giske har utfordret meg på et par spørsmål.

Jeg har bare lyst til å nevne at de rød-grønne valgte ut fem kor som de framhevet i fondet. Det mener jeg er en veldig sterk føring for rådets prioriteringer når det gjelder fondet. Vi har framhevet to kor og har løftet dem ut av fondet – det er kulturpolitikk. Jeg minner om at dette gjorde de rød-grønne selv ved å ta ut tiltak fra fondet til faste poster på budsjettet.

Jeg merket meg at Bekkevold nevnte dette med avsetninger til musikkformål fra kapittelet. Ja, det er kuttet i kapittelet for avsetninger til musikkformål under Kulturfondet, men innenfor avsetningene skal ensembler prioriteres. Det er det gitt sterkt uttrykk for.

Jeg har behov for å si at de fem korene, herunder Kor-Vest og Solistkoret, fikk samlet sine tilskudd under avsetningen til musikk i fondet fra 2013. To av disse korene er nå løftet ut og flyttet til post 78, med direkte statlig tilskudd. Dette endrer selvfølgelig ikke statusen til de tre andre korene.

Jeg har også merket meg at det har vært spørsmål om semiprofesjonelle kor, som regjeringen Stoltenberg la fram en ny ordning for. Vi mener at tre tilskuddsordninger under Kulturfondet som kor kan søke på i dag, i tilstrekkelig grad dekker profesjonelle og semiprofesjonelle kor. Vi har tillit til at Norsk kulturråd evner å prioritere de beste innenfor disse arenaene.

Jeg vil igjen få takke for debatten i dag. Jeg kan love at vi skal komme tilbake på en konstruktiv måte med mange gode forslag, og også fremme stortingsmeldinger. Det vil bli rikelig anledning til å delta i debatten om innholdet i norsk kulturliv i årene som kommer.

Presidenten: Representanten Trond Giske har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Trond Giske (A) [16:07:24]: Vi fikk nå avklart at forskjellen mellom kulturpolitikk og kultur- og kunstfaglig skjønn er et sted mellom to og fem kor. Når de rød-grønne mener at fem kor skal få støtte fra Kulturrådet, er det innblanding. Når kulturministeren mener at to kor skal få støtte, er det overordnet kulturpolitikk – fantastisk!

Vi fikk ikke svar på hvorfor føringer i tilleggsproposisjonen for ny dramatik, for ensembler og for scenekunst er kulturpolitikk, mens de samme føringene under oss – for f.eks. festivalstøtte – er innblanding. Hvorfor det kunstfaglige skjønn som ligger til grunn når kulturministeren bestemmer hvilke kor som skal få støtte, er kunstfaglig basert istedenfor å være basert på en støtteordning, fikk vi heller ikke svar på. Og vi fikk heller ikke svar på hvilke føringer – om det er de for barn og unge, de for mangfold, de for integrering, de for likestilling eller de for nyskaping – som skal ut.

Kulturministeren sier at kvantitet ikke er viktig – hvor stort budsjettet er, spiller ingen rolle. I Aftenposten sier hun at kvalitet ikke er noe kulturministeren skal blande seg opp i. Vi har altså en kulturminister som har gått av.

Presidenten: Vi går til neste debatt, til rammeområde 2.

Svein Harberg (H) [16:08:46] (komiteens leder): Jeg var en stund glad da jeg så at det kom opp 10 minutters taletid – for jeg kunne i grunnen ha brukt den veldig konstruktivt, tror jeg. Men vi skal over på et nytt og viktig politikkområde – og det er en minst like viktig debatt for vår komité.

Først vil jeg gjerne gjenta min takk til komiteens medlemmer for fleksibilitet og konstruktivt samarbeid, som har gjort det mulig å få på plass en innstilling som jeg tror ivaretar alle partiene i komiteen på en god måte.

Det er ingen tvil om at familiepolitikken er et utfordrende og krevende politikkområde. Jeg må si at spesielt i møte med barn og unge som har utfordringer, og som trenger hjelp fra samfunnet for å kunne få nye muligheter, er det lett å kjenne fortvilelse over at en ikke får satt i gang tiltak som treffer målgruppene fort nok. Det er spesielt vondt å se at mange ikke får god nok tilgang til den hjelpen de skulle hatt. Det er derfor regjeringens viktigste oppgave å tette hullene i det sosiale sikkerhetsnettet omkring barn og unge som trenger en håndrekning fra samfunnet i en tøff og utfordrende hverdag.

Det er ikke alltid lett å prioritere mellom flere gode formål, men en handlingskraftig regjering må likevel ta noen slike valg. Høyre støtter regjeringen i å prioritere innsatsen på de tiltak som vi allerede vet virker, og som kan gi hjelp til flere nå. Vi er utålmodige på dette feltet, og vil gjerne gjøre mange ting, men med det grunnlaget vi hadde for vårt budsjettarbeid denne gangen, var omprioritering til straktiltak helt nødvendig.

Jeg registrerer at Arbeiderpartiet er uenig i våre prio-

riteringer og beskylder oss for kutt. For det første kan det vanskelig kalles kutt når det gjøres endringer sammenlignet med noe som aldri har vært vedtatt, og for det andre er det verd å merke seg at flertallet av folket for bare noen måneder siden klart har uttrykt at de ønsket seg en ny regjering, og dermed nye og andre prioriteringer.

Budsjettene i de kommende årene vil inneholde enda flere klare prioriteringer og målrettede satsinger på tiltak der vi vet at innsatsen virker. At det ikke har vært et system for systematisk innhenting av fakta som viser omfang, behov og resultater av virkemidler, er en underlig historie i seg selv. Vi registrerer at Stoltenberg-regjeringen på vei ut av regjeringskontorene ville sette i gang dette, men ville f.eks. ikke finansiere allerede fra starten av de tiltak alle er enige om at vil gi direkte og god effekt overfor målgruppen. Dette har regjeringen rettet opp i. En tydelig styrking av ressursene omkring barna i barnevernet og en direkte innsats på 20 mill. kr for å legge til rette for at flere av disse barna får et individuelt skoletilbud slik at de greier å gjennomføre skole og opplever læring og mestring, noe som åpner dører ut av den vanskelige situasjonen de er i. Det må bli slutt på at en plass i barnevernet gir deg tilknytning til det offentlige hjelpeapparatet resten av livet. En vanskelig start må følges opp med en ekstra innsats som gir den enkelte muligheter mest mulig lik de mulighetene andre barn og unge har.

Vi har mange gode medhjelpere i denne kampen. Det er et imponerende engasjement og en overveldende personlig innsats fra mange enkeltmennesker som gjør at vi er optimistiske. Som tidligere ordfører har jeg sett hvilken innsats de ansatte i kommunen gjorde for å hjelpe. Jeg vet at det er slik rundt om i kommunene, og de skal ha stor takk. Medmenneskelighet kan ikke vedtas, det må utøves av de ansatte, men vi skal selvsagt kontinuerlig ha øye for forbedringer i rammebetingelsene.

Det er imidlertid en stor gruppe mennesker som er ansatt i privat sektor, som gir oss tilbakemelding om at de ikke føler seg like verdsatt, og som ikke føler den nødvendige trygghet for sine arbeidsplasser. For denne regjeringen vil det være en klar målsetting å ta i bruk alle gode krefter, uavhengig av arbeidsgivertilknytning, offentlig eller private og ideelle. Det er kvaliteten på tilbudet og tilgjengeligheten for den enkelte bruker, som skal avgjøre bruken.

Også innen familiepolitikken behandler vi i dag et budsjett som tydeliggjør politiske skillelinjer. Det er både naturlig, viktig og antagelig ikke veldig overraskende at regjeringen sammen med samarbeidspartiene prioriterer ordninger som bygger opp under den enkelte families valgfrihet. Vi har en grunnleggende tillit til at den enkelte familie kan gjøre gode valg for seg selv. Tilliten til enkeltmennesker og familier er så sentral hos oss at det virkelig gjør vondt – hos meg selv og på vegne av de mange familier som har valgt å benytte seg av kontantstøtten – når Jens Stoltenberg sier: Vi kan ikke premiere dem som har valgt feil. En slik holdning til familier som velger en tilgjengelig, offentlig løsning, er ganske arrogant. Uttalelsen forteller samtidig om et parti som mener de har den riktige løsningen. Den må alle følge, og alle andre tar feil.

Regjeringen og flertallet på Stortinget kommer ikke til å arbeide på den måten. Vi kommer til å fortsette å ha tro på og tillit til at våre innbyggere kan gjøre gode valg på egenhånd. Vi kommer til å legge til rette for fleksibilitet og gode løsninger både for den enkelte bruker og for de kommunene som skal bidra i tilretteleggingen for brukerne, innbyggerne sine.

Nettopp denne tanken ligger til grunn for at vi heller ikke har valgt å pålegge kommunene to barnehageopptak i året. Vi har selv sagt registrert at Stoltenberg-regjeringen på vei ut av regjeringskontorene foreslo en startbevilgning til to opptak. Ordningen er på ingen måte fullfinansiert, og en runde med kommunene forteller at dette ikke nødvendigvis er den løsningen som gir den rette fleksibiliteten i deres kommune. Høyre har vært tydelige på at vi vil ha en ordning med fleksibelt opptak, og dette er et arbeid vi vil følge opp. På gjentatte spørsmål har også flere statsråder tydelig svart at dette vil bli fulgt opp. Representanter fra opposisjonen, som har lovet en slik ordning i valg etter valg, og ikke levert, er nå veldig sjokkert over at dette ikke er på plass i løpet av to måneder med ny regjering. Det er ikke vi. Å pålegge kommunene to opptak som de ikke er klare for å levere, er ikke en fleksibel løsning. En forutsigbar og god fleksibel løsning tar det mer enn to måneder å etablere siden ingenting er gjort på forhånd. Regjeringen har også her gjort viktige prioriteringer. Først prioriterer vi kompetanse og kvalitet, tydelig levert i budsjettet. Kostnadene for foreldre med barn i barnehage justeres kun for pris- og lønnsvekst, og det satses ekstra på ledelse og kompetanse omkring barna. Det er en god og viktig prioritering.

Til slutt vil jeg bare igjen minne om at det viktigste regjeringen og vi på Stortinget nå kan gjøre, er å tette hullene i det sosiale nettverket, det nettverket som skal gi trygghet og hjelp til dem som trenger det mest. Det skal vi gjøre ved å øke innsatsen og ved å ta alle gode krefter i bruk. Når vi kan se på resultatet at vi har hjulpet flere gjennom og ut av utfordringene, har vi alle vunnet en stor seier. Det arbeidet håper jeg vi kan stå sammen om.

Sonja Mandt (A) [16:17:17]: Først vil jeg også takke komiteen for godt samarbeid.

Et godt fungerende barnevern er viktig for å gi barn som trenger hjelp og omsorg, gode tilbud i rett tid. En god barndom varer i generasjoner, og barndommen kommer ikke i reprise, som det heter i meldinga lagt fram rett før sommeren.

Barnehage, helsestasjon og skole er viktige arenaer for å fange opp utfordringer tidlig. Barns beste skal styre innsatsen, og gode faglige, kunnskapsbaserte løsninger er noe av det som bidrar til et bedre liv.

Den rød-grønne regjeringa startet derfor i 2010 en grundig gjennomgang av barnevernet for å se hvordan de mest utsatte barna ble tatt vare på. Bakgrunnen var bekymringsmeldinger om et mangelfullt barnevern. Gjennomgangen i ettertid førte til barnevernsløftet.

Barnevernet har under den rød-grønne regjeringa blitt styrket med øremerkede midler, kommunene har fått økte frie inntekter, og resultatet er 1 000 nye stillinger og mange

kompetansehevede tiltak. I tillegg har lovendringer styrket barns rett til å bli hørt ved å ha egen tillitsperson, og det har vært ført økt tilsyn med barnevernet. Flere stortingsmeldinger har hatt som formål å gi bedre beskyttelse av barn og et bedre barnevern. Den siste som ble behandlet før sommeren, ble møtt med stor glede fra bl.a. barnevernsbarn og ansatte i barnevernet.

Satsinga som er gjort, har snudd en negativ trend. Flere barn får hjelp, ansatte har bedre kunnskap, og det er nedgang i fristoversittelser. Vi er på rett vei, men det må mer til.

Det er nødvendig med mer kompetanse og flere ansatte, og komiteen er enig om at kapasiteten i det kommunale barnevernet må økes – det er jeg glad for.

Det er også bra at regjeringa følger opp mye av det som den rød-grønne regjeringa la premissene for. Flere av tiltakene fortsetter – det er veldig bra, særskilt tiltak som gjelder innenfor forebygging og styrking av tilsynet.

Noe som ikke er så bra, er at omfangsundersøkelsen knyttet til vold mot barn, med et pennestrøk er borte. Høyre og Fremskrittspartiet var så ivrige på det i opposisjon, men nå er 3,5 mill. kr valgt bort – de pengene skal brukes til noe annet.

Barnesamtalen er et annet beklagelig kutt. Opplæringsprogrammet ansatte kunne få, var for å kunne ta den vanskelige samtalen og dermed bidra til å avdekke vold og seksuelle overgrep. Det viser at regjeringa ikke prioriterer de svakeste, og ikke vil bidra til en bedre hverdag for utsatte barn. Vet vi ikke, kan vi ikke sette inn nye, gode tiltak.

En annen bekymring er den økte egenandelen som kommunene nå får når det gjelder bosetting av enslige mindreårige asylsøkere. Mitt innlegg i debatten om kommunalbudsjettet forrige uke synliggjorde bekymringen min. Vil kommunene nå ta den oppgaven? Ser ikke Kristelig Folkeparti og Venstre, som vanligvis fronter barnas rettigheter, at det kommer til å ramme dem som skulle vært bosatt? Jeg vil igjen nevne at samarbeid, forebygging og kompetanse er nødvendig for at barnevernet skal fungere.

Det er veldig mye som er bra, men det er fremdeles veldig mye som mangler. For mange barn har en tøff hverdag – for mange barn har det vondt. Mye av det som skal gjøres, skal gjøres i offentlig regi. Men det fritar ikke hver og en av oss for det ansvaret vi har ved å si fra ved mistanke eller kunnskap om barn som ikke har det bra. Christofferssaken fra mitt eget hjemfylke, Vestfold, får stå som et varsko om at ingen har lov til å la være å se eller la være å ta ansvar når det gjelder barn. Barn fortjener kloke voksne.

Jeg tar så opp forslagene nr. 3 og 4 i denne saken.

Presidenten: Representanten Sonja Mandt har da tatt opp de forslagene hun refererte til.

Morten Stordalen (FrP) [16:21:28]: La meg starte med å si at jeg er glad for at vi nå har en regjering som legger opp til en ny retning, og som tydeliggjør familiepolitikken ved å ta familien på alvor.

Familier er viktig, og det er derfor bra at man legger til rette for hjelp for dem som trenger det. En styrking av familieverntjenesten er nå prioritert. Det er viktig å legge

til rette for god, kvalitativ hjelp når behov for hjelp inn-treffer, nettopp fordi det i enkelte tilfeller ikke lar seg løse innenfor familien uten å få faglig spesialisthjelp utenfra, eksempelvis fra familievern-tjenesten.

Det er viktig å ha et godt, velfungerende lavterskeltilbud, som betyr at man selv kan søke hjelp og bestille time hvor alt er frivillig. Men familievernkontorene bør nok i større utstrekning også drive utadrettet virksomhet for å synliggjøre sin virksomhet.

Barn fortjener at vi som voksenpersoner legger til rette for best mulig hjelp for de familier som ikke fungerer slik de bør. Barnas oppvekst har så utrolig mye å si for deres videre ferd. Vi må derfor stille opp for de mest sårbare, nemlig barna. Dersom en familie kan få nettopp den hjelpen, vil det kunne bety så ufattelig mye for både dem det gjelder og samfunnet for øvrig. Derfor er jeg fornøyd med at vi nå får en styrking av denne tjenesten.

I tillegg til offentlig tjenestetilbud er det også på sin plass å understreke at flertallet ser betydningen av å kunne ta i bruk all god familievernkapasitet, som også inkluderer privat og ideell virksomhet.

Også etter et samlivsbrudd er det viktig å understreke et forpliktende foreldreskap, der samarbeid mellom foreldrene er avgjørende for barns oppvekst. Jeg vil også framheve at det nå legges opp til en styrking av behandlingstilbudet til unge voldsutøvere og barn utsatt for vold og seksuelle overgrep.

Jeg er glad for at vi nå har et solid politisk flertall som erkjenner eksisterende likestillings- og diskrimineringsutfordringer, og framhever målet om å styrke likestillingen og skape et bedre diskrimineringsvern for alle ved å fremme forslag om en universell likestillings- og diskrimineringslov. En slik lov vil samle de forskjellige diskrimineringsgrunnlagene under ett, noe som igjen vil gi mer brukervennlig likestillings- og diskrimineringslovgivning. Jeg registrerer at alle partier i komiteen støtter dette, unntatt Arbeiderpartiet.

Regjeringspartiene, Høyre og Fremskrittspartiet, mener at likestilling handler om så mye mer enn likestilling mellom kjønn. Derfor vil vi fokusere på å styrke den universelle likestillingen og skape et bedre diskrimineringsvern for alle, uavhengig av funksjonsevne, religion, legning, etnisk bakgrunn eller kjønn. Dette handler i stor grad om likeverd, å akseptere at eksempelvis foreldre tar ulike valg med hensyn til hvem som skal være hjemme med barna og hvor lenge når de er små.

Vi skal ha respekt for og støtte opp om dem som tar valget om å være hjemme med sine barn i kortere perioder når de er små. Jeg synes det er leit når det fokuseres på at det går ut over arbeidslinjen når foreldre tar et valg om å være hjemme sammen med sine barn.

Mye av likestillings- og diskrimineringsarbeidet foregår i familiene. Men viktig er det da hva vi som voksenpersoner signaliserer til våre barn. Dette er holdninger og verdier de tar med seg videre på veien mot voksenlivet.

Jeg tror mange lot seg bevege av søndagens oppslag i VG, der foreldre hadde invitert til bursdagsfeiring for to gutter på åtte år, og der ingen av de inviterte barna dukket opp. Det var trist lesning. Uavhengig av årsak er det

vi som voksenpersoner som må ta ansvar for at slikt ikke skjer. Dette handler til syvende og sist om hvilke verdier vi overfører til våre barn.

Generelt mener jeg at etablering av enda mer omfattende statlig struktur ikke nødvendigvis bidrar til mer likestilling. Jeg har derimot tillit til at kommuner, arbeidsgivere, arbeidstakerorganisasjoner og familier er i stand til å gjøre denne jobben selv.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [16:25:53]: Kristelig Folkepartis familiepolitikk har som mål å sikre barn en trygg oppvekst, og å sikre gode vilkår for familiene.

Trygghet og tid er viktig for barns oppvekstvilkår. Kristelig Folkepartis familiepolitikk bygger på tillit til familiene, et ønske om mer tid og fleksibilitet, og at hensyn til familielivet må gå foran hensynet til arbeidsliv og produktivitet. Det må legges til rette for omsorgsordninger av høy kvalitet, tilpasset hvert enkelt barn, kamp for likestilling og likelønn, vern om familie, ekteskap, samliv og foreldreskap samt beskyttelse mot overgrep og vold. Derfor vil Kristelig Folkeparti støtte opp om familien som barnas viktigste fellesskap.

Familien er normalt barnas viktigste fellesskap, og er den arenaen hvor barn lærer å leve sammen med andre, utvikle sosiale ferdigheter og lære grunnleggende verdier som solidaritet, fellesskap og toleranse. Kristelig Folkeparti vil arbeide for å gi familiene mer tid, fleksibilitet og valgfrihet til å leve sin hverdag slik de selv ønsker.

I dette budsjettet vi behandler nå, er det selvfølgelig en del ulikheter og en del uenighet, men det er også viktige saker og viktige områder der vi samler oss. Det synes jeg er gledelig. Blant annet sier en samlet komité at

«alle barn over 1 år må få samme rett til barnehageplass, uavhengig av når på året de er født».

Nå er det nemlig slik at alle barn som fødes før 1. september, per i dag har en lovbestemt rett til barnehageplass som ettåring. Barn som er født etter 1. september, har derimot ingen slik rett til barnehageplass før neste hovedopptak, som foretas i august hvert år, og de kan dermed risikere å måtte vente nesten et helt år på plass. Foreldre med barn født etter 1. september risikerer, mot sin vilje, å måtte ta ulønnet permisjon eller skaffe dagmamma i inn-til ett år etter at permisjonstiden er gått ut. Kristelig Folkeparti mener at alle barn over ett år må få samme rett til barnehageplass, uavhengig av når på året de er født og ved hvilken alder familien ønsker å benytte seg av barnehage-tilbudet, og er derfor veldig utålmodig når det gjelder å få på plass den fleksibiliteten som i dag mangler. Men det er gledelig å se at en samlet komité deler det samme synspunktet som Kristelig Folkeparti, og vi er utålmodige etter å se resultater på dette området.

I dette budsjettet som vi er blitt enige om, regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti og Venstre, heves også kontantstøtten til 6 000 kr i måneden for barn mellom 12 og 23 måneder. Dette er noe Kristelig Folkeparti er veldig glad for at vi har fått på plass. Det gir mer fleksibilitet og større valgfrihet for dem som ønsker å være litt mer hjemme sammen med barna sine, samtidig som et slikt grep også fører til at det frigjør en del barnehageplasser. Jeg ser

at Arbeiderpartiets argumentasjon er at dette fører til kutt i antall barnehageplasser. Vel, dette er noe som Arbeiderpartiet selv la inn som en beregning da de gjorde endringer i kontantstøtten. De kuttet kontantstøtten for barn mellom to og tre år, og økte kontantstøtten for barn mellom 12 og 18 måneder. Da regnet de ut på samme måte som man har gjort her, hva det vil medføre i frigjorte barnehageplasser fordi flere velger å være hjemme. Så dette er ikke noe nytt som den nye regjeringen gjør. Dette er en beregning som også er blitt gjort tidligere, av den rød-grønne regjeringen.

En annen sak hvor vi nå ser en positiv bevegelse, er det som går på engangsstønaden. Kristelig Folkeparti er glad for at vi for første gang på lenge har fått en økning når det gjelder engangsstønaden. Jeg vil komme tilbake igjen og snakke mer om det i et senere innlegg, men her er vi utålmodige, for her har vi større ambisjoner enn kun å øke med 3 500 kr som til sammen ligger i dette budsjettet. Vi mener at den urettferdigheten som ligger i engangsstøtten i dag, må rettes opp, og jeg håper at vi skal få en god dialog med regjeringspartiene på dette området, for her trengs det et skikkelig løft.

Terje Breivik (V) [16:31:11]: Noko av det mest hjerteskerande i velferdssamfunnet Noreg anno 2013 er visse om at det framleis er titusenvis av barn som veks opp i fattigdom eller opplever svikt i omsorga. Kvar tapt barndom er ein for mykje – punktum. For Venstre vert kamp mot barnefattigdom ei fanesak òg i denne stortingsperioden, og ingen i denne salen bør vera fornøgde med dei innstillingane me behandlar i dag, kva gjeld fattigdomstiltak, anten ein stiller seg bak det raud-grøne forslaget eller budsjettforliket.

Fattigdom kan ramma kven som helst – ofte uventa, tilfeldig og av samansette grunnar. Somme er varig ute av stand til å skaffa seg ei inntekt dei kan leva av. Dei skal ha eit støttenivå som gjev dei høve til verdige liv. Støtteordningar som er avgjerande for livsvilkåra til barn, skal vera rause. Skal me løysa fattigdomsutfordringane, er det eit sett med verkemidlar som må gjennomførast: målretta støtteordningar over statsbudsjettet, ikkje minst når det gjeld å hjelpa vanskelegstilte inn på arbeidsmarknaden, auka sosialhjelpssatsar, tidleg innsats når det gjeld barnevern og skule, ei storstilt satsing på rusfeltet og psykiatri og sist, men ikkje minst, at me tek i bruk differensierte og dels gratis satsar for universelle ordningar som opphaldsbetaling i barnehagar, SFO og barnetrygda – for å nemna nokre.

Samanlikna med både det raud-grøne utgangspunktet og budsjettforliket har Venstre i det alternative budsjettet sitt ei meirsatsing for å motverka fattigdom på om lag 1,6 mrd. kr. Heller ikkje det er nok til å avskaffa fattigdommen, men det indikerer Venstre sitt ambisjonsnivå i neste omgang.

Eit anna viktig, høgt prioritert område for Venstre er barnevernet. Fyrstelinetenesta i det kommunale barnevernet er styrkt dei siste åra, noko Venstre er samd i er viktig. Venstre er likevel på ingen måte fornøgd med nivået og ynsker ei langt kraftigare satsing i kommunane. I det alterna-

tive budsjettet aukar me derfor løyvingane til kommunalt barnevern med 150 mill. kr.

På dette området er kanskje det mest gledelege med eit valresultat som ga nytt fleirtal og ny regjering, at det kan føra til ein renessanse for private barnevernstilbod. Det er liten tvil om at kontraktsvilkåra og haldningane private aktørar har møtt dei siste åtte åra, har gått direkte ut over tilbodet til nokon av dei mest sårbare individane me har eit felles ansvar for: barn og unge som opplever svikt i omsorga. Omsorgsbehova er så til dei gradar samansette og individuelle. Då må tilbodet spegla det av. Ideelle og private aktørar er viktige og heilt nødvendige supplement – ikkje eit problem. Dessutan har det truleg heller ikkje dei store budsjettmessige fylgjene å gje dei betre vilkår.

Heilt kjapt til slutt vil eg seia at når det gjeld dei framlegga som er sett fram i salen, har Venstre fylgjande haldning: Framlegg nr. 1, frå Bård Vegar Solhjell på vegner av SV, kjem me til å røysta imot. Framlegg nr. 2, frå Rig-mor Aasrud på vegner av Arbeidarpartiet, Senterpartiet og SV, kjem Venstre òg til å røysta imot. Eg føreset at framlegg nr. 3 vert gjort om til eit oversendingsframlegg. Då kan me støtta det. Viss ikkje kjem Venstre til å røysta imot. Framlegg nr. 4 kjem Venstre til å støtta.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [16:35:18]: Viss ein verkeleg ønsker å reversere likestillinga i Noreg, er ei auking av barnehageprisen, ein reduksjon av fedrekvoten og ei auking av kontantstøtta ein god stad å begynne.

I høgresida sitt budsjett står det klart og tydeleg at reduksjon i fedrekvoten vil føre til at færre fedrar tar permisjon. At mødre tar lengre permisjonar, sparer regjeringa 35 mill. kr på. Aukinga av kontantstøtta i høgresida sitt budsjett vil føre til fleire tusen færre barnehageplassar – altså færre barn i barnehagen. Dei vil dermed vere heime – stort sett med mor. Mor sitt tilvære heime sparer regjeringa 334 mill. kr på. Legg vi til aukinga av barnehageprisar, bortfall av makspris, at regjeringa avlyser opptrapping av fleire barnehageopptak i året, at regjeringa kuttar massivt i tiltak for betre likestilling i arbeidslivet, likestillingsarbeid i kommunane og oppretting av eit regionalt likestillingsapparat og kutt i arbeidet mot seksuell trakassering, er det ein reaksjonær, gamaldags og bakstrevsk politikk for barn og likestilling vi ser.

Kva er det ein reaksjon på? Eg er stolt over å representere eit parti som har vore toneangivande i arbeidet med å gjere Noreg til eit meir likestilt land. Makspris og rett til barnehageplass har gjort at meir enn 60 000 fleire barn har fått ta del i det viktige tilbodet som barnehagar er. Fedrekvoten har bidratt til at barn får eit nærare forhold til fedrane sine, og at fedrar hevdar seg på heimebane. Reduksjonane i kontantstøtte, i kombinasjon med målretta tiltak som gratis kjernetid, har hjulpet fleire mødrer til økonomisk sjølvstende.

Likestillingsreformene dei siste ti åra har gjort Noreg betre for alle. Dette har vore reformer for heile familien. Dei har vore bra for barn, fedrar og mødrer og nyt no stor støtte blant folk flest. Fortsatt fedrekvoten og ei satsing på barnehagar framfor kontantstøtte har sterk støtte i både LO og NHO. Innbyggjarundersøkinga for 2013 viser også stor

framgang når det gjeld befolkninga sin tillit til myndighetene sitt arbeid for likestilling. Disse reformene har forandra kulturen vår og bidratt til auka verdiskaping, betre oppvekstvilkår og større rettferd.

Det er dette høgresida bygger ned med dette budsjettet. Det er eit familie- og likestillingsbudsjett drive av ideologiske kjepphestar – ikkje av ny kunnskap eller folkelege krav. Det er heller ikkje første gongen høgresida bremsar likestillinga. Dei gjekk imot makspris i barnehagen og full barnehagedekning i 2002, og dei gjekk imot utvida pappa- permisjon i 2009. Da Høgre stemte imot å utvide fedrekvoten til ti veker, uttalte representant Olemic Thommessen at det skal vere grenser for korleis vi med statlege ordningar skal styre innretningar på familien sitt liv. Etter dette vedtok Høgre på landsmøtet sitt å stille klokka enda lenger tilbake i likestillingspolitikken og like godt fjerne heile fedrekvoten – mot Erna Solberg si stemme. Samtidig vedtok dei mot store protestar – frå m.a. Torbjørn Røe Isaksen – å fortsette med kontantstøtta. Slik enda Høgre opp med å skru klokka tilbake i likestillingspolitikken.

Framstegspartiet går enda lengre. Dei går imot likestillingsloven, dei vil legge ned Likestillings- og diskrimineringsombodet, dei ønsker ikkje å inkorporere FNs kvinnekonvensjon og er generelt mot kvotering som likestillingsfremmande tiltak. Alle desse forslaga er reaksjonar på venstresida sitt arbeid for auka likestilling. Gjennomgåande i argumentasjonen er det at venstresida har gått for langt i iveren for å skape eit meir likestilt samfunn. Dei har gått over streken, gått for langt inn i familien eller næringslivet eller arbeidslivet sitt domene. Høgresida har med jamne mellomrom dei siste hundre åra ønskt å erklære at likestillingskampen i Noreg er offisielt over.

Likestilling kjem ikkje av seg sjølv. Det har skjedd gjennom kamp. Gong på gong har venstresida gått framfor, og høgresida har stritta imot. Høgresida snur stadig klokka tilbake i likestillingspolitikken. Det er dette budsjettet nok eit godt eksempel på. Når reverseringa trer i kraft neste år, trur eg folk kjem til å reagere. Eg er derfor pessimist for dei neste fire åra, men optimist for dei fire åra som kjem etter.

Statsråd Solveig Horne [16:40:30]: Et lite øyeblikk var jeg litt i tvil om vi behandler tilleggsproposisjonen og budsjettet for 2014, eller om det var gamle partiprogram vi diskuterte.

Barn og familier er forskjellige og de har ulike behov. Regjeringen vil derfor føre en familiepolitikk som er basert på valgfrihet og fleksibilitet. Vi har respekt for ulike valg og tillit til at foreldrene selv kan ta valg som er til det beste for seg og sine barn. Derfor har vi foreslått å endre lengden på fedrekvoten og mødrekvoten. Det betyr at fellesdelen blir lengre, og familiene får større mulighet til selv å velge hvem av dem som skal ta ut foreldrepenger.

Likestillingen i Norge står og faller ikke på fire ukers pappaperm. For meg og regjeringen er det viktig at barnet ikke mister verdifull tid med foreldrene. Jeg mener derfor det er bra for både barn og foreldre at en mindre del av stønadperioden er bundet opp i kvoter ved at vi nå får økt fellesdelen. Det er et folkelig krav. Det har vært et valg, dette

er politikk og velgerne har valgt en annen familiepolitikk enn den vi har hatt de siste åtte årene. Det er verdier som de borgerlige partiene står bak, og som vi er veldig glad for at vi nå kan få gjennomført.

Jeg er også tilfreds med at vi i dag vedtar en styrking av bevilgningen til familievernet utover det som lå i Stoltenberg II-regjeringens budsjettforslag. Vi har funnet rom for en styrking av familieverntjenestenes forebyggende arbeid. Forebyggende arbeid og tidlig innsats fra familievernet kan hindre at samlivskonflikter utvikler seg. Dette handler først og fremst om å sikre gode oppvekstvilkår for barn, men kan også redusere behovet for mer omfattende hjelpetiltak fra andre tjenester, som f. eks. barnevernet. Det at regjeringen styrker bevilgningene til helsestasjoner og helsesøstre, er også viktig i det forebyggende arbeidet.

Vi vedtar en styrking av familieverntjenestenes arbeid rettet mot familier med høyt konfliktnivå samt en satsing for å styrke behandlingstilbudet til unge voldsutøvere og barn utsatt for vold og seksuelle overgrep.

Budsjettforslaget som i dag blir vedtatt, er en styrking av det forebyggende arbeidet i familiepolitikken.

Det har blitt gjort veldig mye godt arbeid innen barnevernet, som det har vært tverrpolitisk enighet om i denne sal de siste fire årene. Veldig mye av premissene ligger i Prop. 106 L for 2012–2013, som ble vedtatt før i år. Å gi barn en trygg oppvekst er en av samfunnets viktigste oppgaver. Det handler om vår moralske plikt til å beskytte barn. God og riktig hjelp til utsatte barn og unge gir store, gode gevinster, først og fremst for det enkelte barn, men ikke minst i samfunnsøkonomisk forstand.

Foreldrene er de viktigste personene i et barns liv. Når foreldre ikke strekker til og trenger hjelp til å gi god omsorg, kan barnevernet på ulike måter bidra. Tidlig innsats for å få hjelp til familiene kan bety at vi unngår omsorgsovertakelse. Men også i de tilfellene der det offentlige er nødt til å overta omsorgen for barna, må foreldre sikres hjelp og støtte i en vanskelig tid.

Et av de områdene jeg er veldig glad for at vi har klart å styrke, er barnevernsbarns skolegang. Når vi ser at det er et felt som Stoltenberg II-regjeringen ikke har klart å finne penger til, er det en glede å si at vi faktisk har gjort det. Det har vært sterk kritikk fra Riksrevisjonen gjentakende år, og vi vet så inderlig vel at de barnevernsbarna vi har i dag, sliter når det gjelder skolegang og trenger ekstra styrke der.

Det å plassere barn som bor utenfor hjemmet, i fosterhjem, blir gjort veldig ofte. Vi må sørge for at vi har nok fosterhjem til de barna som trenger det. Vi må også sørge for at det er kvalitet i de fosterhjemmene som vi har, og ikke minst oppfølging av fosterfamiliene og tilsyn i fosterhjemmene. Regjeringen styrker derfor veiledning av fosterforeldre. Vi vil også bedre veiledning til fosterforeldre, slik at de blir bedre rustet til å ta seg av de enkelte fosterbarna. Da reduserer vi risikoen for at fosterhjemmene bryter sammen og barnet må flytte.

Sist tirsdag var jeg og så en film som het Snakk om det! Det er fosterbarn sammen med fosterforeldre som har laget en film som enkelt kan få familiene til å snakke sammen. Så enkelt, men likevel så vanskelig i mange tilfeller.

I 2014 legger vi også til rette for at kommunen skal

styrke tilsynet med barn i fosterhjem. Stoltenberg II-regjeringen fant kun penger til halvårsvirkning på tilsynet som Stortinget vedtok for et par måneder siden. Derfor er det godt at vi i denne regjeringen har styrket tilsynet med 15 mill. kr, for vi er utålmodige på barnevernsbarnas vegne.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Sonja Mandt (A) [16:45:48]: Under behandlinga av meldinga om vold i nære relasjoner i mai fikk Høyre og Fremskrittspartiet en enstemmig komité med på at det var viktig med en omfangsundersøkelse når det gjelder vold mot barn. Høyre og Fremskrittspartiet foreslo at følgende skulle skje med en gang:

«Stortinget ber regjeringen sørge for bedre og mer kontinuerlig statistikk om vold og overgrep mot barn, herunder barn som vitne til vold.»

Det var i mai. Omfangsundersøkelsen er nå avlyst.

Hva slags kunnskap har statsråd Horne fått om dette viktige temaet som ikke vi andre her i Stortinget har, og som nå gjør at det ikke er viktig eller verdt å vite noe om det?

Statsråd Solveig Horne [16:46:24]: Det jeg først og fremst vil si, er at regjeringen ikke glemmer de barna som har vært utsatt for vold og overgrep – vi handler nå. Vi har veldig mye kunnskap i dag om hvilke tiltak som virker, og regjeringen har prioritert penger til konkrete tiltak for å hjelpe de barna nå. Men så er det helt klart at vi er nødt til å få mer kunnskap om dette. Jeg er veldig glad for at et nasjonalt kompetansesenter også har satt i gang en kompetanseinnhenting om vold i nære relasjoner, der også barn kommer til å komme inn.

Dette skal vi komme tilbake til, men regjeringen har styrket flere poster som gjelder for familieverntjenester, forebyggende arbeid, det å styrke barn som er utsatt for vold og seksuelle overgrep, også i dette budsjettet.

Arild Grande (A) [16:47:21]: I et svarbrev på spørsmål fra Rigmor Aasrud sendt til komiteen i dag, skriver statsråden at hun støtter opposisjonens syn i påstanden om at redusert fedrekvote vil føre til at færre menn tar ut fedrekvote. Det står svart på hvitt at et viktig grunnlag for beregningen for hvor mye man ønsker å spare på statsbudsjettet som følge av denne omleggingen, er at det er mødre som i dag tar ut mesteparten av foreldrepengedagene som ikke er fedrekvote. Så skriver man i tilleggsproposisjonen at man forbereder seg på å spare 35 mill. kr i 2014 på grunn av dette.

Kan statsråden si noe om hvordan disse beregningene er foretatt, all den tid jeg vil tro at mange av disse fedrene kanskje ikke vil være aktuelle for å ta ut fedrekvote før i 2015?

Statsråd Solveig Horne [16:48:22]: Nå har sikkert representanten Grande vært med i regjeringsarbeidet i ganske mange år og vet at det er Arbeidsdirektoratet som gjør disse beregningene, og beregningen som nå er gjort med

tanke på reduisering av fedrekvoten, er usikker. Det gjenstår å se hva slag konsekvenser det vil få.

Det som er helt sikkert, er at denne regjeringen har gjort et viktig grep med å heve fellesdelen når det gjelder foreldrepermisjonen, slik at foreldrene nå selv kan velge hvordan de vil fordele disse ukene. Så får vi se hvordan den beregningen slår inn, og så får statsråden komme tilbake til Stortinget i revidert hvis det viser seg at de beregningene var feil. Jeg vil oppfordre alle fedre der ute til å ta så mange uker som deres familie finner ut at er det rette for sin familie.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [16:49:26]: I og med at statsråden selv satt i familie- og kulturkomiteen i forrige periode, husker hun sikkert at Kristelig Folkeparti tok til orde for en stabilitetsreform innenfor barnevernet knyttet til fosterhjemsbarn, fordi vi så at veldig mange av de barna som myndighetene hadde tatt over ansvaret for, flyttet veldig mange ganger fra fosterhjem til fosterhjem. Den ustabiliteten som ble avdekket, gjorde at vi tok til orde for en stabilitetsreform innenfor barnevernet. Det fantes ikke engang god statistikk på dette.

Så mitt spørsmål til statsråden er: Hva vil hun bidra med for å skape mer stabilitet, og for at man skal unngå å ha en situasjon der barn må flytte fra fosterhjem til fosterhjem?

Statsråd Solveig Horne [16:50:24]: Jeg takker for spørsmålet.

Det er helt sant – dette er en bekymring som de borgerlige partiene hadde i fire år, når det gjelder barn som vi ser gjentatte ganger må flytte fra det ene fosterhjemmet til det andre. Det gjør inntrykk når en ser tolvåringer som har flyttet mellom fem–seks fosterfamilier, og ikke har klart å få stabilitet og et bedre tilbud enn det de hadde før. Det skylder staten å gi disse barna når vi overtar omsorgen.

Nå har jeg bare vært her i – snart – åtte uker, og har sett at vi er nødt til å få en gjennomgang av balansen som vi har i dag mellom bruken av fosterhjem kontra institusjoner. For det som er viktig her nå, er at barna får det tilbudet og den hjelpen som det enkelte barn trenger.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [16:51:17]: I 2005 var fedrekvoten på fem uker. Neste år vil den bli på ti uker.

Mitt spørsmål til statsråden er: Synes statsråden at det var bedre sånn som det var i 2005, enn sånn som det blir i 2014?

Statsråd Solveig Horne [16:51:34]: Jeg er veldig glad for at vi i 2014 får en økt fellesdel av foreldrepermisjonen. Vi har en av verdens beste foreldrepermisjonsordninger, med 49 eller 59 uker der familiene nå får en større andel som de selv kan få lov til å fordele seg imellom. Så må det bli opp til hver enkelt familie hvordan de vil innrette seg.

Jeg kan forsikre representanten om at statsråden er veldig fornøyd med det budsjettvedtaket som ligger i Stortinget i dag.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [16:52:15]: Det har vore fleire spørsmål til ministeren om fedrekvoten i vekene som har gått.

I ein av desse samanhengane uttalte ministeren:

«La oss nå håpe at det kanskje blir sånn at det blir mennene som tar mer permisjon enn det kvinnene gjør.»

Generelt kan SV slutte seg til den utsegna, men det gjer det veldig naturleg for meg å stille spørsmålet: Dersom det ikkje blir sånn at det blir mennene som tar ein større del av permisjonen, vil da ministeren ved neste anledning, neste budsjett, ta initiativ til å reversere dei kutta dei no gjer i budsjettet – altså at dei går tilbake frå ti veker til fjorten veker fordi dei ser at den verknaden av at fleire menn tar ut permisjon, ikkje viser seg å slå til?

Statsråd Solveig Horne [16:53:12]: Jeg skjønner at fedrekvoten engasjerer, og at det er hardt for en del representanter å innse at det har vært et valg, og at det nå er en borgerlig regjering som i sin regjeringsplattform – alle de fire partiene sammen – har sagt helt klart at fedrekvoten skal være på ti uker, mens foreldrepermisjonens samlede uker skal bestå. Det er jeg veldig glad for at vi har fått på plass. Jeg kan forsikre representanten om at det ikke vil komme noen flere endringer når det gjelder de ukene i neste års budsjett. Det som er veldig klart, er at jeg stoler på at familiene selv klarer å fordele de ukene – den gode permisjonen som vi har – seg imellom.

Så har jeg lyst til å si at det er overraskende hvor liten tro opposisjonen har på at fedrene vil ta ut flere uker. Det er opp til familien selv. Mor og far kan sitte rundt kjøkkenbenken og fordele disse ukene, uten at vi politikere skal gå inn og overstyre det.

Rigmor Aasrud (A) [16:54:18]: Den troen er det vel regjeringen som ikke har, når man legger inn det kuttet på 35 mill. kr, som skal bli 130 mill. kr når dette får lov å virke. Så det er ikke vi som ikke har tro på fedrene – det er regjeringen som ikke har den troen.

Jeg registrerer at statsråd Horne i sitt innlegg sa at det er en økt satsing på barnevern i kommunene. Jeg regner med at statsråd Horne kommer til å bruke den satsingen når hun skal redegjøre for sin barnevernspolitik i framtiden.

Men spørsmålet mitt gjelder barnetrygden for Svalbard og Finnmark. Der viste regjeringen handlekraft. De kuttet i den – 80 mill. kr i innsparing – og har sendt brev til komiteen om at man trenger en lovendring, sånn at dette ikke skal virke før 1. april. Er det ikke da en feil i regnestykket – mangler ikke statsråden 20 mill. kr? Og hvorfor har man ikke lagt det inn i budsjettet?

Statsråd Solveig Horne [16:55:16]: Det var mange ting å ta tak i i spørsmålet som representanten stilte.

La meg først si at det kommunale barnevernet har vært viktig for alle partiene i Stortinget de siste årene, og jeg er glad for den styrkingen som lå inne fra Stoltenberg II-regjeringen, og som vi opprettholder, av den kommunale barnevernstjenesten. Så har vi styrket barnevernsbarns

skolegang, og vi har også styrket tilsynet utover det som Stoltenberg II-regjeringen la opp til.

Så til spørsmålet fra representanten om svalbardtillegget og finnmarkstillegget. Jeg tror vi skal huske på hvorfor svalbardtillegget og finnmarkstillegget kom på plass. Det var på grunn av tilflytting, og på grunn av den inntekten som de regionene hadde. Nå er det helt klart at medianinntekten for disse områdene er over landsgjennomsnittet, og det var da rett for regjeringen å kutte det tillegget for at vi skulle ha en lik barnetrygdsats for hele landet.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Rigmor Aasrud (A) [16:56:35]: Jeg registrerte at barneministeren ikke svarte på det spørsmålet jeg hadde, så hun kan kanskje senere i dag redegjøre for hvor de 20 mill. kr er – de som hun mangler i sitt regnestykke når gjennomføringen av kuttet ikke kan skje før 1. april.

7 000 færre barn får barnehage tilbud med Solberg-regjeringens budsjett enn med Stoltenberg-regjeringens budsjett. I 6 500 barnehager får foreldrene beskjed om at maksprisen ikke lenger er den de ble forespeilet, og at nå gjelder nye og økte månedsutgifter. Det viser en tydelig forskjell mellom ny og gammel regjering. Vi foreslår å bygge barnehager neste år, den nye regjeringen foreslår mer kontantstøtte. Vi vil ha flere opptak i barnehagene, den nye regjeringen vil beholde ett. Vi vil ha billigere barnehager, den nye regjeringen sørger for dyrere. Stoltenberg-regjeringens økning på 2 900 barnehageplasser for å starte opptrappingen mot to barnehageopptak i året forsvant som dugg for solen for å finansiere økt kontantstøtte og urettferdige skatteutt.

I finansinnstillingen kuttes bevilgningen til 4 100 eksisterende plasser for å finansiere mer kontantstøtte. Stortingets flertallet ser at dette gir valgfrihet for barnefamiliene. Men hvordan kan færre barnehageplasser gi mer valgfrihet? Det gjelder for dem som vil benytte kontantstøtten, ja. Men hvilke valgmuligheter gir det for dem som vil ha en barnehageplass? Her skal man kunne velge mellom kontantstøtte – og kontantstøtte.

De siste åtte årene er det bygget 63 000 nye barnehageplasser i Norge. Det har gitt alle barn som fyller ett år før 1. september, rett til barnehageplass. Men også mange av dem som fyller ett år etter den datoen, vil ha plass. Det har ikke manglet på fargerike beskrivelser fra Høyre-politikere som har beskrevet dagens system. Kvinnepolitisk talsperson Hofstad Helleland har uttrykt at dagens system er utgått på dato. Akkurat da kunne man kanskje forventet handlekraft fra regjeringen. Bevilgningen til nye plasser var en god start for å gi foreldre med ettåringer frihet i hverdagen til å kombinere omsorg og yrkesaktivitet. Barnehager er og blir viktige for foreldre som ønsker å jobbe, og vi trenger småbarnsforeldre i arbeidslivet.

I debatten her i stortingssalen har vi hørt flere representanter fra regjeringspartiene definere hvordan de skal løse utfordringer for foreldre med ettåringer, som vil ha barnehageplass. Høyres parlamentariske leder har f.eks. lansert ideen om at kommunene skal ta opp barn etter hvert som plasser blir ledige. Ja, det er mye godt å si om forslaget – så

det er selvsagt også gjennomført for lengst. Det kan knapt nok beskrives som en ny idé. Min datter fikk f.eks. en sånn plass – for 23 år siden.

De færreste kommunene, om noen, har verken råd eller lyst til å holde seg med ledige barnehageplasser. Så jeg utfordrer nå statsråden til å klargjøre hvordan han ser for seg å løse plassmangelen, uten at det betyr flere plasser.

Jeg har hørt undervisningsstatsråden si at regjeringen satser på kompetanse framfor nye plasser, og jeg er enig i at det trengs mer kompetanse i barnehagene. Derfor ble det lagt inn 40 mill. kr i Prop. 1 S. Og det er bra at det kommer 10 mill. kr til. Men kunne en ikke ha finansiert de ti millionene med litt mindre skattelette til dem som har 2 mill. kr eller mer i inntekt, og ikke sendt regningen til småbarnsforeldrene? Regningen sendes til dem som står i kø, og til de småbarnsforeldrene som allerede har en barnehageplass.

7 000 færre barnehageplasser beskrives av Høyres finanspolitiske talsperson, Svein Flåtten, som en positiv bi-effekt og et klart element som bidrar til de prioriteringer som ble gjort i budsjettet. Og Fremskrittspartiets Gjermund Hagesæter sier at man alltid ser på nettokostnader og innsparinger. Dette er et, mildt sagt, oppsiktsvekkende utsagn – og ikke minst uttrykk for en gammeldags og umoderne politikk. Jeg vil utfordre ministeren til å svare på om dette er representativt for regjeringens holdninger til behovet for arbeidsplasser, og om sånne vurderinger skal legges til grunn for det videre arbeidet med utbyggingen av velferdsordninger.

Når regjeringens finanspolitiske talsperson sier at innsparinger på barnehagene betraktes som en positiv effekt, må det betraktes som et angrep på viktige verdier i det norske samfunnet.

Kenneth Svendsen hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Den innkalte vararepresentanten for Nordland fylke, Tor Arne Bell Ljunggren, har nå tatt sete.

Mette Tønder (H) [17:01:55]: Vi er nylig ferdig med kulturdebatten, og av den lærte vi at kultur ligger på flere områder, så jeg tillater meg å starte med et dikt:

«Åtte øyne i hverandre.
Fire munn rundt et bord.
Fire vegger kring en lykke:
Vesla, Påsan, far og mor.
Åtte hender heftet sammen
til en ring om stort og smått.
Herregud – om hele vide
verden hadde det så godt.»

Einar Skjæråsens dikt «Lykke» beskriver godt essensen av familien. Men familier er ikke like. De kan bestå av ulike mennesker, ulikt antall voksne og barn, de er ikke bundet av biologi og strekker seg over generasjoner – men er på sitt aller beste bundet sammen av kjærlighet.

Familien er ett av mange felleskap som til sammen utgjør samfunnet vårt. Familien er en viktig tradisjons- og kulturbærer, og på sitt beste gir den en trygg og sik-

ker ramme for barns oppvekst og voksnes hverdagsliv.

Så skjer det at noen familier ikke fungerer. Barn opplever utrygge voksne som har nok med egne problemer, voksne som ikke makter foreldrerollen – og noen opplever voksne som er onde.

Barn har bare én barndom, og det er alle voksnes plikt å si fra hvis man er bekymret. Barn som ikke kan stole på familien sin, trenger andre voksne som ser.

Regjeringsplattformen er klar på at barnevern og familievern er viktige oppgaver. Barn som er sett, og som er kommet under barnevernets omsorg, skal møte en etat som er forutsigbar og fleksibel, og som er villig til å bruke alle gode krefter, private så vel som offentlige, for å finne det perfekte sted for akkurat dette barnet.

I stedet for foreldrene skal altså barnevernet, sammen med fosterforeldre eller andre voksne, være superforeldre. Og er det noe superforeldre skal være gode til, er det å gi barn støtte slik at de kommer seg gjennom et utdanningsløp. Vi vet at skal vi gi barn en god plattform for å leve gode voksenliv, er dette svært viktig. Da blir det underlig at man svikter akkurat her – at Riksrevisjonen år etter år har sterke kommentarer til utdanningsløpet for barn, spesielt for barn i institusjon.

Jeg hørte en historie på et seminar jeg var på, om en ung gutt – han var 17 år gammel – som hadde en svært krevende familiesituasjon. Han ba om leksehjelp – en 17-åring ba om leksehjelp. Men det han fikk beskjed om av barnevernet, var at det kunne han ikke få. Han kunne få en ledsager å gå på kino med. Slik kan vi ikke ha det.

Derfor er jeg svært glad for at vi har funnet rom for å styrke budsjettet med 10 mill. kr til målrettede tiltak for å gi barn i barnevernet bedre tilpasset skolegang – i tillegg til den styrkingen vi gjør i utdanningsbudsjettet vårt. Vi skal ha høye ambisjoner på alle barns vegne, slik at også de sårbare barna kan oppfylle sine framtidsdrømmer.

Heldigvis skaper de fleste familier et trygt nettverk rund voksne og barn, og i de tilfellene skal vi som politikere vite å sette grenser for politikk. Vi skal skape de gode og fleksible ordningene for å gi hjelp når det trengs.

Samarbeidsavtalen og regjeringsplattformen slår fast at det nå skal bli enklere med foreldrepermisjonen. Vi skal beholde en øremerking av permisjonen, men fellesperioden økes med åtte uker. Vi gir familier som trenger det, mer fleksibilitet. Vi vil åpne for en tillitsbasert unntaksordning basert på objektive kriterier for de familiene som ikke passer inn i malen.

Det å kunne være hjemme med barna sine i den første tiden er et fantastisk gode for oss foreldre, men aller mest for barna. Problemet er at passer ikke familien inn i den sosialdemokratiske malen, ønsker partier i denne sal å opprettholde et system som gjør at man mister permisjonstiden sin. Det betyr, slik jeg ser det, å straffe barna. Og det er ikke god familiepolitikk i mine eller i regjeringens øyne.

Familie og familievern er områder hvor vi som politikere balanserer på den hårfine grensen mellom politikk og den private sfære. Det er også et område hvor tiden ikke spiller på vårt lag. En barndom er over så altfor fort, og skader kan være uopprettelige.

De siste dagers debatt har vist hvor viktig det er at voksne faktisk er gode rollemodeller for barn og unge.

Jeg vil derfor avslutte mitt innlegg ikke med et krast politisk poeng, men med en oppfordring til alle voksne der ute:

- La dette være dagen du sørger for at alle dine barns venner kommer i bursdag.
- La dette være dagen du faktisk melder din bekymring til barnevernet, fordi du lenge har hatt en murring i magen som gjelder ett av barna i barnehagen.
- La dette være dagen du ser et barn og endrer hans eller hennes framtid til noe bedre.

Ib Thomsen (FrP) [17:07:16]: Et område som komiteen også har ansvar for, er forbrukerpolitikken – et viktig område for dem som bor i Norge, og for den enkelte forbruker.

Jeg vil at statsråden skal ta med seg også dette i sitt videre arbeid innenfor forbrukerområdet, for friheten for enkeltmennesket og friheten til å velge må være grunnleggende verdier for en forbruker.

Regjeringen vil bygge sin politikk på troen på enkeltmennesket og på forbrukerens makt gjennom markedet, og det er de grunnleggende prinsippene som regjeringen bør jobbe med. Når man nå i juletiden ser alle disse eksemplene på at de store butikkjedene er blant næringslivets største kranglefanter – det er elektrokjeder, det er møbelkjeder, og det er sportskjeder – er det ikke lett å være forbruker, ifølge Aftenposten. Det har den siste tiden vært uvanlig mange klager. Det går nesten ikke en uke uten at det er klager på aktørene. Aktørene klager på hverandres markedsføring, og forbrukerne klager på aktørene. Det brukes advokater over en lav sko. Er det et slikt marked vi ønsker?

Årsaken kan nok være en tøffere konkurranse i markedet, kombinert med en tett oppfølging og sanksjoner fra Forbrukerombudet, som skal være forbrukernes talerør. Ofte opplever man at aktørene, spesielt de store aktørene, blir veldig opptatt av hva alle andre gjør. De klager på hverandre, men har lite fokus på kunden. Hva er et salg, et reelt salg? Er det en gul plakat det står salg på? De markedsfører salg uten at prisen reelt er satt ned, uten at de oppgir hva prisavslaget er – i størrelse, i kroner og øre.

Jeg tror omfanget av ulovlig markedsføring ville vært lavere dersom aktørene var like opptatt av å rydde i sitt eget hus som de er av å lete etter feil hos andre, og dersom de hadde kunden i fokus. De bruker tid og advokatkrefter på å gjennomgå andres markedsføring. Det er påfallende at det er såpass mye ulovlig markedsføring i bransjen når alle angivelig mener at deres markedsføring er lovlig.

Jeg vil oppfordre kundene til å ha en sunn skepsis til salgskampanjer, gule annonser og gule plakater. De må ikke ta for gitt at varene som annonseres, faktisk er satt ned i pris.

Men hva skal kunden tro på? Der har vi et ansvar. Det beste tipset – det beste juletipset nå – må være å sammenligne priser mellom butikker og bruke sin markedskraft til å velge hvilken butikk man skal handle i. Men vi må se framover. Er prisen virkelig så bra som det ser ut som?

Hva kan Stortinget gjøre? Hva kan regjeringen gjøre? Hva kan statsråden gjøre? Hva kan vi gjøre for å sikre forbrukeren? Vi må fortelle hva som er konsekvensen for aktørene. Det må få konsekvenser, og de bør bli anmeldt til Forbrukerombudet om de ikke oppfører seg ordentlig. Norske kunder skal ikke lures.

Det kan virke som om dette er noe vi bør se på. Vi bør se på sanksjonsmuligheter. Kanskje de er for svake når det gjelder Forbrukerombudet. Tankekorset er at etter en bransjeoppyrdding innimellom, som vi også kan lese i de store avisene, går det bare noen år før vi er tilbake der vi var, og de store kjedene må ristes i ørene på nytt.

For å sikre innbyggernes tjenester i kommunen har jeg skjont at regjeringen vil utarbeide et rammeverk som kan benyttes ved innføring av fritt brukervalg, altså et bedre tilbud i kommunen og ikke minst trygghet for at kommunene leverer de tjenestene som de skal.

Konkurranse bidrar til effektiv bruk av samfunnets ressurser, holder kostnadene nede og fremmer innovasjon. Men det viktigste jeg mener at statsråden bør ta med seg, er sikkerhet og trygghet til kommunenes innbyggere og til forbrukerne.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [17:12:15]: Politikk bygges gradvis. Familiepolitikken er et veldig godt eksempel på det – man har bygd og bygd og bygd. Når man ser på norsk familiepolitikk, ser man at det har vært et vellykket prosjekt. Man ser at fødselsraten i Norge er relativt sett høy til å være et vestlig land, et velutviklet land med god økonomi. Mange velger å få barn og kombinere det med karriere. Det har vært et felles politisk prosjekt.

I den siste åtteårsperioden var barnehageløftet det største prosjektet vi hadde. Det kom også med utgangspunkt i et felles ønske i Stortinget om at vi skulle gjøre det. Vi klarte, takket være kraftfull politisk vilje, å bygge over 60 000 nye barnehageplasser. Det kostet mye penger, men vi har bygd det i fellesskap. I samme perioden klarte vi å holde prisene på bruk av barnehager nede gjennom at vi hadde en makspris. Det har også vært et vellykket prosjekt. Jeg synes det er synd at regjeringen og flertallet nå går bort fra den maksprispolitikken vi har hatt, for jeg mener det har vært en klok og god prioritering at vi har klart gradvis å gjøre det billigere. Nå blir det litt dyrere, man vil gradvis gjøre det dyrere. Jeg synes det har vært lurt at vi har klart å gjøre det gradvis billigere.

Så var det neste prosjektet vi hadde på barnehagepolitikken, at en skulle få to opptak i året. Det kunne man forvente at den nye regjeringen også ville støtte når man så uttalelsene til finansminister Siv Jensen i valgkampen, der hun var en sterk talskvinne for løpende opptak, og man har hørt Høyres debatt tidligere, der de har vært sterke talspersoner for løpende opptak. Da er det forunderlig, med de valgloftene man ga, at man går bort fra det og går tilbake igjen til ett årlig opptak. Det er det motsatte av det man lovet.

Så er det kontantstøtten, som også flere og flere partier begynner å få eierskap til. Den kom under sentrumsregjeringen – Senterpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre – som var arkitekten for kontantstøtten. Da det ble rød-

grønn regjering, ble det spådd at da kom kontantstøtten til å bli borte – det var veldig mange sterke dommedagsprofetier rundt kontantstøtten. Jeg og Senterpartiet mener at vi gjennomførte en vellykket reform når det gjaldt kontantstøtten, at vi målrettet den mot de minste barna. For det er der behovet har vært størst, og vi så etter at vi endret innretningen av kontantstøtten, at bruken av kontantstøtte økte, at flere ønsket å bruke mer tid med de minste barna da vi økte beløpet. Vi i Senterpartiet er fortrolig med det som skjer på kontantstøtte nå, når det er målrettet mot ettåringer, for da ser vi at man ikke får mange av de negative sideeffektene man også vet at kontantstøtten har bidratt til. Så den målrettingen og den modellen som egentlig den rød-grønne regjeringen la opp til, er jo den som nå blir videreført. Men vi mener at det er uklokt å innføre kontantstøtte for to- og treåringer, for vi ser at kontantstøtten, som all annen politikk, har flere sider. Vi mener at den løsningen vi har, er en relativt sett god løsning.

Så har det vært fokus i familiepolitikken vår, og også i den rød-grønne regjeringen, på hvordan en kan få bruke mer tid med de minste barna. Jeg synes det blir litt mye skyttergrav her, for når man diskuterer foreldrepermisjon, bør man også ta med at vi utvidet den totale lengden på foreldrepermisjonen. En ting var at vi styrket fedrenes rettigheter, men vi økte også den totale lengden for familien, hvis jeg ikke husker feil, med seks uker. Det gjør at flere har hatt mulighet til å være lenger hjemme, og vi hadde også en kontantstøtteløsning, slik at de som hadde behov for det, kunne være litt lenger hjemme når barnet var som minst. Det har vært en politisk prioritering. Derfor er jeg selvfølgelig glad for at dagens regjering ikke går tilbake på den prioriteringen.

Jeg er også glad for at det som ble sett på som veldig uklokt, at vi økte fedrekvoten, nå er felles politikk. Når du ser hva Fremskrittspartiet egentlig mente om fedrekvoten, er det med ti uker helt forkastelig, når du leser en del av de uttalelsene Fremskrittspartiet har hatt før. Men nå er den doblingen som blir neste år i forhold til 2005, felles politikk. Det viser hvordan politikk bygges gradvis, hvordan vi har gjort mange forbedringer på mange områder som kommer til å stå, selv med de justeringene som er nå. For hovedlinjene i familiepolitikken etter dette budsjettet er de linjene som den rød-grønne prioriteringen har fulgt gjennom åtte år. Og så fikk vi også med oss en arv, selvfølgelig, som vi bygger videre på. Men familiepolitikk er blant de områdene som virkelig har blitt prioritert, og det er brukt store penger på det gjennom barnehagereformen. Det har vært en virkelig stor og tung reform, som jeg mener har vært vellykket.

Så håper jeg, for i år har man egentlig saldert budsjettet litt med at man ikke har hatt noen særlig satsing i familiepolitikken, at vi framover fortsatt kommer til å prioritere satsing på familiepolitikk. Det er en veldig god framtidinvestering, og det er en veldig god investering at mange ønsker å kombinere familieliv med arbeid, og at vi har gode ordninger for de aller, aller minste barna.

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [17:17:31]: Man burde vurdere å investere i raskere talerstojustering på

Stortinget – jeg tror det kunne spart oss mye verdifull tid! Tid er penger!

Arbeidet med å utvikle kunnskapsnasjonen Norge starter i barnehagen. Barnehagen er første ledd i utdanningsløpet og kan utgjøre en forskjell for en god barndom, men også for videre utdanning og arbeidsliv.

Av og til høres det ut som om det har vært full krig om barnehagepolitikken i all tid. Det stemmer jo ikke. Det har faktisk vært ganske stor enighet om barnehagepolitikken, og jeg er glad for at representanten Slagsvold Vedum også understreket her at vi har hatt en rød-grønn regjering som har styrt med kontantstøtten som et premiss i åtte år.

Det tverrpolitiske barnehageløftet som i sin tid ble tatt initiativ til fra Stortinget, kom under Bondevik II-regjeringen. Det har også gitt tilnærmet full dekning i barnehagene, og det er bra og viktig.

Men nå har tiden kommet for å tenke innhold og kvalitet i tilbudet. Denne regjeringens barnehagepolitikk bygger nettopp på de to pålene, kvalitet og innhold. Det preger også budsjettet neste år.

Det er fristende å gjenta en rød-grønn klassiker og si at det har aldri vært bevilget mer penger til barnehager enn under denne regjeringen. Det vil være helt riktig, men samtidig har denne regjeringen ambisjoner om ikke bare å bevilge penger, men å se på innholdet og hva vi faktisk får igjen for pengene.

Barnehageansattes kvalifikasjoner og kunnskap – altså det vi fyller barnehagen med – er det som ligger til grunn for et godt barnehagetilbud. Både nasjonal og internasjonal forskning tyder på at det er de ansatte som utgjør den store og den viktige forskjellen.

Vi vet at mange barnehager i dag sliter med pedagogmangel. Det påvirker kvaliteten – la det ikke være noen tvil om det. Det er ikke gjort i en håndvending å skaffe mange tusen barnehagelærere. Flere må søke barnehagelærerutdanning, enten på ordinær tid eller på arbeidsplassbasert deltidsutdanning. Vi må også stimulere flere flinke assistenter til å bli barne- og ungdomsarbeidere, eventuelt ta steget enda lenger opp. En styrking av fag- og yrkesopp-læringen kan bidra godt inn her.

For 2014 er bevilgningen til kompetanse og rekruttering i barnehagen på 170 mill. kr. Det er en styrking sammenlignet med det budsjettforslaget som de rød-grønne la frem. Særlig har vi ønsket å styrke lederutdanningen for styrere fordi gode og kompetente styrere i barnehagen er avgjørende for å utvikle gode barnehager. Vi følger altså opp kompetansestrategien for barnehagen, og kompetansesemidlene for 2014 skal gå til oppfølging av en langsiktig satsing, herunder å øke antall studieplasser for arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning med inntil 200 plasser, å øke antall plasser til lederutdanning for styrere med inntil 340 plasser, å etablere fagskoletilbud i oppvekstfag og å styrke barnehagebaserte kompetanseutviklingstiltak og barnehagefaglig grunnpakke for ufaglærte assistenter. Vi kommer også – i ett år til – til å fortsette rekrutteringskampanjen Verdens fineste stilling, rett og slett fordi vi trenger flere som søker på verdens fineste stilling.

Samtidig har denne regjeringen også noen andre tydelige prioriteringer, og en av dem er at vi skal ta ett steg til

mot å få slutt på den urettferdige mangelen på likebehandling av barn i privat og offentlig barnehage. Det gjør vi ved å øke minimumstilskuddet til ikke-kommunale barnehager, med virkning fra 1. august neste år. Dette er viktig fordi vi vet at det er forskjeller på barnehager i Norge. Det er også kvalitetsforskjeller, og med en bedre og mer likestilt økonomi forventer vi at de private barnehagene, som noen ganger kan ligge litt etter, f.eks. når det gjelder voksentetthet, skal ta viktige steg i riktig retning.

Maksimalprisen er foreslått prisjustert. Det betyr at foreldre reelt sett – altså som andel av lønnen, hvis de tar del i den normale lønnsøkningen – ikke vil betale mer enn de har gjort i 2013. Det er viktig å understreke at reduksjonen i maksprisen som den forrige regjeringen gjennomførte, medførte at familier med høy inntekt fikk en større reduksjon i utgiftene til barnehage enn familier med lav inntekt – altså mer statlige midler og mest til dem som hadde mest fra før. Det er ikke denne regjeringens politikk. Vi mener at barnehage er utrolig viktig. Nettopp derfor vil vi stimulere til at flere med vanskelig økonomisk bakgrunn kan gå i barnehage, og det kommer vi til å gjøre ved å foreslå en bredere og bedre sosial profil på foreldrebetalingen enn i dag.

Dette er vårt første barnehagebudsjett. Ambisjonene for barnehagen er store, men vi skal ikke bare tenke kvantitet, vi skal også tenke kvalitet.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

For øvrig skal presidenten ta med seg til presidentskapet å få en større motor på talerstolen!

Hege Haukeland Liadal (A) [17:22:59]: Komiteens flertall skriver i sin hovedmerknad:

«(...) økt likebehandling vil bidra til å utjevne kvalitetsforskjeller mellom kommunale og private barnehager som følge av ulik bemanning, kompetanse og lønns- og arbeidsvilkår».

Betyr dette at statsråden forventer at økningen fra 96 til 98 pst. vil føre til nettopp likhet i bemanning, kompetanse og lønns- og arbeidsvilkår? Og hva slags grep vil statsråden foreta for å sikre at dette skjer?

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [17:23:35]: Det vi forventer, er basert på samtaler med viktige organisasjoner for ikke-kommunale barnehager. De peker nettopp på forskjellsbehandlingen i tilskudd som en av årsakene til at det kan være varierende kvalitet mellom barnehager i Norge.

Nå er det viktig å understreke at det er ikke konsekvent sånn at private barnehager har lav kvalitet og offentlige barnehager høy kvalitet. Her er det veldig store forskjeller. Men dette kan være ett viktig steg på veien.

Så holder vi også på med en gjennomgang av rammeplan og barnehagelov. Vi kommer også til å være veldig tydelige på at barnehagen er en viktig arena for læring – gjennom lek, ikke som en skole. Det at man får bedre økonomiske vilkår, betyr også at man kan forvente mer av det som kommer tilbake.

Dessuten er det et punkt i plattformen om bemanningsnorm, men det er knyttet til årstallet 2020. Det er likevel

klart at man kommer ett steg nærmere den muligheten med likebehandling.

Rigmor Aasrud (A) [17:24:46]: Vi har ofte hørt at det har vært travelt i regjeringskontorene etter at man kom inn, og at man ikke har rukket å differensiere foreldrebetalingen i barnehagene, sånn som man lovet på forhånd. Man har heller ikke rukket å bidra til fleksibelt barnehageopptak, som vi alle sammen forsto var en av de prioriterte oppgavene for en ny regjering. Derimot har man rukket å øke barnehageprisen, som man ikke lovet, og man har økt tilskuddet til private barnehager med 67 mill. kr; det var ikke noe problem. Tyder ikke det på at man har rukket det man ville rekke?

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [17:25:24]: Det var vel det man kan kalle et retorisk spørsmål, og svaret på det er nei. Men det tyder på at regjeringen har hatt noen veldig viktige prioriteringer, som også har latt seg gjennomføre på kort tid. Som jeg nå brukte fem minutter på å snakke om, gjelder det særlig kvalitet og innhold. Jeg mener at likebehandling av offentlige og private barnehager er et ledd i det, og en del av det, men også at vi både viderefører kompetansestrategien og legger litt på, for å styrke det vi mener er en viktig del av det.

Når det gjelder løpende opptak, eller mer fleksibelt barnehageopptak, mener jeg at den modellen som Stoltenberg-regjeringen hadde lagt frem, ville blitt dyr. Man kan jo se for seg at dette ville gitt to måneder ekstra barnehagerett, og hvor mye det ville kommet på. Det ville blitt flere milliarder. Og når man gjør det gjennom en rigid og byråkratisk modell som mange kommuner advarer mot, var det naturlig for oss å gå tilbake og se på det én gang til.

Rigmor Aasrud (A) [17:26:28]: I barnehagemeldingen er det gjort et anslag over hvor mye det vil koste å få til løpende opptak i barnehagene. Anslaget i barnehagemeldingen, som kom for ett års tid siden, var på snaue 1,4 mrd. kr. Så det viser at det er mulig å få det til dersom man vil.

Jeg må jo undre meg litt over at et parti som har sittet åtte år i opposisjon, og for så vidt prediket at man har veldig mange nye ideer, ikke har tenkt på hvordan man skal kunne gjennomføre et sånt prosjekt, når man har vært så tydelig på å love velgerne det før man gikk inn i regjeringskontorene.

Så mitt spørsmål er: Hvilke tanker har man for å løse dette med rullerende opptak, utenom at man trenger nye plasser?

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [17:27:17]: Det er ikke sånn at Høyre og Fremskrittspartiet ikke har tenkt på det, men jeg skal innrømme én ting, og det er at vi ikke har tenkt på hvordan vi skal gjøre det i løpet av to måneder. Men at vi vil komme tilbake til det på en egnet måte, har jeg sagt flere ganger i denne salen.

Så stusser jeg litt over beskrivelsen av at man kan få til 1,4 mrd. kr, og at man kan få det til hvis man vil. Skal det da tolkes sånn at den avgående Stoltenberg-regjeringen ikke ønsket to opptak i året, for det var jo ikke lagt

inn 1,5 mrd. kr til to opptak i året? Det var lagt inn et par hundre millioner, for å være litt upresis. Det tyder jo på at man må tolke representanten Aasrud slik at den rød-grønne regjeringen ikke ville ha to opptak. Det synes jeg er et merkelig resonnement.

Rigmor Aasrud (A) [17:28:04]: Det må jo tyde på at statsråden ikke har lest det budsjettet han har som grunnlag for sitt virke til neste år, for det står jo helt tydelig i det budsjettet at det vi la inn nå, var to måneder; det var begynnelsen på det som skulle bli to opptak. Vi var også tydelige på at det ville koste mer penger, og at det var det vi prioriterte nå. Vi hadde lagt et løp der alle ettåringer og de eldste barna hadde fått barnehageplass, og nå skulle man begynne her.

Så det er vanskelig for meg å skjønne at man klarer å gjennomføre et tilbud om nye barnehageplasser, hvis det er det man ønsker, utenom at man trenger mer penger og flere plasser. Det er her jeg synes at Røe Isaksen burde forklare oss hva han tenker.

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [17:28:57]: Jeg er i og for seg glad for at representanten borer i det, men først og fremst tenker jeg jo at den modellen som de rød-grønne la frem, er unødig byråkratisk og unødig rigid, at den blir dyr og sannsynligvis gir mindre fleksibilitet enn det andre modeller kan gi. Men det er som sagt noe vi vil komme tilbake til.

Jeg kommer derfor helt sikkert til å ha den glede å diskutere dette flere ganger med representanten Aasrud og andre i denne salen, men når det gjelder å gå noe nærmere inn på diskusjoner om hva vi tenker oss, synes jeg den riktige og skikkelige måten å gjøre det på er å komme tilbake til Stortinget når regjeringen har fått gjort den jobben. Men at den nye regjeringen ikke låser seg til en politikk som den ikke har vært for, kan ikke komme som noen overraskelse på Arbeiderpartiet.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [17:30:04]: Kristelig Folkeparti er også svært opptatt av at vi får på plass et løpende inntak i barnehagene så raskt som mulig.

Nå har regjeringen, sammen med samarbeidspartiene Kristelig Folkeparti og Venstre, fått til en økt kontantstøtte, til 6 000 kr i måneden, for barn mellom ett og to år, noe som sannsynligvis vil medføre at etterspørselen etter barnehageplassene vil gå noe ned.

Spørsmålet er: Hvordan vil vi da bruke handlingsrommet som oppstår ved at etterspørselen etter barnehageplasser vil gå noe ned? Vil man bruke det handlingsrommet til allerede nå å se på muligheten for å få til et løpende opptak – altså bruke det handlingsrommet til å starte – eller vil dette bare medføre at overføringen til kommunene vil bli noe mindre?

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [17:30:53]: Når det gjelder det spørsmålet, mener jeg at det er viktig å ha to tanker i hodet samtidig.

Den ene er hvis det hadde vært regjeringens politikk å si at de som i dag har rettighetsfestet barnehageplass, ikke

skal få det, for vi trekker det antallet plasser. Det er ikke regjeringens politikk. Regjeringens politikk er at de som har rett til barnehageplass – som i dag – skal få barnehageplass. Det er den ene tingen. Det er viktig, og det er et viktig politisk prinsipp som vi står 100 pst. bak.

Så til nr. to – en beregnet effekt av en annen type av økt kontantstøtte. Det er tilsvarende som i 2012. Jeg sjekket tallene litt. Etter at kontantstøtten for barn i alderen 13–18 måneder ble økt i 2012, altså under den rød-grønne regjeringen, gikk andelen ettåringer i barnehage ned fra 70,9 til 69,6 pst. Det som er lagt inn i budsjettet nå, er en beregnet nedgang. Det betyr jo også at dersom det får andre utslag, må man eventuelt gå tilbake og vurdere å se på beregningene en gang til.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [17:32:11]: Eg har hengt meg litt opp i dette med dei ikkje-kommunale barnehagane. Private barnehagar er jo så mangt – nokon er kommersielle, nokon er familiedrivne, osv. Det er mange sjatteringar her. Regjeringas mål om å likebehandle desse oppfattar eg som eit 100 pst. mål – 100 pst. likebehandling. Her i dette budsjettet går ein frå 96 pst. likebehandling til 98 pst. likebehandling.

I eit svar på spørsmål frå Arbeidarpartiet seier ministeren til at grunnen til at det er ulikheiter, er at dei ikkje-kommunale barnehagane er billigare, fordi dei har færre barn med særskilde behov, dei har lågare bemanning, og dei har dårlegare pensjonsordningar.

Vil 100 pst. likebehandling – til og med 98 pst. – bety at ein vil setje større krav til f.eks. betre pensjonsordningar for dei tilsette i dei ikkje-kommunale barnehagane?

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [17:33:12]: Jeg er temmelig sikker på at pensjonssystemet ikke ligger under. Det tror jeg i hvert fall. Jeg får bli korrigert hvis jeg tar feil, og pensjonssystemet ligger under en annen statsråd. Men jeg kan si generelt at det er jo en forskjell på pensjonssystemene i offentlig og privat sektor. Det er et langt bredere spørsmål enn pensjonssystemet i barnehagesektoren. Så hvis man skal gjøre noe med det, kan man jo gå tilbake til det den forrige arbeids- og sosialkomiteen sa – det var en samlet arbeids- og sosialkomité, så vidt jeg husker – at det burde være et mål at man i større grad skal ha harmonisering mellom pensjonssystemene i offentlig og privat sektor. Det er et viktig poeng i den forbindelse.

Så har jeg lyst til å si at det at man øker, går et skritt nærmere, likebehandling av offentlige og private barnehager, ikke utelukker andre endringer på barnehagefeltet. Jeg har allerede sagt at det betyr i hvert fall en forventning om at man skal bruke også dette til beste for foreldre og barn.

Presidenten: Replikkordskiftet er over.

Arild Grande (A) [17:34:41]: For Arbeiderpartiet har familiepolitikken vært et kontinuerlig frihetsprosjekt. Stein for stein har man gjennom familiepolitikken tatt grep for å sikre størst mulig grad av individuell frihet for hver enkelt person og størst mulig frihet for hver enkelt familie. Det er i erkjennelsen av at familienes frihet i stor grad

er avhengig av politikk og av hvilken politikk som føres i hvert enkelt land.

Vi skal ikke reise langt nedover det europeiske kontinentet før vi ser hvordan politikk – eller mangel på sådan – gir seg direkte utslag i både fødselsrate, i folks grunnleggende frihet og i folks mulighet til å ta sine egne valg.

Jeg vil gå så langt som å si at familiepolitikken, iallfall fram til Prop. 1 S, har vært en enestående internasjonal suksess, en sosialdemokratisk suksess, som har handlet om for det første en grunnleggende frihet for det åpenbare – for liv, helse, fødselsomsorg, jobb, bolig, trygg økonomisk styring – alt det som i bunn og grunn sikrer at man kan føle noenlunde trygghet for hverdagen, men også om, og det er kanskje der man ser et tydeligere skille politisk, synet på et arbeidsliv som beskytter familien, muligheten for å kombinere arbeid og omsorg, hvordan man ser på om man skal ha en satsing på heltid framfor deltid, faste stillinger som hovedregel framfor økt satsing på midlertidige stillinger, og om man har et arbeidsliv som likestiller mødre og fedre som omsorgspersoner.

Videre handler det om i hvilken grad storsamfunnet stiller opp med både raus og fleksibel foreldrepengeordning – som vi gjør i Norge – og barnehage til alle til en lav pris – som vi gjør i Norge. Vi har selv sett intervjuer med folk i Spania, Italia og en rekke europeiske land der man sier åpent at man rett og slett ikke tør å få barn, mens i Norge har vi en relativt sett høy fødselsrate sammenlignet med de aller, aller fleste land, fordi folk har en grunnleggende trygghet, og fordi man vet at her kan man kombinere arbeid og omsorg.

Torbjørn Røe Isaksen var i starten av sitt innlegg litt vel enkel i sitt forsøk på å framstille det som at familiepolitikken, eller – kanskje mer spesifikt – barnehagepolitikken har det vært konsensus om i norsk politikk. Ja, det er mulig at flere politiske partier har ivret for full barnehagedekning, men det er jo vesentlig om man bruker de store pengene på skatteuttak, eller om man bruker de store pengene på å prioritere full barnehagedekning. Det var ikke før vi fikk den rød-grønne regjeringen – som prioriterte penger på barnehage – at man for første gang fikk full barnehagedekning. Det var ikke før den rød-grønne regjeringen nedfelte målet om retten til barnehageplass, at den retten ble sikret for alle sammen. Vi har også sikret at maksprisen har holdt seg. Det har vært viktig for mange familier. Vår frihet handler om muligheten til å velge jobb og omsorg, mens høyresidens frihet handler om at man må velge jobb eller omsorg.

Hva er det de små grepene gjør, som regjeringen tar, men som på lang sikt likevel kan være viktige? Jo, det er kutt i pappapern, som hindrer flere fedre i å ha muligheten til selv å velge å være hjemme. Man innfører høyere barnehagepris, som gjør det vanskeligere for flere. Man innfører mer rigid regelverk enn det var lagt opp til i Prop. 1 S, og man bruker heller pengene på kontantstøtte framfor å gjøre livet enklere for småbarnsfamiliene. Det synes jeg er trist. Det er en uheldig utvikling, fordi det gjør livet betraktelig vanskeligere for mange småbarnsfamilier, og det gjør at flere familier blir nødt til å velge jobb eller omsorg.

Hege Haukeland Liadal (A) [17:39:52]: Vi er midt inne i en høytid for varehandelen. Det er mye å glede seg over når det gjelder jul og de innkjøp vi gjør for å glede våre nærmeste.

Men noen farer truer: Det er viktig at forbrukerne ikke bare har god informasjon om varene og tjenestene de kjøper, men også kjenner rettighetene og pliktene de har i forbindelse med kjøpene. I tillegg er det viktig at det finnes gode ordninger for å løse konflikter mellom kjøper og selger. Lover og regler må ta hensyn til forbrukerinteressene på en god og balansert måte.

Forventningen om nye omsetningsrekorder er stor i detaljhandelen i disse juletidene. Det er derfor viktig at vi som politikere følger utviklingen i antall inkassosaker og gjeldsordningssaker tett og fører en ansvarlig politikk. Altfor mange tar jula på kreditt, dessverre.

Arbeiderpartiet har tatt til orde for å etablere et offentlig gjeldsregister som skal gi banker og andre som yter kreditt, tilgang til informasjon om gjelden enkeltpersoner har hos andre kredittforetak ved kredittvurderinger. Ordningen skal gjelde kreditten til enkeltpersoner som ikke går fram av andre register. Dette er typisk kredittkortgjeld og forbrukslån. Formålet er å motvirke alvorlige gjeldsproblemer ved å forhindre at enkeltpersoner får ta opp større låne- og kredittforpliktelser enn de kan betjene.

Det høye forbruket vi har, gir oss også miljømessige og etiske utfordringer. Skal en få til et mer etisk og miljøforsvarlig forbruk, må det være enkelt for forbrukeren å ta etiske og miljøforsvarlige valg i hverdagen. Forbrukeren har rett til å få kjenne til om produktet f.eks. har blitt til av underbetale arbeidere eller har skadelige konsekvenser for miljø og helse. Mange forbrukere engasjerer seg når det kommer fram opplysninger om uakseptable forhold ved f.eks. produksjon av varer vi omgir oss med til daglig.

Forbrukerrådets applikasjon angående parabeninnhold skapte bråk blant produsentene da den ble lansert, mens forbrukerne satte pris på det. Finansportalen er også et virkemiddel for å finne de beste bank- og forsikringsavtalene i markedet. Viktig satsing på slike portaler har den rød-grønne regjeringen vært med på å bidra til. Det gjør at Forbrukerrådet og Forbrukerombudet kan være foroverlente i sitt arbeid for å sikre folks forbrukerrettigheter.

Jeg er spent på hva statsråden med ansvar for forbrukerfeltet vil gjøre for å sikre forbrukerrettighetene til oss alle. Jeg kan i hvert fall fastslå at her kan ikke markedet styre alene.

Presidenten: De talerne som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Lene Vågslid (A) [17:42:54]: Eg er glad for at den nye regjeringa vidarefører den viktige satsinga som den raudgrøne regjeringa hadde når det gjeld vald i nære relasjonar. Sidan vald i nære relasjonar er ei politisk oppgåve som gjeld fleire departement, er eg veldig glad for å kunne snakke til og med både barne- og likestillingsministeren og kunnskapsministeren her i dag. Eg har òg halde innlegg i budsjettdebatten til min eigen komité, justiskomiteen, om

viktigheita av at me alle bidreg og bryr oss om dette viktige temaet.

Det er éi bekymring eg har, og det er at det tverrpolitiske ønsket som me formulerte saman her i Stortinget i mai når det gjeld behovet for meir kunnskap og statistikk for valdsutsette barn, ikkje heng saman med tilleggsproposisjonen frå den nye regjeringa. For under Barne- og likestillingsdepartementets budsjett er det føreslått kutt, som bekymrar meg. Ein føreslår at omfangsundersøkinga av vald og overgrep mot barn blir fjerna i 2014, og innføring av «Barnesamtalen», som var sett av til utarbeiding av eit felles opplæringsprogram og felles opplæring til ulike faggrupper i kommunane om å snakke med barn om vald og seksuelle overgrep, er føreslått ikkje gjennomført i 2014.

Dette står i sterk kontrast til justiskomiteens innstilling og ønske under behandlinga av stortingsmeldinga om vald i nære relasjonar i mai i år. Då skreiv ein samla komité: «Komiteen vil understreke behovet for statistikk hva gjelder vold mot barn.» Framstegspartiet og Høgre fremma til og med eit eige forslag der dei bad regjeringa «sørge for bedre og mer kontinuerlig statistikk om vald og overgrep mot barn, herunder barn som vitne til vold». Det er synd at det er så fort anten å gløyme eller å ombestemme seg. Eg meiner det er uheldig at ein vel å gå vekk frå dette.

Eg reagerer òg på merknadene frå fleirtalet i familiekomiteen når ein kallar forslaget vårt om meir kunnskap og kompetanse for «symbolbevilgning». Eg vil berre seie at det å kunne gje viktige verktoy og opplæring til lærarar, barnehagetilsette og tilsette i SFO ikkje er symbolpolitikk og ikkje er «symbolbevilgning». Det er ikkje utan grunn at UNICEF Norge har vore krystallklar i justiskomiteen og andre komitear når det gjeld desse tiltaka.

Eg hadde ønskt at ein hadde ombestemt seg på dette feltet. Det bekymrar meg når eg høyrer at statsråd Solveig Horne tilsynelatande meiner at det er nok kunnskap på dette området, og at ein heller berre vil handle. Eg meiner at det er viktig at me gjer begge delar. Me var einige tverrpolitisk i mai om at for å kunne setje inn dei rette tiltaka er me avhengige av meir kunnskap og betre statistikk på dette alvorlege og viktige feltet.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [17:46:14]: Det har vært snakket mye om barnevernet i denne debatten også, og det er jeg veldig glad for. I forrige periode tok Kristelig Folkeparti initiativ til et barnevernsløft. Vi håpet vi kunne få på plass et løft innen 2017, hvor målet var at alle barn som trenger hjelp fra barnevernet, skal kunne få hjelp til riktig tid. Det er et tankekors at vi har klart å gi alle barn en plass i barnehagen, men det å gi alle barn et godt hjem har vi ennå ikke klart. Derfor håper jeg at det fortsatt vil være stort fokus på barnevernet i tiden som kommer, for vi ser at antall barn som trenger hjelp fra barnevernet, og alle saker som meldes inn, øker, og det har økt i tiden som har gått. Derfor er det viktig at vi ikke mister fokuset, men fortsatt har fokus på dette viktige området. Barn er først og fremst barn, og de fortjener det beste vi kan gi dem.

Jeg er også veldig glad for de signalene som statsråden ga på mitt spørsmål angående stabilitet for barn som kommer i fosterhjem, og at statsråden ønsker å se på balansen

mellom gode fosterhjem og institusjonsplasser. Noe av årsaken til dette kan være at barn som kommer i et fosterhjem, kanskje heller kunne hatt behov for en institusjonsplass med god omsorg og trygge voksne. Jeg imøteser det arbeidet som statsråden skal gjøre på det området.

Jeg har behov for å knytte noen kommentarer til noe jeg også var innom i mitt første innlegg, dette med engangsstønaden. Jeg uttrykte at vi har større ambisjoner enn den ene tusenlappen som vi fikk til denne gangen. Vi har et ønske om å heve engangsstønaden til 2 G.

Jeg er litt forundret over Arbeiderpartiet, som ikke er med på økningen av engangsstønaden, og man henviser til arbeidslinja. Det forstår jeg ikke helt. Engangsstønaden gis til kvinner som av en eller annen grunn er utenfor arbeidslivet. Blant annet er veldig mange av disse kvinnene studenter som tar en utdanning for nettopp å fylle arbeidslinja og tanken rundt det – de skal i arbeid. Jeg er forundret over at Arbeiderpartiet bruker arbeidslinja som et argument for å være imot å øke engangsstønaden. Mener Arbeiderpartiet at kvinner helst ikke bør føde barn før de har vært i arbeid og opparbeidet seg foreldrepenger?

Kjersti Toppe (Sp) [17:49:40]: Den raud-grøne regjeringa la vekt på å utvikla eit kunnskapsbasert barnevern der konkrete mål vart omtalt i lovproposisjonen om endringar i barevernlova som vart behandla i Stortinget 10. juni 2013. Den raud-grøne regjeringa sitt barnevernsløft har bl.a. medverka til at kommunane har styrkt barnevernstenesta med 850 nye stillingar frå 2010 til 2013. Talet på barn som må få hjelp, har auka for kvart år. Likevel er det framleis kommunar som ikkje følgjer opp alle lovkrav. Men satsinga er ein viktig start for den vidare utviklinga av barnevernet.

Eg vert bekymra når eg les merknadene i innstillinga til budsjettet.

Den første bekymringa gjeld samarbeidsavtalen med ideell sektor. Samarbeidsavtalen mellom staten og ideell sektor om leveranse av tenester innan helse- og sosialfeltet vart inngått 3. oktober 2012. Senterpartiet er glad for at samarbeidsavtalen anerkjenner, styrkjer og synleggjer den viktige rolla som ideelle aktørar spelar i den norske velferdsstaten, også på barnevernsfeltet. Samarbeidsavtalen handlar om prinsipp som kvalitet, god bruk av offentlege midlar, det at det er langsiktig, føreseieleg og uavhengig, mangfald og dialog. Dialogmøta mellom den raud-grøne regjeringa og ideell sektor har gitt grunnlag for å drøfta og søkja løysingar på sentrale spørsmål som konkurranseutsetjing og ideelle organisasjonars pensjonskostnader. Ideell sektor har på budsjett høyringa til helse- og omsorgskomiteen uttrykt bekymring over at den nye regjeringa ikkje vil vidareføra denne samarbeidsavtalen. Det er grunn til bekymring, for i innstillinga til familie- og kulturbudsjettet går regjeringspartia, Høgre og Framstegspartiet, ikkje inn i merknaden frå Arbeidarpartiet og Kristeleg Folkeparti om at den nye regjeringa skal slutta seg til samarbeidsavtalen og vidareføra denne.

Eg vil be statsråden stadfesta eller avkrefta om den nye regjeringa vil vidareføra samarbeidsavtalen med ideell sektor.

Mi andre bekymring er om ideell sektor vil oppleve eit hardare anbodssystem med den nye regjeringa. Det er innanfor regelverket for offentlege anskaffingar mogleg å avgrensa anbodskonkurransen til å omfatta ideelle organisasjonar. Men Høgre og Framstegspartiet sluttar seg ikkje til ein merknad om dette i innstillinga. Det kan altså gå mot ein utvida anbodskonkurranse for ideell sektor innan barnevernet, slik at ein må konkurrera med kommersielle tilbydarar som har andre pensjonskostnader.

Eg forventar at statsråden stadfestar eller avkreftar om regjeringa vil gå vekk frå ordninga med eigne anbodskonkurransar for ideelle tilbydarar innan barnevernet.

Til slutt skal eg røpa at eg faktisk er tilfreds med eitt tiltak i dette budsjettet, som vert vedteke. Det gjeld auken i eingongsstønad. Det å argumentera med at dette truar arbeidslinja, blir for lettvent. Dette er pengar som vil koma godt med for dei barnefamiliane som av ulike grunnar er i ein situasjon der dei ikkje har rett til utbetaling av foreldrepenngar. Her heiar eg på Kristeleg Folkeparti.

Sonja Mandt (A) [17:52:55]: Først vil jeg bare si at vi sier ja til at forslag nr. 3 oversendes.

Institusjonsplasser med god kvalitet er viktig innenfor barnevernet. Der tar de seg av barn i sårbare situasjoner, og der kan barn bo og prøve å få hverdagen og livet på rett kjøll igjen.

Arbeiderpartiet er opptatt av nok plasser, men mener at kapasiteten innenfor offentlige institusjoner skal brukes først. Ideell og privat sektor er viktige supplement. Det er interessant at regjeringspartiene sammen med Kristelig Folkeparti i merknad mener at de vil ta i bruk alt av tilfredsstillende kapasitet uten noen økning på posten. Vi mener at skal dette oppnås, må det mer penger til.

Også innenfor det statlige barnevernet er regjeringspartiene opptatt av at det skal brukes private leverandører, og at de skal likestilles. De kritiserer samarbeidsavtalen, som også representanten Toppe var inne på, mellom staten og ideell sektor som ble inngått av den rød-grønne regjeringa. Vi mener tvert om at den bør videreutvikles og forbedres, og vi ønsker ikke at det skal være profitt og kommersielle aktører i barnevernet.

Familievernet har blitt skrytt opp i skyene her i dag, og det er bra. Men det er også et sted der det kuttes uten at posten fylles opp. Her skal altså all bruk av god familievernkapasitet tas i bruk, også privat og ideell virksomhet. Det betyr at de eksisterende tiltaka i regi av Kirkens familierådgivningskontor – som er gode – må reduseres. Det er litt underlig av Kristelig Folkeparti mener at dette er rett vei å gå.

Jeg synes det er interessant å høre statsråd Hornes svar om omfangsundersøkelsen. Samme kunnskap som man hadde i mai, har man i desember. De var ikke fornøyd med det de visste i mai, men de er altså fornøyd med det de vet nå – og kan sette inn de tiltaka de mener er riktig. De vet hva som er omfanget, de behøver ikke vite mer.

Det er tydeligvis forskjell på hva en har lyst å vite når en er i opposisjon, og hva en vet når en kommer i posisjon.

Det er også interessant å høre statsråd Røe Isaksen når det gjelder to barnehageopptak. Jeg synes han bør spørre

sin representant Hofstad Helleland, som når de var i opposisjon, sto her i salen og hadde svarene og løsningene. Jeg ber ham høre med henne om ikke den løsningen hun hadde da hun var i opposisjon, ikke kan brukes når hun er i posisjon – for den gangen skulle de ganske raskt i gang med to barnehageopptak.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [17:55:52]: Den norske modellen ville vore heilt utenkjeleg utan den store yrkesdeltakinga frå norske kvinner. På 1970-talet var yrkesdeltakinga blant kvinner på 50 pst. I dag er ho på 75 pst. Det er 16 pst. høgare enn gjennomsnittet i OECD. Hadde norske kvinner jobba i gjennomsnitt som i OSED, altså 16 pst. mindre enn dei gjer i dag, ville det tilsvarende produksjonstapetvore like stort som heile den norske oljeformuen.

Altså: Det som kjenneteiknar den suksessen norsk økonomi er, er ikkje først og fremst olje, det er i mykje større grad kvinners yrkesdeltaking.

Dette er grunnen – bakteppet – for at NHO med Kristin Skogen Lund seier nei til kontantstøtte og ja til fedrekvot. Hennar grunngeving er veldig enkel: Kvinner trengst i arbeidslivet, og arbeidslivet treng begge kjønn. Det er det enkle perspektivet som NHO har, og som SV sluttar sterkt opp om.

I tillegg er, som vi veit, kvinners yrkesdeltaking ei styrking av sjølvstendet og det bidreg til like rettar i arbeidslivet.

449 mill. kr utgjer dei kutta som regjeringa no gjer med omsyn til barnehagar gjennom å gå bort frå to opptak, og ved å rekne med kva fedrekvoten vil medføre av reduserte banehageplassar – 449 mill. kr er eit veldig sosialøkonomisk perspektiv på kva barnehageplassar representerer for samfunnet. Reduksjon i barnehageplassar vil i stor grad bety at kvinner vil vere heime. Det vil redusere den kvinnelege deltakinga. Derfor meiner eg at budsjettet som denne regjeringa legg fram, er eit lite steg og eit lite slag mot den norske modellen, i tillegg til å vere eit slag mot likestillingskampen i Noreg.

Mette Tønder (H) [17:58:20]: Herbjørg Wassmos Dina er en sterk kvinne. Hun er familiens overhode på tross av at verden rundt ikke anerkjenner dette.

Hamsuns Viktoria er en sterk kvinne. Hun står opp for den umulige kjærligheten før hun dør på tross av samfunnets fordommer.

Anne Cath Vestlys Erle, mammaen til Guro, er en sterk kvinne. Hun er alenemamma og jobber som vaktmester i en tid hvor mammaer ikke jobber.

Ibsens Nora er en sterk kvinne og går fra familien og barna når hun ikke vil være Helmers lille lerkefugl lenger.

Disse kvinnene fra litteraturens verden kan vi enes om er sterke, ikke fordi de er kvinner, men fordi de tar de tøffe valgene – tar oppgjør med det bestående, skaper sin egen framtid og endrer andres.

Derfor er det med undring at jeg lytter til debatten rundt familiepolitikken.

Her argumenterer de sosialistiske partiene med at de som tar de annerledes valgene i dagens samfunn, nemlig å

utvide hjemmetiden med egne barn og utsette start i barnehagen, er svake mennesker – mennesker som ikke vet sitt eget beste, mennesker som nærmest må beskyttes mot seg selv. Ja, noen mener sågar at de nesten er litt late. Jeg har hørt sagt at regjeringen lager ordninger for at folk *bare* skal gå hjemme og ikke være ute og jobbe.

Litt spøkefullt vil jeg si: Jeg ønsker når som helst dem som har uttrykt dette, velkommen hjem til meg for en 14 dagers ferie med en toåring. Jeg inviterer gjerne flere barn også – for at ferieopplevelsen skal bli komplett.

Høyre mener at vi må ha tillit til mennesker og respekt for dem som velger annerledes. En debatt som uttrykker mistillit til at de fleste familier vet sine egne barns beste, er en politikk mot valgfrihet – så lenge man ikke velger sånn som flertallet vil. Henry Fords ord om at du kan velge hvilken farge du vil på bilen, bare den er svart, er svært dekkende.

Barn er viktige som egne individer, barn trenger gode og trygge familier rundt seg, og ikke alle barn blir født inn i en A4-form som passer det sosialistiske verdensbildet. Da blir det opp til de sterke kvinnene – og mennene – å stå opp for det de mener er riktig, og denne regjeringen mener heldigvis at også disse familiene skal vises tillit og få sin plass på budsjetter og i de politiske debatter.

Lise Christoffersen hadde her overtatt presidentplassen.

Kåre Simensen (A) [18:00:58]: Over år har vi hørt representanter fra Høyre og Fremskrittspartiet fra denne talerstolen hamre løs med sin tese om at den rød-grønne familiepolitikken holdt en klam hånd over småbarnsfamiliens valgfrihet. Det toppet seg da representanten Hans Olav Syversen i sitt innlegg i finansdebatten tidligere i år kom med påstanden om at den rød-grønne familiepolitikken

«har gått for lut og kaldt vann i flere år. Det har snudd med en ny regjering og et nytt flertall».

For å si det pent: Det er frekt, det er freidig, og det er helt feil.

Også i denne debatten forsøker de mørkeblå å skape et bilde av at deres versjon av valgfrihet er hva småbarnsfamiliene etterspør, og henviser til valgresultatet. Historien og våre egne erfaringer viser at regjeringens familiepolitikk fort blir en tvangstrøye for familiene. Jeg vil henviser til representanten Arild Grandes glimrende innlegg om hva som er Arbeiderpartiets familiepolitikk, og den er langt fra klam.

Men jeg vil forlate de mørkeblås fromme ønsker om å føre mor tilbake til kjøkkenbenken og gå over til å fokusere på den voksende gjeldsproblematikken vi fortsatt ser øker, og da særlig blant unge. Inkassokrav og gjeld er en fryktelig dårlig start på voksenlivet, og det er nok mange årsaker som bidrar til å føre de unge voksne inn i en vanskelig gjeldssituasjon. Ett stikkord kan være forbrukslån og den enkle tilgangen vi har til slike lån.

Når vi fortsatt registrerer en negativ gjeldsutvikling, må vi kunne stille spørsmål om hvorvidt finansinstitusjonene gjør en god nok jobb i kredittvurdering av usikret gjeld.

Selv om kredittinstitusjonene har en frarådingsplikt og et krav om kredittvurdering, ser vi at det er forbrugsgjeld som skaper de største problemene for unge voksne, men også for andre i voksegenerasjonen. Vi er mange som over tid har ment at utlånerne må forplikte seg til et større ansvar når det er åpenbart at forbrukslån ikke burde vært innvilget.

Den rød-grønne regjeringen la da også fram en proposisjon om å opprette et nasjonalt gjeldsregister. Det var ment å være et godt verktøy for både långivere og låntakere, og vi var på god vei til at det skulle bli en realitet. Men den gang ei – proposisjonen var her i huset, men ble trukket tilbake. Registeret skulle gi kredittinstitusjonene oversikt over hvilken gjeld folk har til enhver tid. Tiltaket var ment å forebygge gjeldsproblemer hos enkeltpersoner.

Kredittlångiverne er etter finansavtaleloven pålagt plikt til å fraråde lån til dem som allerede har mye kreditt og ikke mulighet til å betjene nye lån. Å fjerne muligheten for opprettelsen av et gjeldsregister gjør at de som sliter med stor forbrugsgjeld, fortsatt vil ha en tøff hverdag. Det synes regjeringen Solberg er ok – at hver og en har ansvaret for sine handlinger, er jo et mantra i et markedsliberalistisk menneskesyn.

I dette perspektivet blir snakket om Fattigdoms-Norge bare ord uten innhold fra regjeringens side.

Statsråd Solveig Horne [18:04:14]: Først til spørsmålet fra Aasrud om avvikling av finnmarkstillegget: Jeg kan forsikre at det er tatt hensyn til at avviklingen av finnmarkstillegget blir utsatt, i det budsjettet som vedtas i dag. Foreslåtte bevilgninger i tilleggsproposisjonen var på 15,09 mill. kr, og det er nå justert til 15,110 mill. kr i innstillingen, og beregnede innsparinger for avvikling av tillegget er nedjustert fra 80 mill. kr til 60 mill. kr. Det samsvarer med at avviklingen nå utsettes med eit kvartal.

Jeg er veldig glad for at flere har engasjert seg når det gjelder forbrukersaker. Det som er kommet fram i media også de siste dagene, viser at en del – jeg vil si – useriøse bedrifter ikke forholder seg til den markedsloven som vi har i dag. Jeg er veldig glad for at vi nå skal evaluere den markedsloven. De signalene vi har sett de siste dagene, kommer til å bli viktig å ta med når vi nå skal evaluere den loven. Det er viktig at vi har gode lovverk som sikrer goder for forbrukerne i Norge.

Når det gjelder gjeldsregister, er det noe regjeringen jobber videre med, og vi kommer så raskt som mulig tilbake til Stortinget med et forslag om et gjeldsregister.

De signalene jeg her får fra Senterpartiet – nå er det ingen derfra til stede i salen – når det gjelder familiepolitikken, gjør at jeg gleder meg til det videre arbeidet de neste årene, og at vi kan få god støtte fra Senterpartiet til god familiepolitikk. Som sagt: Vi har god familiepolitikk i dette landet, både med kontantstøtte, med foreldrepermisjoner og med barnehagepolitikk, som er til beste for den enkelte familie.

Når representanten Arild Grande snakker om «kontinuerlig frihetsprosjekt», er det det samme også for denne regjeringen. Det er avhengig av den politikken som blir ført, og det er ikke et valg mellom jobb og omsorg, men det gjel-

der å kombinere jobb og omsorg. Den som har vært tape- ren med de rød-grønnes politikk, er barna, som ikke har kunnet være hjemme med en av foreldrene når de ikke har klart å ta ut kvoten sin.

Det er mange ting som ligger i barnevernsløftet, men jeg har lyst til at vi skal komme tilbake til det i de nærme- ste budsjettene, for det er mange gode forslag som ligger i den innstillingen vi skal behandle i dag, til oppfølgingen av Prop. 106 L for 2012–2013.

Flere har tatt ordet i forbindelse med omfangsundersø- kelsen. Det som er viktig i den saken, er faktisk å gi hjelp til de barna som trenger det i dag. Vi trenger også kunns- kap, men akkurat nå har regjeringen prioritert å gi konkret hjelp og oppfølging til dem som blir rammet i dag. Jeg vil prioritere de tiltakene som vi kan starte nå, basert på den kunnskapen vi har nå, og så skal vi komme tilbake igjen med mer kunnskapsinnhenting i framtiden.

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [18:07:24]: Det er litt merkelig å bli beskyldt for markedsliberalisme – en slags «økonomistisk» tankegang, hvis man kan kalle det det – fra en opposisjon som synes ute av stand til å se på familiepolitikken som noe annet enn samfunnsøkonomi.

Nå er jeg opptatt av samfunnsøkonomi, og jeg mener at både NHO og Kristin Skogen Lund har mange gode po- enger veldig ofte, men det er tross alt sånn at familiepo- litikken ikke bare er et makroøkonomisk tiltak. Samfun- net handler ikke bare om det store forhandlingsbordet, det handler også om det lille kjøkkenbordet. Det vi forsøker å gjøre, er å finne en balanse. Da finner vi en balanse mel- lom det at vi har et kvalitativt godt barnehage tilbud for dem som ønsker det, og samtidig en mulighet som både er billigere for samfunnet og ikke veldig raust økonomisk for dem som ønsker et annet alternativ.

Representanten Arild Grande snakket om jobb eller omsorg, og jeg ble litt nysgjerrig på hva det betyr. Betyr det at de som ikke jobber, ikke kan vise omsorg? Betyr det at hvis du jobber, kan du ikke vise omsorg? Jeg klarer ikke helt å forstå hvorfor foreldre skal måtte velge mellom jobb eller omsorg. Jeg kan ikke forstå at de måtte gjøre det under den rød-grønne regjeringen, og jeg må helt ærlig innrøm- me at jeg ikke kan forstå hvorfor de skulle måtte gjøre det under den nåværende regjeringen.

Konklusjonen er at vi som politikere burde være mer opptatt av å snakke om hvorfor barnehage er bra, isteden- for å rette en pekefinger mot alle dem som velger noe annet. Det er faktisk ikke så fryktelig mange av dem. La oss isteden snakke om hvorfor det er bra å ha barn i barne- hage, hvorfor det er mye kvalitativt godt som foregår der, hvordan vi kan gjøre gode barnehager enda bedre, og så kan vi bruke mindre tid på å bekjempe og snakke fælt om dem som velger noe annet.

Representanten Vågslid tok opp en tematikk – angrep- pet var rettet mot kollega Solveig Horne, men tematikken, nemlig vold i nære relasjoner, er også noe jeg er opptatt av.

Vi skal være veldig forsiktig med å prøve å løse alle so- siale problemer gjennom skolen, men jeg vil jo likevel si at det er noen sentrale problemstillinger som det kan hende skolen skal bli enda flinkere til å dra frem og fokusere på.

Så jeg er i hvert fall veldig åpen for innspill til hvordan også Kunnskapsdepartementet kan bidra i arbeidet mot vold i nære relasjoner.

Helga Pedersen (A) [18:10:33]: Det var kunnskapsmi- nisterens første innlegg som fikk meg til å ta ordet, for han sa at nå skal man satse på kvalitet i barnehagene framfor flere plasser, og det var to ting i det budskapet som skur- ret i mine ører. Det første er at det var jo ikke dette Høyre gikk til valg på. Nei, man gikk til valg på løpende opptak, noe som var større og finere enn Arbeiderpartiet og de rød- grønne partienes opptrapping mot to opptak. Nå ser vi at regjeringen – med kunnskapsministeren i spissen – sprin- ger fra sine egne løfter, samtidig som de kutter på vår mål- setting om to opptak, som de altså syntes var altfor lite ambisiøst før valget.

Det andre som fikk meg til å stusse i kunnskapsmini- sterens innlegg, var at i tillegg til at Høyre gikk til valg på løpende barnehageopptak, gikk de også til valg på beman- ningsnorm og mer kvalitet i barnehagene. Men samtidig kutter de altså 344 mill. kr til kommunenes barnehagebud- sjetter som følge av at de øker kontantstøtten, og det er jo åpenbart noe som vil gjøre det vanskeligere for kommune- ne nettopp å levere den kvaliteten som kunnskapsministe- ren etterspør.

Så la jeg også merke til at statsråd Røe Isaksen mente at Arbeiderpartiet kun la samfunnsøkonomi til grunn, og representanten Tønder fra Høyre ga også en beskrivelse av vår politikk som jeg ikke kjenner meg igjen i, og som jeg rett og slett vil kalle useriøs. Det er jo nettopp vår side av politikken som har bidratt til valgfrihet for småbarns- foreldre og for kvinner. Og et av arbeiderbevegelsens aller første og mest sentrale krav var nettopp retten til fritid og til at døgnet skulle bestå av åtte timer arbeid, åtte timer fritid og åtte timer hvile.

I moderne tid har jo Arbeiderpartiet stått på kvinnebe- vegelsens side for å innfri kravet om at kvinner både skal kunne være økonomisk uavhengige og samtidig kunne ha omsorg for familie og små barn, og derfor har Arbeider- partiet gått i bresjen for alle de store reformene på dette området i løpet av en generasjon – også i løpet av de siste årene. Det ferskeste vi har gjort, er å lovfeste retten til del- tid for småbarnsforeldre, og vi har lovfestet retten til fleksi- tid for alle arbeidstakere. Dette står i skarp kontrast til høyresidens klare løfter om at de vil svekke arbeidsmiljø- loven – og dermed muligheten til å kombinere tid med barn med muligheten til å forsørge seg selv.

Svein Harberg (H) [18:13:39]: Først kan vi slå fast at Høyre aldri har gått til valg på løpende opptak i barnehage. Det er bare å lese programmet vårt, så vet en hva vi har gått til valg på.

Så må jeg si at det er rørende å høre hvordan Arbeider- partiet og de tidligere regjeringspartiene nå er indignert og sjokkert over at det ikke på to måneder kommer på plass et nytt system for opptak i barnehage. Det er mulig dette er et krampaktig forsøk på å skrive ny historie, for historien er jo den at den rød-grønne regjeringen – med Kristin Halvor- sen i spissen – lovte at innen utgangen av 2008 skulle det

ta maksimum tre måneder før barna fikk barnehageplass. Hun lovte to ting: Hun lovte dette, og så lovte hun at hvis hun ikke fikk det til, skulle hun forsvinne. Hun holdt ingen av lovnadene. Det er realiteten. Og når en da altså ikke har fått til dette på åtte år, er det jo underlig at en er så forundret over at ikke vi har fått det til på to måneder! Men forsøk på å endre historieskrivningen har vi sett før i denne sal, og slik er det nå også. Vi har sagt hva vi skal se på, vi har sagt vi vil gjøre det, og å pålegge kommunene to opptak i året er ikke en fleksibel løsning. Det er det vi vil ha på plass.

Så er det noen som har sagt – noe jeg hørt gjentatte ganger; i dag var det vel fra Slagsvold Vedum – at Høyre har gått bort fra maksprisen i barnehage. Det er også direkte feil. Maksprisen ligger der. Den er pris- og kostnadsjustert, men den ligger der som en makspris. Vi har i tillegg sagt at vi må se om vi kan utjevne de sosiale forskjellene i forhold til foreldrebetaling, og den jobben skal vi gripe fatt i.

Så til forslagene nr. 3 og 4 fra Arbeiderpartiet som nå ligger utdelt i salen: Jeg oppfatter det slik at forslag nr. 3 gjøres om til et oversendelsesforslag, og det støtter vi. Da kan en se på hva dette innebærer, om det er naturlig, og behov for, å gjøre en slik endring, og hva som er konsekvensene av det. Og jeg har allerede snakket med statsråden om at han skal kikke på dette, og det synes vi er en god løsning.

Så må jeg ha en stemmeforklaring på forslag nr. 4: Når vi ikke går inn for at regjeringen skal fremme en ny handlingsplan for LHBT, altså lesbiske, homofile, bifile og transpersoner, så er det fordi det ligger en plan inne som gjelder ut 2013, og deres organisasjon har selv bedt om en rullering av eksisterende plan. Å lage en ny plan vil ta veldig mye lengre tid. Vi har hørt på organisasjonen og forholder oss til det.

Lene Vågslid (A) [18:16:50]: Ein telemarking blir jo glad når Ibsen blir nemnd i Stortinget – og Ibsens Nora, ho var ei sterk kvinne! Ibsens Nora våga å gå ifrå mannen sin i ei tid der dette var svært oppsiktsvekkjande. «Et Dukkehjem» blei òg satt opp som teaterforestilling i utlandet, og i den tida måtte ein i veldig mange land endre på slutten, fordi han var uhørt og passa ikkje inn i tida si.

Så registrer eg at Høgre ynskjer veldig sterkt å diskutere tvangstrøyer. Me ynskjer å ha fokus på heile familien, på både mor og far, og på økonomisk fridom og sjølvstende for kvinner: Det er vel ingen som meiner at det ikkje er grunnleggjande viktig med økonomisk sjølvstende for kvinner. Me meiner òg – og det har me meint i mange år – at det å styrkje far si rolle i familien òg er viktig.

Ibsen var kjend for å være føre si tid. Ein kan vel ikkje seie det same om den nye regjeringa.

Eg synest det er flott at kunnskapsministeren seier at han òg ynskjer å følgje med på og ta imot innspel når det gjeld vald i nære relasjonar. Det set eg stor pris på. Den same tilbakemeldinga har eg fått frå justisministeren og òg ifrå barne- og likestillingsministeren. Og, ja, det er noko eg skulle ynskje kunnskapsministeren hadde gjort, og det var om han hadde pressa litt meir på barne- og likestil-

lingsministeren! For nokon av dei tiltaka som ligg i barne-samtalane, går direkte frå ein del faggrupper under Kunnskapsdepartementets område. Der låg det jo inne tiltak som skulle styrkje og gje lærarar, barnehage tilsette og tilsette i SFO opplæring og verktøy for å kunne møte og avdekkje og samtale med dei ungene som me er nøydd til å sjå. For sjølv om den raud-grøne regjeringa gjennomførte eit viktig og stort barnevernsløft, må me òg innsjå at det står att mykje arbeid på det førebyggjande planet – før barnevernet, dei som skal melde frå til barnevernet. Så ja, takk: Der skulle eg ynskje at me hadde fått hjelp, men nå ser det ut til å vere litt seint.

Arbeiderpartiet kjem i alle fall – med representantar ifrå alle komitear – til å engasjere seg i spørsmål når det gjeld vald i nære relasjonar. Me kjem til å vere konstruktive, men me kjem til å vere offensive og tydelege på at det krafttaket me starta på når det gjeld dette arbeidet, skal ikkje få stoppe opp, og der håpar eg verkeleg at me kan samarbeide godt saman i tida som kjem.

Arild Grande (A) [18:19:47]: Det er interessant å høre på når Solveig Horne snakker om Høyre–Fremskrittsparti-regjeringens kontinuerlige frihetsprosjekt for familien, og når Røe Isaksen snakker om at vi må ha en politikk tilpasset det lille kjøkkenbordet, for konsekvensene av de grepene de har fått til på kort tid, er ganske tydelige.

Jeg var i forrige uke på besøk hos min søster og spurte hvordan hennes familie opplevde den såkalte friheten for familien som nå skulle komme seilende fra Høyre–Fremskrittsparti-regjeringen.

De fikk en datter fire timer inn i 1. september. De ble veldig glade da den rød-grønne regjeringen kort tid etterpå signaliserte at man bevilget 241 mill. kr ekstra for neste års budsjett for å utvide barnehagefristen til 1. november, som ville sikre større frihet for nettopp en slik familie.

Så kom Høyre–Fremskrittsparti-regjeringen, og noe av det første de signaliserte, var at de trekker tilbake de pengene. Det fører til at man står igjen uten mulighet til barnehageplass. Det er nettopp det Røe Isaksen må forstå: Disse familiene må velge å være hjemme i stedet for å kunne velge kombinasjonen med å jobbe og yte god omsorg, som de aller fleste familier er opptatt av.

Det andre de har opplevd, er at de har fått to brev fra skolen på relativt kort tid. I det ene fikk man beskjed om at skolefruktordningen kuttet, som følge av regjeringens kutt, og i det andre fikk man vite at kulturskoletimen kuttet. Så mye for den nye friheten for familien og det nye, bedre livet som den norske familien skulle få oppleve med Høyre–Fremskrittsparti-regjeringen.

Hva med skattekuttene? spør de. Jo, med regjeringens opplegg vil alle familier hvor inntekten er lavere enn 400 000 kr i året få en reell skatteskjerpelse som følge av økt barnehagepris. Så mye var det løftet verd.

Svein Harberg var nettopp på talerstolen og sa at Høyre aldri har lovt løpende barnehagedekning. I Høyres eget valgprogram står det at Høyre vil «sørge for at kommunene legger til rette for løpende opptak». Og hvordan sørger man for det? Jo, det gjør man bl.a. ved å gjøre det vi gjorde, ved å bevilge 240 mill. kr mer til

å få en opptrapping i retning av løpende opptak. Det er slik man sørger for at man kommer i den retnin-gen.

Ikke bare har Høyre–Fremskrittsparti-regjeringen tatt bort de pengene, men de har i tillegg kuttet 340 mill. kr til barnehageplasser. Det er å gå i stikk motsatt retning.

Presidenten: Representanten Torgeir Knag Fylkesnes har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [18:23:03]: Politikk som det vesle kjøkkenbordet var ei vakker påpeiking frå kunnskapsministeren, og det er godt å vite at det ikkje berre handlar om samfunnsøkonomi.

Men det som har slått meg i denne debatten, er at ein snakkar om at kontantstøtte og det å fjerne fedrekvoten er for at folk skal kunne velje fritt og annleis. Det er utruleg kor robust det argumentet er.

Menn fortel at dei ikkje ville hatt sjanse til å velje permisjon dersom fedrekvoten ikkje hadde eksistert.

For å sitere ein person som er i dette rommet:

«Dagens kontantstøtte gir i realiteten bare valgfrihet for de som tjener mest.»

Han seier også at ho er til hinder for integreringa.

Dette er ord som er skrivne av kunnskapsminister Røe Isaksen for ikkje så lang tid tilbake. Eg trur vi på desse områda er meir einige enn nokon vil ha det til å sjå ut.

Kjersti Toppe (Sp) [18:24:19]: Eg registrerte at statsråd Horne inviterte til samarbeid i familiepolitikken, men eg fekk ikkje med meg at ho svarte på mine spørsmål om ideell sektor.

Det er no stor uvisse i ideell sektor om den nye regjeringa sin politikk. I innstillinga skriv Høgre og Framstegspartiet at dei meiner det var uheldig at den raud-grøne regjeringa valde å avgrensa samarbeidet med private aktørar på bakgrunn av ideologi, som dei kallar det. Dei går ikkje inn på merkna den om at den nye regjeringa skal vidareføra samarbeidsavtalen.

Det er òg slik at dersom ein går vekk frå eigne anbudsrunder for dei ideelle, kan det føra til at det ideelle innslaget på barnevernsfeltet vert nedlagt.

Eg vil gjerne spørja igjen: Vil regjeringa vidareføra samarbeidsavtalen med ideell sektor? Vil regjeringa vidareføra ordninga med eigne anbudsrunder for ideell sektor innanfor barnevernet?

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [18:25:40]: Det er alltid trivelig å bli møtt med sitater fra seg selv, men jeg er helt sikker på at det står noe veldig fornuftig rundt disse sitatene. Det får andre eventuelt be om kilder på.

Jeg vil adressere et par ting før jeg takker for en god debatt:

Når det gjelder bemanningsnorm, har denne regjeringen den samme ambisjonen som Arbeiderpartiet meg bekjent luftet i valgkampen, nemlig at man skal innføre en bemanningsnorm mot 2020. Hvis man er interessert i å løfte de private barnehagene, er det å ha like-

behandling av private og offentlige et viktig steg på veien.

Alle som har rett til barnehageplass i dag, vil ha den samme retten videre. Vi endrer ikke på retten til barnehageplass, men hvis flere velger å ta kontantstøtte, blir det behov for noe færre barnehageplasser for å innfri den retten. Men retten er der for alle. Dette er ikke et kutt. Dette er en beregning av en effekt av at færre kanskje vil velge barnehageplass.

Jeg skal ikke gå inn på diskusjonen om arbeidsmiljøloven, men jeg synes det er veldig rart at man tenker at en rigid arbeidsmiljølov gjør det lettere å få tid sammen med familien. Jeg ville tenkt det motsatte: Litt mer fleksibilitet gjør at man kanskje kan jobbe litt mer i noen perioder og være mer sammen med familien når man har muligheten til det.

Jeg tipper også at søsteren til representanten Grande nok ikke vil få brev om at regjeringen har økt satsingen på etter- og videreutdanning for lærere med 320 mill. kr, sammenliknet med de rød-grønnes budsjett. De vil nok ikke få brev om at læreren til sønnen eller datteren deres, den dagen de begynner på skolen, har fått muligheten til faglig påfyll i bl.a. matematikk. De vil kanskje heller ikke få brev om at denne regjeringen øker lærlingtilskuddet med 3 500 kr per lærling. Men alle de tingene er viktige prioriteringer i budsjettet.

Jeg tenkte jeg skulle invitere til en liten søsterkamp: Jeg ble nemlig onkel på fredag, og min søster – jeg vet ikke hva hun stemmer og om hun stemte på sin egen bror ved stortingsvalget engang – har en mann som er snekker som ennå ikke har fått seg fast jobb. Det burde han jo selvfølgelig få etter hvert. Han har, som mange unge snekkere, organisert seg som selvstendig næringsdrivende for å ta oppdrag i en periode. Han har ikke noen reell sjanse til å ta ut sin pappaperm. Situasjonen for min søster er da at de mister den pappapermen som far reelt sett ikke har en sjanse til å ta ut, rett og slett fordi det ikke er kompatibelt med den arbeidssituasjonen han har.

Så min søster – jeg aner ikke hva hun stemmer på – har i hvert fall uttrykt glede over at andre som havner i tilsvarende situasjon med en ny regjering, vil slippe å miste hele den pappapermen, slik situasjonen er i dag. Altså – det blir litt mer å fordele mellom foreldrene.

Stefan Heggelund (H) [18:29:01]: Det var representanten Helga Pedersen som fikk meg til å ta ordet. Jeg tror hun sa at hun stusset over et innlegg. Vel, sammenliknet med min reaksjon da jeg hørte henne, var det ganske mildt, for å si det slik.

I politikken synes jeg vi skal være rausere med hverandre. Vi skal skryte av hverandre der hvor man synes at motstandere gjør gode ting, og så skal vi selvfølgelig debattere uenighetene.

Derfor har jeg lyst til å begynne med å si at den rød-grønne regjeringen gjorde veldig mye bra for barnehage-sektoren. Men når det gjelder det de sier om to barnehageopptak, har jeg lyst til å påpeke et par ting om da de bestemte seg for å pålegge kommunene denne løsningen. Da visste de ikke hva andre løsninger ville koste. De hadde

ikke tatt seg bryet med å utarbeide en oversikt over hvor mange kommuner som praktiserte løpende opptak, og de bevilget under en sjettedel av det det ville koste å innføre to opptak. Da har denne regjeringen en litt annen tilnærming – litt bedre, vil jeg påstå – nemlig at man skal få en oversikt over de tingene som den rød-grønne regjeringen ikke fant det verdt å skaffe seg en oversikt over, og så skal man gjøre det man kan altså for å få mer fleksibilitet i opptakene.

Jeg har lyst til å minne om at 2013-budsjettet for barnehagene ble kalt et hvileskjær av Utdanningsforbundet. Jeg har lyst til å si at Fagforbundet uttrykte bekymring for kvaliteten i barnehagene. Det ble nevnt av representanten Pedersen at Høyre ikke hadde drevet valgkamp på kvalitet i barnehagene. Da må man jo spørre seg om representanten Pedersen var så forberedt på å tape valget at hun ikke tok seg bryet med å følge med i valgkampen, for jeg satt selv i debatter og diskuterte kvalitet i barnehagene, og det var mange i Høyre som gjorde det. Vi drev valgkamp på flere pedagoger. Vi drev valgkamp på å styrke etter- og videreutdanningen og en rekke andre forslag.

Det alle disse debattene i løpet av de siste dagene har vist, er at vi har en opposisjon nå som ikke aner hva den driver med, og den aner ikke hva den skal gjøre. Derfor hører man fra representanten Grande ting som at regjeringen prioriterer skattekutt i stedet for dette og dette, noe som kun er rød-grønn retorikk for å skjule alle de rød-grønnes mislykketheter. Det er en retorikk som den forrige regjeringen rett og slett tapte valget på. Mitt tips til de rød-grønne er å finne på noe bedre.

Statsråd Solveig Horne [18:32:20]: Med en taletid på 3 minutter nå får en ikke tid til å svare på alt, men jeg vil svare på utfordringen fra representanten Toppe om statlige og private institusjonsplasser.

Det vi skal være klar over, er at staten i dag kjøper barnevernstjenester fra private aktører, og at rundt halvparten av tiltakene kommer fra private og ideelle aktører. Tiltakene som tilbys av de private, er i dag en forutsetning for at vi kan gi god hjelp til mange av de barna som trenger det. Jeg synes det er viktig at vi snakker om ett barnevern, men at vi har forskjellige tilbydere som skal hjelpe de barna som trenger hjelp. Et mål for regjeringen er å øke kommunenes valgfrihet til å velge de tiltakene som passer det enkelte barnet. Vi skal først ta hensyn til barnas behov for forutsigbarhet og best mulig oppfølging, og der må vi ta alle hjelpeinstitusjoner i bruk, både statlige, private og ideelle.

Kristelig Folkeparti sa at man ikke måtte miste fokus. Jeg kan forsikre om at denne regjeringen ikke skal miste fokus på de barna som trenger hjelp. Alle de som trenger hjelp, må få hjelp. Vi ser at man i de senere år har fokusert mer på å bygge opp fosterhjemskapasitet enn å bygge opp den institusjonskapasiteten som vi også trenger. Det er en utvikling som de borgerlige partiene har vært helt enige om, og vi har vært bekymret for at denne utviklingen har gått for langt. Utfordringen er å finne gode fosterfamilier og nok fosterfamilier, samtidig som vi ser at vi har altfor mange uforutsette flyttinger blant de barna som trenger

hjelp. Derfor er det viktig å se på balansen mellom bruken av fosterfamilier og institusjoner. Det skal være et tilbud som gir det beste for hvert enkelt barn.

Vi kunne sagt mye om familiepolitikken. Jeg har fire søstre. Jeg skal ikke gå inn og spekulere i hvordan de fire har stemt, eller i hva som hadde vært best for den enkelte familie, men det dette viser, er at hver eneste familie er forskjellig, med forskjellige behov, og det er det denne regjeringen legger opp til ved å gi familiene fleksibilitet og en valgfrihet som passer den enkelte familie i en småbarnsfase. Satsingen på bekjempelse av vold i nære relasjoner eller voldsbruk mot barn måles ikke i hvor mye kompetanse vi har der ute. Det måles i hvilke tiltak vi har, og om vi gir de barna som trenger hjelp, hjelp akkurat når de trenger det. Det er det denne regjeringen gjør nå. Vi prioriterer de tiltakene som er der allerede i dag. Det er helt klart at vi skal komme tilbake og innhente mer kunnskap, men nå er det viktig å gi hjelp til de barna som trenger det.

Rigmor Aasrud (A) [18:35:17]: Det er ingen tvil om at debatten om familiepolitikk viser at det er tydelige skillelinjer mellom de politiske blokkene. Når vi ser på den innstillingen som er lagt fram i dag, vil ikke flertallspartiene være med på at det fortsatt er behov for en kjønns-spesifikk likestillingspolitikk i Norge – alt skal dreie seg om diskriminering. Vi ser det også når det gjelder barnehager og holdningen til barnehager, og jeg må si det er noen oppsiktsvekkende uttalelser her i salen om hva man har lovet før valget.

Jeg har tatt med noen avisutklipp. I ett av dem sier Tord Lien at barnehagemeldingen var skremmende uambisiøs. I andre utklipp står det at høyresiden vil ha løpende barnehageopptak, at Høyre og Fremskrittspartiet vil vrake dagens datohysteri, og at de vil ha månedlige opptak. Ja, Fremskrittspartiet sa så sent som den 6. september hva de lovet velgerne, og da skulle de gi dem barnehagerett for ettåringer med løpende barnehageopptak. Dette kan ikke ha vært til å misforstå for de velgerne som så dette, men resultatet er altså 7 000 færre barnehageplasser. Jeg synes det er interessant å minne om det Høyres finanspolitiske talsperson Flåtten sa, da han uttalte at det er en positiv bifeffekt og et klart element som bidrar til de prioriteringene som er gjort i budsjettet. Klarere kan det vel ikke sies om hvordan man har prioritert barnehager.

Jeg ble overrasket da jeg hørte regjeringspartiene bl.a. i debatter om ideell sektor før valget. Da hadde man stor omsorg for de ideelle institusjonene. Stoltenberg-regjeringen forbeholdt altså en vesentlig del av anbudene til ideelle institusjoner i barnevernet. Det er situasjonen i dag. Men hva er det man foreslår i dagens budsjett? Jo, for flere tjenester innenfor familievernet og barnevernet skal man åpne opp for at ideelle og private kan være med og konkurrere. Alle gode tilbud skal tas i bruk uten at potten økes. Hvem er det da som kommer til å være skadelidende? Det må jo bli færre offentlige tilbud i tiden framover.

For Arbeiderpartiet er det viktig med rimelige barnehager fordi det gir kvinner og menn frihet til å gjøre sine valg i hverdagen. Vi vet at gode barnehager er bra for unger, og derfor vil vi sikre unger nok barnehageplas-

ser. Vi vil sikre kvinner muligheten til å være økonomisk selvstendige, og gjennom det sikre samfunnet arbeidskraft, kvinner inntekt og Norge velstand.

Karin Andersen (SV) [18:38:19]: Det mest oppsiktsvekkende som vi hører nå i denne debatten, er at alle de løftene som nåværende regjeringspartier ga når det gjelder f.eks. barnehager og løpende opptak, er forduftet som dugg for solen. Det er vel det som er de nye løsningene, da? Jeg har vært i masse debatter her i Stortinget, også med Høyre, og jeg har fått beskjed om at hvis man ikke fikk på plass løpende opptak, ville det til og med være et svik – et svik – mot barnefamiliene. Det sa Høyres Linda Hofstad Helleland. Når vi så legger inn en økning for å få to opptak, fjerner man den med et pennestrøk. Prisen skal økes. Barnehagene skal bli dyrere, og det er færre som skal få barnehageplass. Vi er ikke i tvil om hvilken retning vi vil gå i. Vi vil ha flere barnehager – til rimelig pris, høyere kvalitet i barnehagene og flere opptak. Det er den retningen vi vil gå i. Det er våre ambisjoner.

Når det gjelder likestilling, går regjeringen i fullstendig feil retning og fjerner mange av de tiltakene som vi vet har virket. Det er langt fram til likestilling.

Det er én ting jeg savner veldig i debatten om pappperm, og det er ungenes rett. Man snakker mye om at foreldrene skal ha rett til å velge, og at foreldrenes valgfrihet er viktig. Hvor har det blitt av ungenes rett til å være sammen med faren sin, til å bli kjent med faren sin, til å bli like trygg på faren sin som på moren sin som en omsorgsperson? Hvor har det blitt av diskusjonen om det? Den er vi nødt til å sikre. Vi er helt nødt til å passe på at unger får en like selvfølgelig tilhørighet til far som til mor. Det er et politisk ansvar å få det til. Vi vet at det er kamp om permisjonstida. Og jeg kan si det – jeg tør å si det: Jeg vet at en del fedre også møter den kampen hjemme, fordi mange mødre gjerne vil ha de ukene, fordi det har vært sånn. Men skal ikke vi da være med på å bidra til at ungenes rett til å kunne være sammen med far blir styrket?

Og så er det visst sånn – jeg hører flere her også som forteller disse historiene om familiene sine – at det bare er menn som har slike jobber som det ikke går an å være borte fra. Vi får alle disse historiene om menn som ikke kan ta ut permisjon. Jeg lurer på om det snart begynner å slå folk at kvinner faktisk også kan ha sånne jobber som det er vanskelig å være borte fra.

Til slutt til barnevernet: Barneministeren sier at det er barnets behov for forutsigbarhet som skal være viktigst. Ja, da vil jeg si til barneministeren: Ikke legg ungers hjem ut på anbud.

Helga Pedersen (A) [18:41:38]: Jeg kan forsikre representanten Heggelund om at jeg fulgte veldig godt med i valgkampen, og det jeg hørte veldig tydelig fra Høyre i de mange debattene jeg hadde med representanter fra Høyre nettopp på barnehageområdet, var at Høyre lovte både mer kvalitet og løpende opptak. Poenget i mitt forrige innlegg var at Høyre nå har sviktet på begge områder, oppsiktsvekkende nok. Forklaringene på hvorfor man løper fra løpende opptak, er mange og kreative, og de spriker i alle retninger.

Vi har hørt fra kommunalministeren at dette er det kommunenes ansvar å sørge for. Vi har hørt fra kunnskapsministeren at vi trenger mer kunnskap for å kunne iverksette Høyres valgkamplofte. Vi har også hørt at to opptak er for byråkratisk. Vi har til og med hørt fra representanten Harberg at Høyre ikke har lovt det, men da vil jeg anbefale å lese Høyres program, side 9, der står det veldig tydelig.

Det er riktig at Høyre på papiret har samme ambisjon om bemanningsnorm som Arbeiderpartiet har. Problemet er bare at også der løper man i stikk motsatt retning av målet, bl.a. med det kuttet man har på 344 mill. kr til kommunene. Og det er helt riktig, som kunnskapsministeren sier, at det er basert på beregninger. Men de tallene som er lagt inn i budsjettet, er ikke beregninger, det er reelle kutt for kommunene. Bare for Oslo kommune betyr det at man for neste år har 48 mill. kr mindre å rutte med – det er kommunalministerens egne tall. Hvordan det kuttet skal kunne gi bedre kvalitet, må noen forklare, for det har jeg faktisk ikke greid å forstå.

Så skal jeg også takke representanten Heggelund for hyggelige ord om at de rød-grønne har gjort mye bra på barnehageområdet. Jeg takker for ordene, og på dette området har han helt rett. Jeg skal også love at jeg skal være den første til å rose Høyre og Fremskrittspartiet for framskritt på barnehageområdet når det er grunnlag for det. Så langt er det ikke grunnlag for det, og det skyldes at man kutter om lag en halv milliard kroner i neste års budsjett, sammenlignet med det Stoltenberg II-regjeringen la fram. Det betyr kutt i antall plasser, og det betyr kutt i kvalitet. I tillegg blir plassene dyrere. Hvordan dette skal føre til mer valgfrihet og en enklere hverdag for småbarnsfamiliene, må også noen forklare på en tydeligere måte enn de har gjort så langt, for det er rett og slett ikke til å forstå.

Høyre inviterte sine velgere med på nye ideer og bedre løsninger, men det Høyre og Fremskrittspartiet nå tar det norske samfunnet med på, er en reise tilbake i fortiden.

Presidenten: Representanten Mette Tønder har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Mette Tønder (H) [18:44:42]: Det å bli kalt useriøs av en erfaren representant som Helga Pedersen tar jeg nærmest som en kompliment. Jeg regner med at jeg da traff en politisk nerve, og det var det jeg var ute etter.

Jeg er småbarnsmor, og jeg har valgt barnehage, men jeg har respekt for andres valg, og jeg har respekt for at ikke alle barn kommer i A4-utgave, og at alle ikke kan begynne i barnehage når de er ett år gamle.

Representanten må gjerne mene at det er useriøst å ha tillit til familiers valg, men da er vi ganske enkelt uenige.

Morten Stordalen (FrP) [18:45:31]: Jeg tar ordet for å kommentere noe av debatten så langt. Det er en interessant debatt. Jeg synes det er litt spesielt – jeg vil begynne med likestilling: Representanten Aasrud skjønte ikke hvorfor ikke regjeringspartiene kunne være med på kjønnsspesifikke likestillingsutfordringer i en merknad fra komiteen. Det er ikke så rart at man ikke var med på det. Jeg stil-

ler heller spørsmål ved hvorfor Arbeiderpartiet, som eneste parti, ikke var med da det gjaldt en lov om universell likestilling, en diskrimineringslov som tar for seg alt under ett. Det var i hvert fall veldig viktig i salen tidligere – i en annen debatt, en kulturdebatt, var det snakk universell tilpasning, sånn at alle kunne delta i kulturlivet. Det er det Fremskrittspartiet og Høyre legger i denne merknaden, så vi kan gjerne diskutere den.

Når det gjelder makspris, høres det ut som om det blir en voldsom prisøkning. Jeg tror ikke det er det som avgjør om en velger barnehage eller ikke.

Det har blitt framsatt fra Grande at det fram til og med Stoltenberg IIs siste budsjett var en romslig familiepolitikk i dette landet, og at det var grunnleggende. Ellers i Europa, kunne vi høre, sto det dårlig til – det var ikke noen god familiepolitikk der, noe som gjorde noe helt annet med folk.

Vi hørte fra SV at det var et langt og ordentlig tilbaketog for likestillingspolitikken, det at vi nå skulle ha denne valgfriheten. Jeg bekymrer meg overhodet ikke, jeg. Det at familiene får tillit til selv å velge hvilken permisjonstid de ønsker å ha sammen med sine barn, mener jeg er et gode. Det er på grensen til mobbing av de familiene som velger litt annerledes enn SV og Arbeiderpartiet ønsker. Jeg håper vi er så romslige – vi snakket om raushet i stad – at vi faktisk respekterer familier som velger litt annerledes enn en politisk styrt samværsform.

Jeg tror faktisk det blir en god familiepolitikk videre. Jeg tror faktisk ikke at det går så galt. Jeg tror familiene setter pris på å velge. Og ja, det er en annen retning, for det er en ny regjering.

Statsråd Solveig Horne [18:47:55]: Det har vært en god debatt, men det som forundrer meg, er at de rød-grønne, opposisjonen, nesten ikke har brukt et sekund av talletida på å snakke om alle de gode tiltakene som ligger inne, og som blir videreført, tiltak som er Stoltenberg II-regjeringens forslag, som den nåværende regjeringen følger opp fordi det er viktige tiltak som det er tverrpolitisk enighet om at vi skal få på plass.

Det virker som om det kom veldig overraskende på enkelte i denne sal at det faktisk har vært et valg, og at det har vært et politisk skifte. Det er blitt gjort et valg som gjenspeiler den politikken som nå blir ført – som velgerne ønsker – med større valgfrihet og fleksibilitet for småbarnsfamiliene.

Representanten Andersen snakker veldig varmt om ungenes rett til omsorg fra mor og far. Ja, det er jo akkurat det, barns rett til omsorg fra far, som er så viktig for denne regjeringen. Vi skal gi barna rett til omsorg fra både mor og far, ved at familien nå kan velge å være litt lenger hjemme når de ikke får overta kvoten som de ikke kan ha. Og da kommer jeg inn på det andre som representanten Andersen sier: Ja, det er faktisk også kvinner som ikke klarer å få tatt ut kvoten, og med dagens regjeringens politikk vil familiene få større valgfrihet når det gjelder den foreldrepermisjonen de har.

Så til representanten Aasrud – hva er det som er viktig for representanten? Er det det å ha et tilbud som hele tida

er der for barnet når det trenger hjelp? Det må jo være det som er det viktigste her, ikke om det er en statlig, eller en ideell, eller en privat institusjon – det er å finne det tilbudet som passer det enkelte barnet, og så gi dem hjelp når de trenger det.

Stoltenberg II-regjeringen kjøpte tjenester – fra både de ideelle og de private. Cirka 50 pst. av alle tiltakene kom fra de private eller de ideelle. Så snakker en her om at en ikke skal sette ungene ut på anbud. Vel, da kan jeg si at det samme ble gjort under Stoltenberg II. Også da ble noen unger satt ut på anbud.

Det viktigste for dagens regjering er å gi barnet et tilbud når det trenger det, uavhengig av om tilbudet er fra en bedrift eller fra en statlig institusjon – så lenge barnet får den hjelpen det til enhver tid skal ha.

Kårstein Eidem Løvaas (H) [18:50:45]: Jeg er litt overrasket, men det går sikkert over når jeg får litt mer erfaring som representant.

Jeg er ikke så overrasket over den gjentatte kritikken av valgfriheten som vi står for. Jeg er heller ikke så overrasket over kritikken av at vi vil vise mer tillit. Ei heller er jeg veldig overrasket over kritikken av kontantstøtten, selv om det for øvrig er en ordning som i åtte år har levd godt under rød-grønt styre, men som nå er kritikkerdig. Det kunne vært litt overraskende, men er det ikke.

Jeg er heller ikke så overrasket over hvor galt det visstnok skal være at vi skal la familiene selv bestemme hvordan fødselspermisjonen skal benyttes – selv om representanten Grande, slik jeg forsto ham, mente at frihet først og fremst er en frihet hvis den springer ut av et politisk system.

Det kan virke som om det å velge å være hjemme med egne barn betraktes som litt rart, at det er noe gammeldags at man velger bort barnehage – at noe er feil når man vil ha litt mer tid med egne barn. Representanten Knag Fylkesnes mente til og med at det virket som om klokken skulle skrus tilbake, at likestillingsarbeidet skulle reverseres. Det er selvfølgelig feil, men jeg er fortsatt ikke veldig overrasket over påstandene. Jeg er for så vidt litt overrasket over at representanten Knag Fylkesnes' parti, SV, har valgt bort komiteen som arbeider med de nevnte sakene. Men som forsamlingen har forstått, er jeg for valgfrihet, også om noen velger litt rart.

Det jeg er overrasket over, er at venstresiden utviser himmelfallenhet over at det er forskjell på denne og den foregående regjeringen. Felles for nesten alle de rød-grønne innleggene her i dag er at en der fremstår som veldig overrasket over en ny retning og andre prioriteringer, og over at valgresultatet har satt sammen et annet flertall. Kanskje føler en del rød-grønne at det har blitt valgt feil også her.

Selvfølgelig er det forskjeller. Selvfølgelig er det en annen retning. Valgfriheten vi ønsker, er reell – den er ikke systematisert. Hvis overraskelsen over dette er ekte, synes jeg det er rart. Hvis overraskelsen er påtatt, synes jeg ikke den er veldig kledelig.

Presidenten: Representanten Arild Grande har hatt

ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Arild Grande (A) [18:53:18]: Når jeg hører debatten og innleggene fra folk fra Høyre og Fremskrittspartiet, får jeg tanker om Monty Pythons legendariske sketsj: 100 meter løp for folk uten retningssans. Hadde alle i denne sal vært enige om målet og om virkemidlene, hadde vi løpt i samme retning. Vi forsøkte det – vi startet på en opptrapping ved å bevilge 240 mill. kr på statsbudsjettet for 2014. Det er reversert. Ikke nok med det, man fjerner i tillegg 344 mill. kr, som vil reversere denne utviklingen ytterligere. Det vil føre til mindre valgfrihet for familiene, og det vil føre til at det blir vanskeligere å kombinere jobb og omsorg. Det vil være uheldig for arbeidslivet, og det vil være uheldig for familiene. Ikke minst vil det være uheldig for barna.

Karin Andersen (SV) [18:54:19]: Nei, vi er ikke overrasket over en del av det vi hører.

Det jeg er overrasket over, er at Høyre og Fremskrittspartiet har løpt fra alle løftene om løpende barnehageopptak, for ingenting har vært så tydelig som det. Jeg fikk – for å si det sånn – grov kjeft for at vi ventet til vi så hvordan vi kunne gå videre med dette, og vi la penger inn i budsjettet for å gå videre med det. Når dette nå bare blir feid vekk med et pennestrøk, må jeg si jeg er overrasket. Det andre er jeg ikke veldig overrasket over, for det er gammeldags Høyre-politikk – det forventer vi av en regjering som står for det.

Jeg tror at familiene ville satt stor pris på flere opptak i barnehagen, billigere barnehager og kvalitet i barnehagen. Det er jeg helt sikker på at familiene ville satt stor pris på og sett på som en viktig del av sin valgfrihet – på samme måten som de ville satt pris på at vi har innført en pappa-perm som har gjort at vi er i ferd med å endre litt på kjønnsrollemønstrene. Også fedre trenger hjelp overfor en del arbeidsgivere som ikke synes det passer så godt at pappa skal være hjemme med barna.

Det er en del samfunnsstrukturer som gjør at det fremdeles ikke er noen reell valgfrihet. Det går an å ta en del valg her i livet uten at man får betalt for det. Jeg har tatt en del sånne valg – det gikk helt fint. Jeg trengte ikke å bli betalt av staten for å ta noen av de valgene, men jeg trengte barnehageplass da jeg valgte å være i jobb. Det var veldig vanskelig da mine barn var små – det er mange år siden – for det var nesten ikke barnehageplasser. Derfor jobbet vi for det. Barnehageplass den gang var i kroner omtrent like dyr som det den er i dag. Det sier litt om at den kampen vi har ført for dette, har forandret det norske samfunnet. Vi har i tillegg blitt kjempeproduktive. Jeg synes regjeringen legger altfor lite vekt på den viktige samfunnsøkonomiske betydningen det har at kvinner deltar i arbeidslivet. Det er uhyre viktig.

Ellers må jeg si – jeg tok meg i det da vi diskuterte likestillingspolitikk: Du verden som jeg savner Ansgar Gabrielsen i Høyre! Han turte å gå foran – legge fram lovforslag uten egentlig å legge det fram for de andre i regjeringen, og slett ikke for Høyre. Han brøytet veg for det som alle har

sett har vært en fordel for norske bedrifter, nemlig at kvinner kommer inn i styrene. Det har virket – likestillingstiltak virker. Det er derfor vi har dem. Det er derfor vi blir så opprørt når man fjerner noen av dem, for vi er ikke i mål. Det blir kjempebra. Likestilling truer ingen. Det handler om at alle skal ha like muligheter.

Jeg var ikke sikker på at Fremskrittspartiet mente det, men jeg var sikker på at Høyre mente det. Derfor er jeg skuffet.

Stefan Heggelund (H) [18:57:32]: Det er ingen som bestrider at likestilling virker. Det siste innlegget er et typisk eksempel på hvordan de rød-grønne skaper ikke-eksisterende konfliktlinjer fordi man ikke er enig med dem i ett og alt.

Jeg tror det er på tide at noen forteller rød-grønne stortingsrepresentanter at argumentene deres og de innleggene de holder, ikke blir noe bedre av at de gjentas og gjentas i time etter time i denne salen. Det er ikke slik en debatt fungerer – at argumenter automatisk bare blir bedre.

Jeg synes det er litt pussig at de rød-grønne sier at denne regjeringen står for løftebrudd. La oss bare ta noen av løftene til den rød-grønne regjeringen. Man hadde som mål å oppfylle dagens pedagognorm – brutt. Man skulle styrke innsatsen for kvalitets- og kompetanseutviklingen i barnehagene – da kan vi se hva bladet Utdanning skrev på lederplass: De refset Kristin Halvorsen for å ha gjort svært lite. La oss anse løftet som brutt. De skulle videreføre statlig støtte til bygging av barnehager – investeringstilskuddet ble avvirket i 2012. Da kan vi si: brutt. De skulle sikre økonomisk likebehandling ved å trappe opp bevilgningene til ikke-kommunale barnehager i en periode på inntil fem år. Opptrappingstakten ble satt ned. Barn i private barnehager ble ikke likebehandlet. Fagforbundet var bekymret over utviklingen – brutt.

Dette kom altså fra en regjering som i åtte år hadde rent flertall. Det krever en helt særegen form for inkompetanse – og igjen sitter de rød-grønne stortingsrepresentantene som keiseren i sine nye klær. Da skulle man ønske at de hadde noe substans å komme med.

Freddy de Ruiten (A) [18:59:57]: Til siste representant som hadde ordet her: Så vidt jeg vet, er det vel et solid flertall både på Stortinget og hos regjeringspartiene og deres støttepartier, som har vært tydelige på at enten vil de ha løpende opptak eller to opptak i året. Det skulle vel kanskje ikke være så vanskelig å få det til, også ut fra det en har lovet i valgkampen, og det en har programfestet.

«Frihet» er et interessant begrep, som brukes veldig mye i familiepolicen – valgfrihet. Men hva gjør det med valgfriheten når en nå ikke bare reverserer løftene sine om løpende opptak – som nok var vel ambisiøse – men også reverserer to opptak, når en ser det behovet som er?

Det som fikk meg til å ta ordet, var statsråd Horne, som sa at velgerne har ønsket denne politikken. Har velgerne ønsket at en ikke engang skulle innføre to opptak? Jeg tror faktisk mange velgere – småbarnsforeldre – lot seg fascinere av løpende opptak. Jeg tror faktisk ganske mange småbarnsforeldre valgte å stemme på f.eks. Høyre

og Fremskrittspartiet fordi de lovet løpende opptak. Det må være skuffende for dem å se og erkjenne at en ikke fikk løpende opptak og ikke to opptak, men ett opptak. Jeg tror ikke velgerne ønsker det, og det gir ikke mer valgfrihet. Jeg registrerer også at en gir valgfrihet til én gruppe foreldre; den gruppen foreldre som ønsker å ha barna borte fra barnehagen en stund.

Før jeg gikk opp her googlet jeg Høyre, Fremskrittspartiet og barnehageopptak. Jeg fant utrolig mange rapporter hvor både Høyre og Fremskrittspartiet både i valgkampen og tidligere har vært svært tydelige og gått i rette med bl.a. oss i Arbeiderpartiet for ikke å ha vært proaktive nok der. Der kan vi nok ta selvkritikk. Vi kunne nok vært tidligere ute med to barnehageopptak, og vi kunne nok ha vært enda mer proaktive. Det underlige er at en, når en er på stemmefiske og er så tydelige og så klare, og en har flertall sammen med Venstre og Kristelig Folkeparti, altså velger å prioritere bort det som gir barn og barnefamilier mest valgfrihet.

Presidenten: Representanten Rigmor Aasrud har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Rigmor Aasrud (A) [19:02:39]: Det var representanten Stefan Heggelunds kommentarer som fikk meg til å ta ordet. Jeg skjønner at kunnskapspartiet Høyre trenger kunnskap for å gjennomføre de løftene de har kommet med til velgerne. Når det gjelder kunnskap om å kunne klare å gjennomføre flere barnehageopptak og få til rullerende opptak, anbefaler jeg representanten å lese barnehagemeldingen. Der vil han finne opplysninger om hvor mange barn uten rett som har barnehageplass i dag, og hvilke kommuner som gjennomfører løpende opptak. Han vil finne opplysninger om at det er de kommunene som har best råd, som klarer å gjennomføre løpende opptak, og han vil da også kunne skjønne at når man nå kutter i rammetilskuddet til kommunene, så øker man forskjellene også mellom kommuner. Dagens budsjett skaper ikke bare forskjeller mellom familier og mellom barn, det skaper også forskjeller mellom kommuner.

Line Henriette Hjemdal hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Representanten Svein Harberg har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Svein Harberg (H) [19:03:40]: Jeg hadde i grunnen bare lyst til å takke for engasjementet og for debatten, takke komiteen og en historisk lang rekke av eks-kulturministere for god deltakelse, og alle de andre for godt engasjement. Det tegner bra, for det kommer til å bli mange debatter i denne sal om innholdet i den politikken vi er med og starter på nå. Det er mange politikkområder som skal utvikles, og jeg håper vi kan holde på det engasjementet.

Jeg har lyst til faktisk å gå tilbake til Bekkevolds første innlegg i debatten om familiepolitikken, og vise til at det

heldigvis er mye vi er enige om, ikke minst når det gjelder barn og unge som trenger ekstra hjelp. Det må vi samle oss om, der må vi sette inn ressursene. Ethvert barn vi kan hjelpe ut av den vonde situasjonen de står i, er viktig, og det skal vi samle oss om. Takk for debatten!

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sakene nr. 4–7.

Sak nr. 9 [19:04:51]

Stortingets vedtak til lov om endring i lov 14. desember 1917 nr. 17 om vasdragsreguleringer (Lovvedtak 1 (2013–2014), jf. Innst. 4 L (2013–2014), Prop. 1 LS (2013–2014) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 10 [19:04:56]

Stortingets vedtak til lov om endring i lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter (Lovvedtak 2 (2013–2014), jf. Innst. 4 L (2013–2014), Prop. 1 LS (2013–2014) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 11 [19:05:01]

Stortingets vedtak til lov om endring i lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter (Lovvedtak 3 (2013–2014), jf. Innst. 4 L (2013–2014), Prop. 1 LS (2013–2014) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 12 [19:05:06]

Stortingets vedtak til lov om oppheving av lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver (arveavgiftsloven) (Lovvedtak 4 (2013–2014), jf. Innst. 4 L (2013–2014), Prop. 1 LS (2013–2014) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 13 [19:05:11]

Stortingets vedtak til lov om endring i lov 6. juni 1975 nr. 29 om eidegdomsskatt til kommunane (Lovvedtak 5 (2013–2014), jf. Innst. 4 L (2013–2014), Prop. 1 LS (2013–2014) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 14 [19:05:16]

Stortingets vedtak til lov om endring i lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift (dokumentavgiftsloven) (Lovvedtak 6 (2013–2014), jf. Innst. 4 L (2013–2014), Prop. 1 LS (2013–2014) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 15 [19:05:21]

Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) (Lovvedtak 7 (2013–2014), jf. Innst. 4 L (2013–2014), Prop. 1 LS (2013–2014) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 16 [19:05:26]

Stortingets vedtak til lov om endring i lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) (Lovvedtak 8 (2013–2014), jf. Innst. 4 L (2013–2014), Prop. 1 LS (2013–2014) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 17 [19:05:31]

Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) (Lovvedtak 9 (2013–2014), jf. Innst. 4 L (2013–2014), Prop. 1 LS (2013–2014) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 18 [19:05:36]

Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. (regnskapsloven) (Lovvedtak 10 (2013–2014), jf. Innst. 4 L (2013–2014), Prop. 1 LS (2013–2014) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 19 [19:05:41]

Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) (Lovvedtak 11 (2013–2014), jf. Innst. 4 L (2013–2014),

Prop. 1 LS (2013–2014) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 20 [19:05:46]

Stortingets vedtak til lov om opphevelse av lov 17. desember 1999 nr. 94 om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) (Lovvedtak 12 (2013–2014), jf. Innst. 4 L (2013–2014), Prop. 1 LS (2013–2014) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 21 [19:05:51]

Stortingets vedtak til lov om endring i stiftelsesloven (Lovvedtak 13 (2013–2014), jf. Innst. 4 L (2013–2014), Prop. 1 LS (2013–2014) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 22 [19:05:56]

Stortingets vedtak til lov om endring i lov 12. desember 2003 nr. 108 om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. (Lovvedtak 14 (2013–2014), jf. Innst. 4 L (2013–2014), Prop. 1 LS (2013–2014) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 23 [19:06:01]

Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 19. november 2004 nr. 73 om bokføring (bokføringsloven) (Lovvedtak 15 (2013–2014), jf. Innst. 4 L (2013–2014), Prop. 1 LS (2013–2014) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 24 [19:06:06]

Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven) (Lovvedtak 16 (2013–2014), jf. Innst. 4 L (2013–2014), Prop. 1 LS (2013–2014) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 25 [19:06:11]

Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 29. juni 2007 nr. 75 om verdipapirhandel (verdipapirhandelloven) (Lovvedtak 17 (2013–2014), jf. Innst. 4 L (2013–2014), Prop. 1 LS (2013–2014) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 26 [19:06:16]

Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven) (Lovvedtak 18 (2013–2014), jf. Innst. 4 L (2013–2014), Prop. 1 LS (2013–2014) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 27 [19:06:21]

Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) (Lovvedtak 19 (2013–2014), jf. Innst. 4 L (2013–2014), Prop. 1 LS (2013–2014) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 28 [19:06:26]

Stortingets vedtak til lov om endring i lov 24. juni 2011 nr. 39 om elsertifikater (Lovvedtak 20 (2013–2014), jf. Innst. 4 L (2013–2014), Prop. 1 LS (2013–2014) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 29 [19:06:31]

Stortingets vedtak til lov om endring i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) (Lovvedtak 21 (2013–2014), jf. Innst. 4 L (2013–2014), Prop. 1 LS (2013–2014) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 30 [19:06:36]

Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) (Lovvedtak 22 (2013–2014), jf. Innst. 4 L (2013–2014), Prop. 1 LS (2013–2014) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 31 [19:06:41]

Stortingets vedtak til lov om tjenestepensjon (tjenestepensjonsloven) (Lovvedtak 23 (2013–2014), jf. Innst. 35 L (2013–2014) og Prop. 199 L (2012–2013))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Etter at det var ringt til votering, uttalte **presidenten:** Da er Stortinget klar til å gå til votering over sakene på dagens kart.

Votering i sak nr. 1

Presidentskapet hadde innstilt:

Som medlemmer av Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste for tidsrommet fram til 30. juni 2016 velges Øyvind Vaksdal og Håkon Haugli.

Votering:

Presidentskapets innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 2

Presidentskapet hadde innstilt:

Funksjonstiden for sivilombudsmann Arne Fliflet forlenges til 31. mars 2014.

Votering:

Presidentskapets innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 3

Komiteen hadde innstilt:

I

Som medlemmer og varamedlemmer til Norges Banks representantskap velges for tidsrommet 1. januar 2014–31. desember 2017:

Medlemmer:

1. Reidar Sandal, Flora
2. Synnøve Søndergaard, Harstad
3. Paul Birger Torgnes, Brønnøy
4. Toril Hovdenak, Skåla
5. Frank Sve, Stranda
6. Peter Meidell, Oslo
7. Iver Nordseth, Smøla

Varamedlemmer:

For Sandal: Tore Nordtun, Stavanger
 For Søndergaard: Hilde Brørby Fivelsdal, Jevnaker
 For Torgnes: Arne Stapnes, Egersund

For Hovdenak: Hans Aasnæs, Sande i Vestfold
 For Sve: Tone T. Johansen, Nittedal
 For Meidell: Brage Baklien, Oslo
 For Nordseth: Hanne Nora Nilssen, Alstahaug

II

Som leder og nestleder til Norges Banks representantskap velges for tidsrommet 1. januar 2014–31. desember 2015:

Reidar Sandal, leder
 André Støylen, nestleder

III

Som medlem til Norges Banks representantskap etter Tine Sundtoft, med funksjonstid til 31. desember 2015, velges André Støylen, Oslo, med Lars Tvette, Trondheim, som personlig varamedlem.

IV

Godtgjørelse for Norges Banks representantskap og Den faste komité gjeldende fra 1. januar 2014 fastsettes til:

Representantskapet:

Leder	kr 54 000 pr. år
Nestleder	kr 34 000 pr. år
Medlemmer	kr 26 500 pr. år
Varamedlemmer	kr 4 400 pr. år + kr 2 550 pr. møte

Den faste komité:

Leder	kr 82 000 pr. år
Nestleder	kr 54 000 pr. år
Medlemmer	kr 54 000 pr. år
Varamedlemmer	kr 3 150 pr. møte

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 8

Komiteen hadde innstilt:

Stortinget samtykker i godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 94/2013 av 3. mai 2013 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2011/77/EU om vernetiden for opphavsrett og visse nærstående rettigheter.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 4

Presidenten: Under debatten er det satt fram fire forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Bård Vegar Solhjell på vegne av Sosialistisk Venstreparti

- forslag nr. 2, fra Rigmor Aasrud på vegne av Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti
- forslagene nr. 3 og 4, fra Sonja Mandt på vegne av Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti

Det voteses først over forslag nr. 1, fra Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringa sikre at organisasjonar som arbeider med språklæring og for å styrke leseferdigheiter kan oppretthalde sin aktivitet, og vert styrka i åra som kjem.»

Arbeiderpartiet har varslet at de vil stemme for forslaget.

Votering:

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 63 mot 42 stemmer ikke bifalt.
 (Voteringsutskrift kl. 19.14.42)

Presidenten: Det er bedt om at forslag nr. 3, fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti blir omgjort til et oversendelsesforslag og blir endret i tråd med dette. Forslaget lyder da i endret form:

«Det henstilles til regjeringa å vurdere om det skal være en plikt å gi barnehagetilbud på samisk, når det er minst 10 barn i kommunen. Også i kommuner utenfor forvaltningsområdet, tilsvarende slik det er hjemlet i opplæringsloven.»

Presidenten foreslår at forslaget blir oversendt regjeringa uten realitetsvotering. – Det anses vedtatt.

Det voteses så over forslag nr. 4, fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringa fremme en ny handlingsplan for LHBT (Lesbiske, Homofile, Bifile og Transpersoner) for perioden 2014–2017.

Venstre har varslet at de vil støtte forslaget.

Votering:

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 57 mot 50 stemmer ikke bifalt.
 (Voteringsutskrift kl. 19.15.33)

Presidenten: Det voteses så over forslag nr. 2, fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringa legge til grunn at Kulturløftet målsetting om 1 pst. til kultur ligger fast, med samme beregningsgrunnlag som tidligere.»

Votering:

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 63 mot 45 stemmer ikke bifalt.
 (Voteringsutskrift kl. 19.16.49)

Komiteen hadde innstilt:

A

**Rammeområde 2
(Familie og forbruker)**

I

På statsbudsjettet for 2014 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
231		Barnehager		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 51</i>	220 513 000	
	50	Tilskudd til samiske barnehagetilbud	15 160 000	
	51	Forskning, <i>kan nyttes under post 21</i>	8 286 000	
	63	Tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen blant -minoritetsspråklige barn i førskolealder	130 173 000	
800		Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	159 361 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	12 399 000	
840		Krisetiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter	3 527 000	
	61	Tilskudd til incest- og voldtektssentre, <i>overslagsbevilgning</i>	77 500 000	
	70	Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv., <i>kan nyttes under kap. 858 post 1</i>	36 285 000	
841		Samliv og konfliktløsning		
	21	Spesielle driftsutgifter, meklingsgodtgjørelse, <i>overslagsbevilgning</i>	12 764 000	
	22	Opplæring, forskning, utvikling mv.	7 031 000	
	23	Refusjon av utgifter til DNA-analyser, <i>overslagsbevilgning</i>	7 096 000	
	70	Tilskudd til samlivstiltak, <i>kan nyttes under kap. 858 post 1</i>	4 000 000	
842		Familievern		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	224 523 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	24 727 000	
	70	Tilskudd til kirkens familieverntjeneste mv., <i>kan nyttes under post 1</i>	143 248 000	
843		Likestillings- og diskrimineringsnemnda		
	1	Driftsutgifter	4 807 000	
844		Kontantstøtte		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 414 000 000	
845		Barnetrygd		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	15 110 000 000	
846		Forsknings- og utredningsvirksomhet, tilskudd mv.		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 50</i>	18 159 000	
	50	Forskning, <i>kan nyttes under post 21</i>	3 025 000	
	70	Tilskudd	12 319 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	72	Tiltak for lesbiske og homofile	10 411 000	
	73	Tilskudd til likestillingsentre	6 028 000	
	79	Tilskudd til internasjonalt familie- og likestillingsarbeid, <i>kan overføres</i>	3 245 000	
849		Likestillings- og diskrimineringsombudet		
	50	Basisbevilgning	54 035 000	
850		Barneombudet		
	1	Driftsutgifter	13 812 000	
852		Adopsjonsstøtte		
	70	Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	12 694 000	
853		Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker		
	1	Driftsutgifter	164 827 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	19 052 000	
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 71</i>	85 083 000	
	22	Barnesakkyndig kommisjon	6 475 000	
	50	Forskning og utvikling	27 459 000	
	60	Kommunalt barnevern	573 356 000	
	61	Utvikling i kommunene	30 719 000	
	65	Refusjon av kommunale utgifter til barneverntiltak knyttet til enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger, <i>-overslagsbevilgning</i>	1 023 534 000	
	71	Utvikling og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 21</i>	30 149 000	
	72	Tilskudd til forskning og utvikling i barnevernet	59 955 000	
855		Statlig forvaltning av barnevernet		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 22 og post 60</i>	4 018 612 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	22 452 000	
	22	Kjøp av private barnevernstjenester, <i>kan nyttes under post 1</i>	1 724 359 000	
	60	Tilskudd til kommunene, <i>kan nyttes under post 1</i>	192 207 000	
856		Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere		
	1	Driftsutgifter	200 139 000	
857		Barne- og ungdomstiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 71</i>	4 356 000	
	60	Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn, <i>kan overføres</i>	22 456 000	
	61	Nasjonalt tilskuddsordning mot barnefattigdom	111 000 000	
	70	Barne- og ungdomsorganisasjoner	114 259 000	
	71	Utviklingsarbeid, <i>kan nyttes under post 21</i>	3 942 000	
	79	Tilskudd til internasjonalt ungdomssamarbeid mv., <i>kan overføres</i>	17 493 000	
858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 855 post 1</i>	234 570 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	12 505 000	
	22	Reguleringspremie til KLP og fylkeskommunale pensjonskasser	33 181 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
859		EUs ungdomsprogram		
	1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	7 798 000	
860		Forbrukerrådet		
	50	Basisbevilgning	107 351 000	
	51	Markedsportaler	15 673 000	
862		Positiv miljømerking		
	70	Driftstilskudd til offentlig stiftelse for positiv miljømerking	6 917 000	
865		Forbrukerpolitiske tiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	7 822 000	
	70	Tilskudd	2 570 000	
	79	EUs rammeprogram for forbrukerpolitikk, <i>kan overføres</i>	4 982 000	
866		Statens institutt for forbruksforskning		
	50	Basisbevilgning	26 307 000	
867		Sekretariatet for Markedsrådet og Forbrukertvistutvalget		
	1	Driftsutgifter	9 428 000	
868		Forbrukerombudet		
	1	Driftsutgifter	23 037 000	
2530		Foreldrepenger		
	70	Foreldrepenger ved fødsel, <i>overslagsbevilgning</i>	17 685 000 000	
	71	Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	395 000 000	
	72	Feriepenger av foreldrepenger, <i>overslagsbevilgning</i> ..	435 000 000	
	73	Foreldrepenger ved adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i> ...	68 000 000	
		Totale utgifter		45 276 153 000
Inntekter				
3842		Familievern		
	1	Diverse inntekter	637 000	
3855		Statlig forvaltning av barnevernet		
	1	Diverse inntekter	13 873 000	
	2	Barnetrygd	3 833 000	
	60	Kommunale egenandeler	1 078 864 000	
3856		Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	108 780 000	
3858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet		
	1	Diverse inntekter	433 000	
3859		EUs ungdomsprogram		
	1	Tilskudd fra Europakommisjonen	2 300 000	
		Totale inntekter		1 208 720 000

II

Stortinget samtykker i at Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet i 2014 kan:

overskride bevilgningen på	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 842 post 1	kap. 3842 post 1
kap. 855 post 1	kap. 3855 postene 1, 2 og 60
kap. 856 post 1	kap. 3856 post 1
kap. 858 post 1	kap. 3858 post 1
kap. 859 post 1	kap. 3859 post 1
kap. 868 post 1	kap. 3868 post 1

III

Satser for barnetrygd

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2014 i medhold av lov 8. mars 2002 nr. 4 om barnetrygd § 10 kan utbetale barnetrygd med 11 640 kroner per barn per år.

Enslige forsørgere som fyller vilkårene for rett til utvidet stønad etter barnetrygdloven og full overgangsstonad etter folketrygdloven, og som har barn i alderen 0–3 år, har rett til et småbarnstillegg på 7 920 kroner per år. Dette tillegget gjelder per enslig forsørger, uavhengig av hvor mange barn i alderen 0–3 år vedkommende faktisk forsørger.

Stønadmottakere bosatt i Finnmark og Nord-Troms (Karlsøy, Kvæningen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjerv-

øy og Storfjord) får et tillegg i barnetrygden på 3 840 kroner per barn per år, det såkalte finnmarkstillegget.

Finnmarkstillegget skal også utbetales for barn i fosterhjem eller barnevernsinstitusjon i de aktuelle kommunene.

Stønadmottakere bosatt på Svalbard får et tillegg i barnetrygden på 3 840 kroner per barn per år, det såkalte svalbardtillegget.

Finnmarks- og svalbardtillegget avvikles 1. april 2014.

IV

Satser for kontantstøtte til og med 31. juli 2014

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2014 i medhold av lov 26. juni 1998 nr. 41 om kontantstøtte til småbarnsforeldre § 7, fram til og med 31. juli 2014 kan utbetale kontantstøtte med følgende beløp:

Avtalt oppholdstid i barnehage per uke	Kontantstøtte i prosent av full sats	Kontantstøtte per barn i alderen 13–18 måneder i kroner per måned	Kontantstøtte per barn i alderen 19–23 måneder i kroner per måned
Ikke bruk av barnehageplass	100	5 000	3 303
Til og med 19 timer	50	2 500	1 652
20 timer eller mer	0	0	0

For adopterte barn kan det utbetales kontantstøtte med høy sats de første seks månedene etter at stønadsperioden for fulle foreldrepenger er over, jf. kontantstøtteleven § 10. De neste fem månedene kan det utbetales kontantstøtte med lav sats.

Satser for kontantstøtte fra og med 1. august 2014

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2014 i medhold av lov 26. juni 1998 nr. 41 om kontantstøtte til småbarnsforeldre § 7, fra og med 1. august 2014 kan utbetale kontantstøtte med følgende beløp:

Avtalt oppholdstid i barnehage per uke	Kontantstøtte i prosent av full sats	Kontantstøtte per barn i kroner per måned
Ikke bruk av barnehageplass	100	6 000
Til og med 19 timer	50	3 000
20 timer eller mer	0	0

V

Sats for eingongsstonad ved fødsel og adopsjon

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2014 i medhold av lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd § 14-17 kan betale ut

Eingangsstonad ved fødsel og adopsjon

38 750 kroner per barn

VI

Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at maksimalgrensen for foreldrebetalingen for et heldags ordinært barnehagetilbud fastsettes til 2 405 kroner per måned og 26 455 kroner per år 1. januar 2014, jf. forskrift 16. desember 2005 nr. 1478 om foreldrebetaling i barnehager § 1.

Venstre har varslet at de vil støtte innstillingen.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 61 mot 45 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 19.17.28)

Komiteen hadde innstilt:

B

**Rammeområde 3
(Kultur)**

I

På statsbudsjettet for 2014 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
300		Kulturdepartementet		
	1	Driftsutgifter	134 316 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	2 589 000	
314		Kultur og samfunn		
	21	Spesielle driftsutgifter	2 200 000	
	71	Kultur og næringsprosjekter	6 906 000	
	72	Kultursamarbeid i nordområdene	3 553 000	
	78	Ymse faste tiltak	18 438 000	
	79	Til disposisjon	5 343 000	
315		Frivillighetsformål		
	21	Forskning og utredning	11 280 000	
	70	Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner	1 200 000 000	
	71	Tilskudd til frivilligsentraler	118 474 000	
	72	Tilskudd til frivillig virksomhet for barn og unge	53 751 000	
	74	Frivillighetsregister, <i>kan overføres</i>	3 213 000	
	78	Ymse faste tiltak	32 232 000	
	82	Merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg	55 777 000	
	84	Ungdoms-OL	40 003 000	
	85	Sjakk-OL	65 000 000	
320		Allmenne kulturformål		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 77</i>	135 195 000	
	21	Forskning og utredning, <i>kan overføres</i>	11 478 000	
	51	Fond for lyd og bilde	32 641 000	
	52	Norges forskningsråd	5 250 000	
	53	Sametinget	77 202 000	
	55	Norsk kulturfond – ettårig prosjekttilskudd, <i>kan nyttes under post 56</i>	48 080 000	
	56	Norsk kulturfond – flerårig prosjekttilskudd, <i>kan nyttes under post 55</i>	21 678 000	
	60	Kulturkort for ungdom	3 900 000	
	73	Nasjonale kulturbygg, <i>kan overføres</i>	203 500 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	74	Tilskudd til tiltak under Norsk kulturråd, <i>kan overføres</i>	227 616 000	
	75	EUs kulturprogram og audiovisuell sektor m.m., <i>kan overføres</i>	11 136 000	
	77	Prosjekt- og utviklingstiltak på museums- og arkivfeltet, <i>kan nyttes under post 1</i>	29 288 000	
	78	Ymse faste tiltak	29 365 000	
	79	Til disposisjon, <i>kan nyttes under post 1</i>	7 284 000	
	82	Nobels fredssenter	29 537 000	
	85	Gaveforsterkningsordning	10 000 000	
321		Kunstnerformål		
	1	Driftsutgifter	15 551 000	
	72	Stipend basert på gjennomført kunstutdanning, <i>overslagsbevilgning</i>	1 000 000	
	73	Kunstnerstipend m.m., <i>kan overføres</i>	164 223 000	
	74	Garantiinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	107 263 000	
	75	Vederlagsordninger	163 708 000	
322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom		
	1	Driftsutgifter	17 053 000	
	50	Kunst i offentlige rom	26 973 000	
	55	Norsk kulturfond	37 229 000	
	72	Knutepunktinstitusjoner	6 839 000	
	73	Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design	279 478 000	
	75	Offentlig rom, arkitektur og design	4 195 000	
	78	Ymse faste tiltak	46 243 000	
323		Musikkformål		
	1	Driftsutgifter	162 098 000	
	55	Norsk kulturfond – ettårig prosjekttilskudd, <i>kan nyttes under post 56</i>	154 905 000	
	56	Norsk kulturfond – flerårig prosjekttilskudd, <i>kan nyttes under post 55</i>	22 492 000	
	70	Nasjonale institusjoner	265 154 000	
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	227 668 000	
	72	Knutepunktinstitusjoner	80 909 000	
	74	Landsdelsmusikere i Nord-Norge	19 606 000	
	78	Ymse faste tiltak	120 821 000	
324		Scenekunstformål		
	1	Driftsutgifter	75 127 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	58 687 000	
	55	Norsk kulturfond – ettårig prosjekttilskudd, <i>kan nyttes under post 56</i>	112 272 000	
	56	Norsk kulturfond – flerårig prosjekttilskudd, <i>kan nyttes under post 55</i>	16 688 000	
	70	Nasjonale institusjoner	1 031 912 000	
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	467 949 000	
	72	Knutepunktinstitusjoner	3 991 000	
	73	Region- og distriktsopera	52 022 000	
	78	Ymse faste tiltak	153 015 000	
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 77</i>	531 785 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	25 303 000	
	55	Norsk kulturfond	154 286 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	72	Knutepunktinstitusjoner	2 810 000	
	73	Noregs Mållag	3 996 000	
	74	Det Norske Samlaget	14 116 000	
	75	Norsk Ordbok 2014 og Det Norske Akademis Store Ordbok	22 390 000	
	76	Ibsenpris m.m.	5 592 000	
	77	Prosjekt- og utviklingstiltak, <i>kan nyttes under post 1</i>	27 632 000	
	78	Ymse faste tiltak	68 035 000	
	80	Tilskudd til tiltak under Nasjonalbiblioteket	52 617 000	
328		Museums- og andre kulturvernformål		
	55	Norsk kulturfond	9 600 000	
	70	Det nasjonale museumsnettverket	1 035 469 000	
	78	Ymse faste tiltak	44 124 000	
329		Arkivformål		
	1	Driftsutgifter	329 845 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	21 000 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	10 344 000	
	78	Ymse faste tiltak	7 917 000	
334		Film- og medieformål		
	1	Driftsutgifter	155 721 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	8 572 000	
	50	Filmfondet, <i>kan nyttes under post 71</i>	405 301 000	
	51	Audiovisuelle produksjoner	10 509 000	
	71	Filmtiltak m.m., <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	39 277 000	
	73	Regional filmsatsing	56 948 000	
	75	EUs program for kultur og audiovisuell sektor, <i>kan overføres</i>	24 917 000	
	78	Ymse faste tiltak	35 916 000	
335		Mediestøtte		
	71	Produksjonstilskudd	308 246 000	
	73	Medieforskning og etterutdanning	17 069 000	
	75	Tilskudd til samiske aviser	24 983 000	
	76	Tilskudd til minoritetspråklige publikasjoner	875 000	
	77	Distribusjonstilskudd til avisene i Finnmark	1 983 000	
337		Kompensasjon for kopiering til privat bruk		
	70	Kompensasjon	45 357 000	
339		Lotteri- og stiftelsestilsynet		
	1	Driftsutgifter	66 436 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	7 648 000	
		Totale utgifter		10 107 915 000
		Inntekter		
3300		Kulturdepartementet		
	1	Ymse inntekter	75 000	
3320		Allmenne kulturformål		
	1	Ymse inntekter	1 466 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
3322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom		
	1	Ymse inntekter	117 000	
3323		Musikkformål		
	1	Ymse inntekter	31 367 000	
3324		Scenekunstformål		
	1	Ymse inntekter	500 000	
	2	Billett- og salgsinntekter m.m.	22 100 000	
3326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål		
	1	Ymse inntekter	8 932 000	
3329		Arkivformål		
	1	Ymse inntekter	5 889 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	21 000 000	
3334		Film- og medieformål		
	1	Ymse inntekter	10 470 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	8 572 000	
	70	Gebyr	10 000 000	
3339		Inntekter fra spill, lotterier og stiftelser		
	1	Spilleoverskudd fra Norsk Tipping AS	360 750 000	
	2	Gebyr – lotterier	6 918 000	
	4	Gebyr – stiftelser	267 000	
	7	Inntekter ved oppdrag	7 648 000	
		Totale inntekter		496 071 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2014 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 300 post 1	kap. 3300 post 1
kap. 320 post 1	kap. 3320 postene 1 og 3
kap. 322 post 1	kap. 3322 post 1
kap. 323 post 1	kap. 3323 post 1
kap. 324 post 1	kap. 3324 post 1
kap. 326 post 1	kap. 3326 post 1
kap. 329 post 1	kap. 3329 post 1
kap. 334 post 1	kap. 3334 post 1
kap. 339 post 1	kap. 5568 post 73

- overskride bevilgningen under kap. 324 Scenekunstformål, post 21 Spesielle driftsutgifter, med et beløp som tilsvare alle merinntektene på kap. 3324, post 2 Billett- og salgsinntekter. Ubrukte merinntekter kan regnes med ved utregning av overførbart beløp på post 21.
- overskride bevilgningene under post 21 Spesielle driftsutgifter under kap. 329, kap. 334, og kap. 339, med et beløp som tilsvare alle merinntektene på hhv. kap. 3329, post 2 Inntekter ved oppdrag, kap. 3334,

post 2 Inntekter ved oppdrag og kap. 3339, post 7 Inntekter ved oppdrag. Ubrukte merinntekter kan regnes med ved utregning av overførbart beløp på post 21.

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2014 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
320	73	Allmenne kulturformål Nasjonale kulturbygg	275,9 mill. kroner
322	50	Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom Kunst i offentlige rom	32,5 mill. kroner»

IV

Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Kongen i 2014 kan inngå avtaler om forsikringsansvar i forbindelse med større utenlandske utstillinger innenfor en samlet ramme for nytt og gammelt ansvar som ikke må overstige 4 000 mill. kroner.

V

Fastsetting av fordelingsnøkler for visse tilskudd

Stortinget fastsetter følgende fordelingsnøkler for 2014:

1. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til -region-/ landsdelsinstitusjoner fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikkformål, post 71 Region-/ landsdelsinstitusjoner og kap. 324 Scenekunstformål, post 71 Region-/ landsdelsinstitusjoner.
2. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til de nordnorske knutepunktinstitusjonene fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 322 Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom, post 72 Knutepunktinstitusjoner og kap. 323 Musikkformål, post 72 Knutepunktinstitusjoner.
3. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til de øvrige knutepunktinstitusjonene fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 60 pst. på staten og 40 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikkformål, post 72 Knutepunktinstitusjoner, kap. 324 Scenekunstformål, post 72 Knutepunktinstitusjoner, kap. 326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål, post 72 Knutepunktinstitusjoner og kap. 334 Film- og medieformål, post 78 Ymse faste tiltak.
4. Det offentlige driftstilskuddet til region- og distriktsoperatiltak fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 324 Scenekunstformål, post 73 Region- og distriktsopera.

VI

Fastsetting av gebyrer og avgifter m.m.

Stortinget samtykker i at for 2014 skal:

1. gebyret for merking og registrering av hver kopi av et videogram for utleie eller salg være 0,60 kroner. Kulturdepartementet kan sette ned eller frita for gebyr i visse tilfelle.
2. avgiften per videogram for omsetning i næring til Norsk kino- og filmfond være 3,50 kroner.
3. kringkastingsavgiften for fjernsynsmottakere skal være 2 527 kroner ekskl. merverdiavgift. Tilleggsav-

giften ved forsinket betaling av kringkastingsavgiften og når melding ikke blir gitt etter reglene i lov av 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting § 8-1 andre ledd, skal være 15 pst. av kringkastingsavgiften.

Venstre har varslet at de vil støtte innstillingen.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 61 mot 46 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 19.18.01)

Videre var innstilt:

VII

Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Norsk kulturråd i 2014 kan omdisponere mellom kapitlene 320, 322, 323, 324, 326 og 328 for bevilgningene på postene 55 og 56.

Venstre har varslet at de vil støtte innstillingen.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 62 mot 45 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 19.18.36)

Videre var innstilt:

VIII

Stortinget ber regjeringen vurdere å flytte forvaltningen av støtte til ukeaviser fra Kulturfondets ordning for periodiske publikasjoner til Medietilsynet.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 5

Komiteen hadde innstilt:

I statsbudsjettet for 2013 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter			
314	79	Kultur og samfunn Til disposisjon, reduseres med fra kr 4 423 000 til kr 3 981 000	442 000
315	71	Frivillighetsformål Tilskudd til frivilligsentraler, økes med fra kr 114 468 000 til 114 910 000	442 000
320	75	Allmenne kulturformål Kulturprogram, kan overføres, reduseres med fra kr 11 339 000 til kr 10 839 000	500 000
	78	Ymse faste tiltak, reduseres med fra kr 27 444 000 til kr 26 706 000	738 000
	79	Til disposisjon, kan nyttes under post 1, reduseres med fra kr 6 834 000 til kr 6 134 000	700 000
322	1	Billedkunst, kunsthåndverk og offentlige rom Driftsutgifter, økes med fra kr 15 361 000 til kr 16 161 000	800 000
	50	Kunst i offentlige rom, reduseres med fra kr 27 382 000 til kr 26 782 000	600 000
323	1	Musikkformål Driftsutgifter, reduseres med fra kr 161 033 000 til kr 158 783 000	2 250 000
	78	Ymse faste tiltak, reduseres med fra kr 103 799 000 til kr 101 494 000	2 305 000
326	1	Språk-, litteratur- og bibliotekformål Driftsutgifter, kan nyttes under post 77, økes med fra kr 516 501 000 til kr 518 481 000	1 980 000
329	1	Arkivformål Driftsutgifter, økes med fra kr 323 712 000 til kr 329 612 000	5 900 000
334	75	Film- og medieformål Medieprogram, kan overføres, reduseres med fra kr 25 427 000 til kr 24 427 000	1 000 000
Inntekter			
3323	1	Musikkformål Ymse inntekter, reduseres med fra kr 28 678 000 til kr 25 928 000	2 750 000
3329	1	Arkivformål Ymse inntekter, økes med fra kr 5 545 000 til kr 8 945 000	3 400 000

Votering:

Votering i sak nr. 6

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Komiteen hadde innstilt:

I statsbudsjettet for 2013 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter			
231	61	Barnehager Investeringstilskudd, overslagsbevilgning, nedsettes med fra kr 10 000 000 til kr 2 560 000	7 440 000
	64	Tilskudd til midlertidige lokaler, overslagsbevilgning, nedsettes med fra kr 6 500 000 til kr 330 000	6 170 000

Votering:

Votering i sak nr. 7

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Komiteen hadde innstilt:

I statsbudsjettet for 2013 blir det gjort følgjande endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter			
800	1	Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet Driftsutgifter, blir redusert med frå kr 158 708 000 til kr 158 208 000	500 000
840	61	Krisetiltak Tilskot til incest- og valdtektssenter, overslagsløyving, blir auka med ... frå kr 72 240 000 til kr 76 640 000	4 400 000
841	21	Samliv og konfliktløsning Spesielle driftsutgifter, meklingsgodtgjersle, overslagsløyving, blir redusert med frå kr 12 332 000 til kr 10 632 000	1 700 000
844	70	Kontantstøtte Tilskot, overslagsløyving, blir auka med frå kr 1 200 000 000 til kr 1 230 000 000	30 000 000
845	70	Barnetrygd Tilskot, overslagsløyving, blir auka med frå kr 15 040 000 000 til kr 15 130 000 000	90 000 000
846	21	Forsknings- og utgreiingsverksemd, tilskot mv. Spesielle driftsutgifter, kan nyttast under post 50, blir redusert med .. frå kr 31 618 000 til kr 31 341 000	277 000
	70	Tilskot, blir auka med frå kr 20 980 000 til kr 21 257 000	277 000
852	70	Adopsjonsstønad Tilskot til foreldre som adopterer barn frå utlandet, overslagsløyving, blir redusert med frå kr 15 865 000 til kr 8 165 000	7 700 000
854	21	Tiltak i barne- og ungdomsvernet Spesielle driftsutgifter, kan nyttast under post 71, blir auka med frå kr 69 956 000 til kr 71 856 000	1 900 000
	50	Forskning og utvikling, blir redusert med frå kr 24 948 000 til kr 22 748 000	2 200 000
	61	Utvikling i kommunane, blir redusert med frå kr 26 446 000 til kr 25 946 000	500 000
	65	Refusjon av kommunale utgifter til barneverntiltak knytte til einslege, mindreårige asylsøklarar og flyktningar, overslagsløyving, blir auka med frå kr 1 177 000 000 til kr 1 232 000 000	55 000 000
	71	Utvikling og opplysningsarbeid mv., kan nyttast under post 21, blir auka med frå kr 31 555 000 til kr 32 055 000	500 000
855	22	Statleg forvaltning av barnevernet Kjøp av private barnevernstenester, kan nyttast under post 1, blir auka med frå kr 1 666 047 000 til kr 1 691 047 000	25 000 000
856	1	Barnevernets omsorgssenter for einslege, mindreårige asylsøklarar Driftsutgifter, blir redusert med frå kr 199 591 000 til kr 174 591 000	25 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
857	21	Barne- og ungdomstiltak Spesielle driftsutgifter, kan nyttast under post 71, blir redusert med .. frå kr 7 556 000 til kr 6 756 000	800 000
	79	Tilskot til internasjonalt ungdomssamarbeid mv., kan overførast, blir auka med .. frå kr 34 499 000 til kr 37 889 000	3 390 000
858	1	Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet Driftsutgifter, kan nyttast under kap. 855 post 1, blir auka med .. frå kr 226 306 000 til kr 226 606 000	300 000
	22	Reguleringspremie til KLP og fylkeskommunale pensjonskassar, blir auka med .. frå kr 32 059 000 til kr 53 059 000	21 000 000
865	21	Forbrukarpolitiske tiltak og internasjonalt samarbeid Spesielle driftsutgifter, kan overførast, blir redusert med .. frå kr 6 571 000 til kr 5 371 000	1 200 000
867	1	Sekretariatet for Forbrukartvistutvalet og Marknadsrådet Driftsutgifter, blir auka med .. frå kr 8 265 000 til kr 9 465 000	1 200 000
2530	70	Foreldrepengar Foreldrepengar ved fødsel, overslagsløyving, blir redusert med .. frå kr 16 885 000 000 til kr 16 430 000 000	455 000 000
	71	Eingongsstønad ved fødsel og adopsjon, overslagsløyving, blir redusert med .. frå kr 358 000 000 til kr 350 000 000	8 000 000
	72	Feriepengar av foreldrepengar, overslagsløyving, blir auka med .. frå kr 415 000 000 til kr 430 000 000	15 000 000
	73	Foreldrepengar ved adopsjon, overslagsløyving, blir redusert med .. frå kr 85 000 000 til kr 70 000 000	15 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
Inntekter			
3856	4	Barnevernets omsorgssenter for einslege, mindreårige asylsøkjjarar Refusjon av ODA-godkjende utgifter, blir redusert med .. frå kr 104 874 000 til kr 89 874 000	15 000 000

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Vi har allerede votert i sak nr. 8.

Votering i sakene nr. 9–31

Presidenten: Når det gjelder sakene nr. 9–31, er de andre gangs lovbehandling og gjelder lovvedtakene 1–23.

Det foreligger ingen anmerkninger til noen av lovvedtakene. Stortingets lovvedtak er dermed bifalt ved andre

gangs behandling og blir å sende Kongen i overensstemmelse med Grunnloven.

Sak nr. 32 [19:20:05]

Referat

- (131) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Liv Signe Navarsete, Marit Arnstad, Trygve Slagsvold Vedum og Geir Pollestad om tollvern (Dokument 8:11 S (2013–2014))

- Enst.: Sendes næringskomiteen som forelegger sitt utkast til innstilling for utenriks- og forsvarskomiteen til uttalelse før innstilling avgis
2. (132) Representantforslag fra stortingsrepresentantene André N. Skjelstad, Pål Farstad, Ola Elvestuen og Abid Q. Raja om en helhetlig jordvernplan (Dokument 8:13 S (2013–2014))
Enst.: Sendes næringskomiteen
 3. (133) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande, Ola Elvestuen og André N. Skjelstad om evaluering av Norges engasjement i Afghanistan (Dokument 8:12 S (2013–2014))
Enst.: Sendes utenriks- og forsvarskomiteen

Presidenten: Dermed er dagens kart ferdigbehandlet. Forlanger noen ordet før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 19.21.
